

512201

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ నవంబరు 23-వ తేది శుక్ర వారము

శ్రీ విభవనాథ సంపత్కర కార్తికమాస శుద్ధ ఏకాదశి

No. 196

సంచిక ౧౯౬

అమృతంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
జూగ్యకావల్సములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మానును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెంటుల భేదించును.
కాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
మరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పలు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్నివిధములకు
నొవ్వలకు నంజనినంటిది.
మంచగూడ చీటి చూచి కొనిన
జెకానము గలుగజు.
చక్కని దబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బెక్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతంజనం డిపో!

6, 7 తంజువేటిపేట, మద్రాసు

105, ఫిరంగిపేట, పోర్టు, బొంబాయి

ఇం డి యా గ వ ర్న మెం టు వా రి

పో స్టు ఆ ఫీ సు క్యాష్ సర్టి ఫి కే ట్టు

యిప్పుడు రు 8. యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత

రు 10. యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 4-8-0 వత్సర కాంపాండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. కోరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతో
నహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు 10,000. లకు విించుకుంద

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతవెచ్చును నిలువచునుకొనుము.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లను కొనినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు బానిస మార్ప నవసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు 10. 11 బాంబాయి రు 13. మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపిగా రొక్కనూ కావలయునని కోరునారికి వడ్డీతో
నహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేప్రోస్ట్రాక్టరునువైచును అగ్గి శాఖను విచారు.

ది మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో రిజిస్టర్ చేయబడినది)

నో టీసు

తిరు త్తణియుందు గొప్ప కార్తికి కృత్రిక మహోత్సవము

25-11-28 తేదినండి 27-11-28 తేది వరకు

ముఖ్య దినము 26-11-28

పై ఉత్సవమునకు పోను ద్వేషించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేకముగా ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లు మద్రాసు నుండి తిరు త్తణికి 25-11-28 తేది ఆదివారమునాడును, మరల తిరు త్తణి నుండి మద్రాసుకు 26-11-28 తేది సోమవారమునాడును పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది. సదరు బండ్లు తిరువళ్ళూరు, అర్రోణము స్టేషనులవద్ద ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము అగును.

మద్రాసు నుండి తిరు త్తణికి

25-11-28 ఆదివారము

	గం. ని.
మద్రాసు నుండి బయలుదేరుట సాయంత్రం	5—30
తిరువళ్ళూరు చేరుట	6—28
తిరువళ్ళూరు నుండి బయలుదేరుట	6—31
అర్రోణము చేరుట	6—57
అర్రోణము నుండి బయలుదేరుట రాత్రి	7—10
తిరు త్తణి చేరుట	7—28

తిరు త్తణి నుండి మద్రాసుకు

26-11-28 సోమవారము

	గం. ని.
తిరు త్తణి నుండి బయలుదేరుట సాయంత్రం	5—45
అర్రోణము చేరుట	5—47
అర్రోణము నుండి బయలుదేరుట	6—0
తిరువళ్ళూరు చేరుట	6—27
తిరువళ్ళూరు నుండి బయలుదేరుట	6—30
తిరువళ్ళూరు నుండి మద్రాసు చేరుట రాత్రి	7—30

మద్రాసు నుండి సాయంత్రం 5 గం. 45 ని. బయలుదేరి అర్రోణము 7 గం. 30 ని. పోవు నెం 17 ప్యానంజరుబండి 25-11-28 తేది ఆదివారము 26-11-28 తేది సోమవారము తిరు త్తణి వరకు పోవును. అర్రోణము నుండి మామూలుగా ఉదయము 7 గం. 50 నిమిషములకు బయలుదేరి పోవునట్టి ప్యానంజరు 26-11-28, 27-11-28 సోమవారము మంగళవారము లందు తిరు త్తణి నుండియే బయలుదేరును.

ప్రత్యేక బండ్లు 26-11-28 తేదెలందు కాట్వాడి నుండి అర్రోణమునకు

ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును:

25-11-28,

	చేరుట	గం. ని.	బయలుదేరుట	గం. ని.
కాట్వాడి నుండి	సాయంత్రం	...	సా	8—15
తిరువలం	సాయంత్రం	8—28	సా	8—20
మమందరా యవురము	సా	8—37	సా	8—39
వాలాజా రోడ్డు	సా	8—49	సా	8—55
కలంజై	సా	4—6	సా	4—14
పోలింగర్	సా	4—20	సా	4—23
మన్గల్	సా	4—35	సా	4—37
అర్రోణం	సా	4—55	సా	...

26-11-28

	చేరుట	గం. ని.	బయలుదేరుట	గం. ని.
కాట్వాడి నుండి	రాత్రి	...	రాత్రి	12—55
తిరువలం	సా	1—8	సా	1—10
మమందరా యవురము	సా	1—17	సా	1—22
వాలాజా రోడ్డు	సా	1—32	సా	1—35
కలంజై	సా	1—46	సా	1—48
పోలింగర్	సా	1—54	సా	1—56
మన్గల్	సా	2—8	సా	2—10
అర్రోణం	సా	2—25	సా	...

ప్రత్యేక బండ్లు అర్రోణము నుండి కాట్వాడికి కూడ ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

25-11-28

	చేరుట	గం. ని.	బయలుదేరుట	గం. ని.
అర్రోణము నుండి	సాయంత్రం	...	సా	8—10
మన్గల్	సా	8—25	సా	8—29
పోలింగర్	సా	8—40	సా	8—43
కలంజై	సా	8—49	సా	8—52
వాలాజా రోడ్డు	రాత్రి	7—5	సా	7—13
మమందరా యవురము	సా	7—30	సా	7—33
తిరువలం	సా	7—39	సా	7—42
కాట్వాడి	సా	8—0	సా	...

26-11-28

	చేరుట	గం. ని.	బయలుదేరుట	గం. ని.
అర్రోణము నుండి	ఉదయము	...	ఉ	8—30
మన్గల్	సా	8—45	సా	8—48
పోలింగర్	సా	9—0	సా	9—2
కలంజై	సా	9—8	సా	9—10
వాలాజా రోడ్డు	సా	9—23	సా	9—35
మమందరా యవురము	సా	9—47	సా	9—54
తిరువలం	సా	10—0	సా	10—3
కాట్వాడి	సా	10—20	సా	...

మామూలు బండ్లయందు గుంపు అధికముగా నుండకుండుటకై ప్రయాణీకులు ఈ ప్రత్యేక బండ్లలో ప్రయాణముచేయ ప్రార్థితులు.

మామూలుబండ్లు:—సులభముగా తెలియగలదులకై మామూలుగా పోవుచున్న బండ్ల కాలపరిమితి ఈ దిగువ తెలుపబడియున్నది:—

మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి

తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు

మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి	గం. ని.	తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు	గం. ని.
మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి ఉదయం 7 — 5	తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు ఉదయం 5 — 22	మద్రాసు నుండి ఉదయం 7 — 35	
" " " 8 — 40	" " " 8 — 25	" " " 8 — 0	
" " సాయంత్రం 6 — 20	" " సాయంత్రం 6 — 44	" " సాయంత్రం 4 — 50	
" " " 12 — 45	" " " 11 — 5	" " " 9 — 20	
అక్కడనుండి " " 2 — 10	అక్కడనుండి " " 11 — 40	" " " 2 — 10	

రిటరన్ టిక్కెట్లు:—ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థమై ఉత్సవకాలమునందు రానుపోను 3 వ తరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు యివ్వబడును. ఇచ్చిన టిక్కెట్ల వివరము.

యించి 3 దినములవరకు దీని నుపయోగింపవచ్చును.

5385

జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసు, }
సార్కుఠాను, మద్రాసు, 11-11-1928.

వి. డబ్ల్యు. పార్సన్న, }
అక్కింగు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

మద్రాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(23-11-28)

సీమజిప్సమ్ దినములు

ఇరవది గజముల సీమ ధరలు	రు. అ. పై
కారీకంముల్లు—22 X 22 మంగిసమార్కు (బి)	8-10 0
" " సరాసరికము	7-10-0
కారీకంముల్లు—22 X 22 "మోటాకెట్టి" (బి) రు 8-3 6	
" " సరాసరికము(20 X 20) రు 7-8-0	
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-15-0 గ్లాస్ గో 9000	
రు 12-7-0 ఎల్. ఎల్ 78, 78, రు 8-5-0 68/888	
రు 12-12-0; 9041 (నెట్) రు 11-8-0; 80 (నెట్)	
రు 8-4-0.	

నూలు

40 నెంబరు సీమ (5 పాకట్టులు)—ట్రాక్ రు 6-14-6	
చలన (కొంక) రు 7-8-0; చలన ("ఎనిటిక్యెట్") రు 6-10 6	
చలన (నాగకన్యక) 6-9-6 చలన (గుడ్రి) రు 6-14-0 చలన	
((గడ్డెంబా) రు 8-8-0 తప్పగురము (ఎల్) రు 7-8-0	
40 జపాన్ (చదివినలకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు	
కలర్ బాల్ రు 12-7-0 నెమలి	
60 సీమ (5 పాకట్టులు)—అడకత్తెర రు 14-14-0;	
రాట్టుము (ఎల్) రు 11-0-0; రుదుకారము రు 8-14-0 ఎడ్డు	
గడియారము రు 8-14-0	
ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేన్) రు 23,	
డిట్ (క్రూసాయర్) రు 226,	
రాగిరేకు రు 280,	

సీమెంట్ పీపా వెల:—

గిల్ గోపేష్ ("చెంబ్బు") రు 11-0-0	
జర్మన్ "నెమలి" 10-0-0	

చక్కెరమూటయొక్క ధర—

జావా "రెడ్" రు 26-2-0 జనవరి ఫిబ్రవరి రు 26-2-0	
--	--

వేరుసెనగ నూనె

పీపాలలో రు 106,	
-----------------	--

అముదము

(విల్ రెలివరి) రు 98-0-0	
--------------------------	--

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 లు 7-9) "అవ్ కంట్రిస్" రు 1-0-3; 1-2-8	
" (లేలిక) " రు 1-4-6 లు 1-5-0	
" (7-9) బెంగళూర్ రు 1-1-6 లు 1-2-6	
" (లేలిక) " రు 1-4-6 లు 1-5-6	
" 6 1/2 లు 8 1/2 బెజవాడ్ రు 1-1-8 లు 1-2-6	
" (6 1/2 లు 7 1/2) విజయనగరము రు 1-2-0 లు 1-3-0	
" (7 లు 7 1/2) ఏలూరు రు 1-2-6 రు 1-3-0	
గజతోలు " రు 0-12-8 లు 0-12 9	
గజమాడతోలు " రు 1-5-6 లు 1-6 6	
అవుమాడతోలు " రు 1-18-6 లు 1 14 6	
తదునుచేసిన మేకతోలు మొదటిరకం రు 8-2-0 లు 8-6-0	
" మధ్యరకం రు 2-15-0 లు 8-2-0	
" గొట్టెతోలు మొదటిరకం రు 8-0-0 లు 8-4-0	
" " మధ్యరకం రు 2-14-0 లు 8-0-0	

బాపట్ల

(స్వీయవిలేఖరి)

నాగైజెటెడ్ జ్యూడిషియల్ ఆఫీసర్ల సంఘము

ది 23-10-28 తేదీని ఈయూర్యకోర్టు గుమాస్తాలందరు సబ్ కోర్టు సిరస్తాదారగు మి. రామ్మి గౌరవరపు కృష్ణరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యము క్రింద నాగైజెటెడ్ జ్యూడిషియల్ ఆఫీసర్ల సంఘమును యేర్పాటుచేసి కొన్ని తీర్మానములను గావించి నాడు. అందుల ముఖ్యతీర్మానమేమన "అకౌంటెంట్ల పరీక్షయందు కొన్ని అనవసరమైన అడ్డులు తీసివేయవలసివడిగా శ్రీ గవర్నమెంటువారికి అర్జీరూపకముగా మనవిచేయవలసివడిగా తీర్మానించడమైనది. అట్టి దరఖాస్తులను అప్పుడేయించి చెన్నపురి రాజధానిలో ఉండు ప్రతికోర్టులకను పంపించడమైనది. ప్రతి జిల్లానుంచి యీ నెల 26 వ తారీఖునకు చెన్నపుట్టణమునకు ప్రతినెలలకు పంపించవలసివడిగా తీర్మానించడమైనది. ఇప్పటి వరకు కల్లూరు, కోయింబూరు, శ్రీమంతపూరు మధుర జిల్లాలనుంచి ప్రతినెలలకు పంపించునట్లుగా తెలియవచ్చినది. ఈ యూరి సంఘముయొక్క కార్యదర్శియగు మి. రామ్మి పిల్లారెడ్డి చలవతిరావుగారు ప్రతినెలగా వెడలుచున్నారు. వీరు యీయూర్యమునకు ప్రధాన నాయకులై మిగుల శ్రమతీసుకొని చేసినందులకు ఎక్కువ ప్రశంసాపాత్రులు. ఈ యూర్యమునకు శ్రీ గవర్నమెంటువారు సానుభూతితో చూచెదరని తలంచుచున్నాము. మిగతా జిల్లాలవారునూడ వారివారి ప్రతినెలలకు వెంటనే పంపించి కార్యసాధనలనుగట్టుగా చూడగలందులకు కోరుచున్నాము. ప్రతినెలలందరు యీ నెల 25 వ తేదీ వరకు 1 గంటకు చెన్నపుట్టణములో బ్రాడ్వేయందు యుండునై. ఎమ్. సి. ఏ. లో కలుసుకొనటకు కోరుచున్నాము.

శ్రీ గోపాలక్రిష్ణ మోటారసర్వీసు

మాతన మోటారు సర్వీసు కర్లపాలెం నుండి, బాపట్ల, చీరాల, వేటపాలెములమీదుగా పదిదినాలవరకు ఇటీవల పెట్టుబడి నడచుచున్నది.

"వశీకర లేహ్యము"

వీర్యమున గట్టిపరచున, సింహముతో పోరాడగల శక్తి నిచ్చును. సంభోగమునకు కొంత వ్యవధినిచ్చును. రక్తము కుగ్రహరచున, గొండ్రాడ్లకు సంతానము కలిగించున, స్త్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమాలయపర్వత వనమాలికలు బంగారుతో చేయబడెను. గుణములేదన్నవారికి దిబ్బ వాచును అంపెదము. డిబ్బా 80 రు. రు. 8 మాత్రమే. 5288 1 డాక్టర్ ఎ. ఎన్. మూర్తి, చిత్రాకోల్ సిటీ.

క్షయార్జిష్ట లేహ్యము

దగ్ధ, ఉబ్బనము, కఫము, లిప్తి, మొదలగు వ్యాధికోశ సంబంధమున వ్యాధులను హరించి గుండెను బలము నిచ్చును. 15 రు! డబ్బి రూ. 1-0-0 ఎ. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము.

పూర్ణ చంద్రోదయం

అంగారతో చేయబడినది, బలహీనుల సాలిటి సంతోషి. మేహము, క్షయ, పాండు, కుక్షనష్టము, పురాణజ్వరము, జ్వరము, విస్మయము మొదలగునవి హరించును. డిబ్బ, పిల్లలను, కాంతిని గలిగించు శోమఫంక్చుము, తులసి రు. 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు 2-8-0. ఎ. పి. ఖర్చులు 56. పి. పి. అంబుకో, ఆయాశ్వదనమాజ్యం, తెలిదేవీ, నెల్లూరుజిల్లా.

తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ

తీర్మానములు

ఈ నెల 18 తేదీని సమావేశమైన (ప్రాత) తమిళనాడు కాంగ్రెస్ సంఘసభలో నీక్రింది తీర్మానము లామోదించబడెను.

లాలాజీ మరణము

జాతీయనిర్మాణలలో మిక్కిలి ఉత్సాహమునైవారితో నోకరగు లాలాజీవతిరాయగారి మరణమున కీ సభవారు తమ సంతాపమును వెల్లువవుచు వారికంటెబలునకు తిమసానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. ఈ తీర్మానము అవ్యక్తులు ప్రతిపాదించ అందరు సభ్యులును నిలబడి ఏకగ్రీవముగ కామోదించిరి.

2. ఢిల్లీలో జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీసభలో 8-11-28 తేదీని గాబిలవబడిన తీర్మానమును యీ సభవారు తిరిగి ఆమోదించుచున్నారు.

ఢిల్లీతీర్మాన మిక్కిలి విభవగమన్నది. "భారతజాతీయదర్శము మద్రాసు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే యిది ఆయాస్యమునకు యంగీకరించుచు (బిట్టి) సంబంధమున్నంతవరకు సేవము స్వాతంత్ర్యము గలగగేరదని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

సాంఘికసమస్యలను పరిష్కరించుటలో నెహ్రూనిజేతికో నూదించబడి టిక్కెట్ల పర్యవక సమావేశమువారిచే నంగీకరింపబడిన శిఫార్సుల నీసభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

నెహ్రూ సంఘమువారి సేవకును దేశభక్తికిని దూరదృష్టికిని వారినభినందించుచు కాంగ్రెసు యొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రాధర్మ్యమునకు భంగములేకుండ నెహ్రూసంఘసేవక రాజకీయభివృద్ధికి గొప్ప సోపానమువంటిదని భావించుచు అందరూ వివరముల నన్నిటినిగాక సామాన్యముగ అనివేదికను యీసభవారు అంగీకరించుచున్నారు.

ఇతర తీర్మానములు

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారి స్వాభిప్రాయములను తెలుపునట్లు వారు కాంగ్రెసుయొక్క అభిప్రాయములను వారు నెరవేర్చెదరని యీసభవారు పూర్తిగ విశ్వసించుచున్నారు.

సానిక సంస్థలను ఆక్రమించుటనైన యీసభవారు తమయభిప్రాయమును మరలస్పష్టపరుచుచు ఆవిషయమున వర్గీకరింపబడిన వారిని తగినచర్య జరుపవలసినదని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. 1928-29 సంవత్సరమున ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అవ్యక్తులుగ, సి. ఎస్. ముత్తయ్యంగారు మొదలయ్యారగు ఉపాధ్యక్షులుగ, సి. మధువనకవిస్వే, బి.వి.ఆ. హమ్మద్ సయ్యద్ గార్లు కార్యదర్శులుగ, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు కోశాధికారిగను యొక్క కొనబడిరి.

Best Plants & Fresh Seeds!!

Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guavy and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomaleo Orange and Lime Rs. 9 per dozen Roses & best coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 Sample pkts. Rs. 2 each per 10 Sample p ts. Rs. 1 each INDIAN VEGETABLE SEEDS B.G. & K. S. 20 Rs. 2 Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to — S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem 4994

మీద కేంద్రీకృతమైన తీవ్రములుగాక పిమ్మట మేటో కే
లును, మే 24 తేదీ ఎంతైనదియు, దేశంబరు 2 ని
తేదీలు క్రిందను సెలవుదినములుగ పరిగణింపబడు

ఆంధ్రమహాసభ-సంద్యాల

లక్ష్మీరాజనాయకుగారి యువస్వామి

గత ఆదివారము సాయంత్రము ఆంధ్రమహాసభ తిరుగా సమావేశమై ఆంధ్రమహాసభా స్థానికమునకు పదుగురు సభ్యులు యొన్నుకొనబడిరి. తదనంతరము వ్యవహారముల కోర్కె ఖరగవురమునంది యేతెంచిన రాష్ట్రీకరాంధ్రుల ప్రతినిధియగు శ్రీలక్ష్మీరాజ నాయకుగారు యీ క్రింద పొందుపరచిన వుపన్యాసమును గావించిరి.

అధ్యక్ష మహాశయా! ఆంధ్ర మహాసభలారా! రాష్ట్రీక రాంధ్రుల పక్షమున మీకు శావందనములు. ఈ ఆంధ్రమహా సభకు ఆంధ్రేశ్వర రాష్ట్ర వాసక్రముఖులగు ప్రాధేపతు రాధాకృష్ణయ్యగారి సభ్యత్వముగా నెన్నికొని ఆహ్వాన సంఘము వారు రాష్ట్రీక రాంధ్రులయొడ తమకుగల సాదర గౌరవభావముల వెల్లడిచేసినందులకు మే మెంతయు వారికి కృతజ్ఞులము. రాష్ట్రీక రాంధ్రులు ఆంధ్రమహా సభలో పాల్గొనుట కిదియే మొదటి సారి.

ఆంధ్రదేశమునుండి జీవశాస్త్రమో, శిర నివాసానికో, యితర ప్రాంతములకు వెలియున్నవారే రాష్ట్రీక రాంధ్రులు. 1921 సం॥ జనాభాప్రకారము ఆంధ్రుల మొత్తముజనసంఖ్య 2,50,00,718. యందులో మాతృదేశమున 1,61,01,728 ఆంధ్రులు గలరు. మిగత 88, 98, 985 గురు ఆంధ్రులు అవ్యక్త దేశములలో నివసించుచున్నారు. ఇందు కొందరు కిమ దేశ భావల సహితము మరచిపోయి అక్కడి వారిలో కలసిపోయి వున్నారు. స్వదేశాన్ని స్థిరంగా వదలిపెట్టినవారు మాత్రము జీవభావలను, ఆచారములను వదలిపెట్టుట లేదు. దీనిలో అన్యప్రాంతవాసులతో కలసిపోయినవారికి ఆంధ్రులుగా ప్రత్యేకకష్టములు లేవు. కష్టములందేమి, చిక్కులు కలిగేది శిరనివాసము యేర్పరచుకొనిన వారికే. ఆంధ్రదేశమునుండి యితర ప్రాంతాలకు పోయేవారిలో ఉద్యోగాలకున్న, వర్తక వ్యాపారాదులకై పోయినవారు బహుస్వల్పము. లేరనే చెప్పవచ్చును. కేవలము కూలిశాలి చేతుకొని జీవించేదానికి పోతున్నారు. మనదేశములో అంతర్భాగంగా వున్న రాష్ట్రీకరాంధ్రులు, దేశాని కవలగా వున్న సింహళము, ఫిజి, మలయాళము మొదలైన దేశాలయందున్న మనవారిని విడదీసి గ్రహింపక పోవడమే యుక్తము. అజ్ఞానానికిన్ని నిదర్శనమై యున్నది. ఏ దేశానికీ పోయినా నాయకత్వము చిగాక పుట్టలు లేని ప్రజలు లేరు. అయినను మన తెలుగువారంతకష్టాలు పొందుతున్నవారెన్ను, మనవారంత అధ్యాత్మస్థితియిం దున్నవారెన్ను మరెవరన్నలేరు. నెల్లూరు, బెజవాడ, కాకినాడ, విశాఖపట్టణము, భీమనిపట్టణము, కలింగపట్టణము, గోపాలపురము, బాధవనుండి వేలకొలది జనము వారంవారం దేశముండి పోతూ దేశానికి తిరిగి వస్తూ వున్నవట్టికిన్ని కాకినాడ, విశాఖపట్టణము, బరంపురం నగరవాసులకు తమ తలక్రిందజరిగేవిషయాలను తెలుసుకొందామనే అభిలాషయైన కనబడదు.

దేశంలోమానే ప్రతిసంవత్సరము యొక్కడలేని సభలు ఎన్నోజరుగుతూ యుంటవి. గాని వీటిలో రాష్ట్రీకరాంధ్రుల గురించి మాచుటకైతా, మచ్చుకైతా ఒక ముక్కైతా కనబడదు. దేశంలో ఆంధ్రాభిమానముపేరున ప్రకటింపబడుచున్న వక్రీకలు యెన్నోవున్నవి. వీటిలో దేన్ని విప్పినను కాన్పిల్సిన, ఎల్కను మొదలగు రాజ్యాంగపు గొడవలు తప్ప మన ఆంధ్రుల గొడవ కనబడదు. రాష్ట్రీకరాంధ్రులగొడవ కష్టముఖములు తెలుపు వ్యాసములు మాతృదేశ వక్రీకలకు సంబంధినను బహుస్వల్పముగా ప్రకటింపబడుచున్నవి.

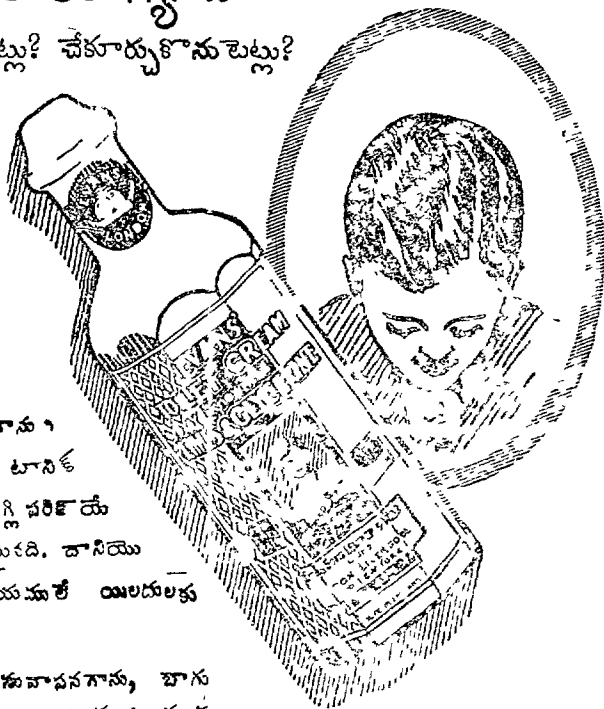
ఇంక ఆంధ్రమహాసభలు జరుగుచున్నవి అని తెలియగనే రాష్ట్రీక రాంధ్రుల విషయమై మరచిపోవడవి ఆహ్వాన సంఘమువారికి, అన్యత్వముగానికి ఉత్తరములములమునను, తిరిములమునను, వార్తాపత్రికల మూలమునను తెలియజేయుచున్నను, అట్టివర్తమానికి గడంగుటకు అవకాశము కలుగజేయకుండిరి. 1925 వ సంవత్సరము నుండియు రాష్ట్రీక రాంధ్రుల యిం దాంధ్రోద్యమ ప్రచారావశ్యకతను గుర్తించి తీర్మానముల కొన్నిటి శాంధ్రమహాసభ చేసియున్నను కొంతవరకైన శాచరణలోనికి వెట్ట ప్రయత్నించిన దొక్క 1926-27 వ సంవత్సర కార్యదర్శి గారగు శ్రీ యుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారే. ఆయన యైనను కొన్ని ప్రదేశములయందే ప్రచారము గావించిరి.

ఆంధ్రవ్యక్తికి ముదరింపబడవలెననియు సుస్థిరత్వము వహించవలెననియు శాశనమొందనీయ రాదనియు నమ్మకముగల నాయకు లేనిదయమున ప్రచారముచేయుటకుగాని అడుకొరకై వదిలేయబడుచు సంస్థల ప్రోత్సాహ సహాయము లాన రించుటకుగాని యెందుకు వేడుదీయవలెనో తెలియకున్నది.

పైదరాబాదు, బొంబాయి, రంగూన్, ఖరగపురాంధ్ర జనసంఘములకు ఆంధ్రమహాసభ తగిన సహకార ప్రోత్సాహముల దాపుచున్నట్లు గానరాదు. తొందరై లక్షలవరకు గల రాష్ట్రీకరాంధ్రులకు వదిలితెల్లిపేరుతో జూచుట ఆంధ్రమహాసభకు ధర్మము గాదు.

వెంట్రుకల ఆరోగ్యము

అది సంభవించుటెట్లు? చేకూర్చుకొనుటెట్లు?

వెంట్రుకలను అందముగాను, బాగుగా పెంచుకొనిన టానిక్ ఈ వెన్స్ లెమ్మ అందు గ్లి పరికాయే యని జగత్ విఖ్యాతమైంది. దానియొక్క అద్భుతగుణాతిశయములే యిందులకు కారణము.

ఇది వెంట్రుకలను శుభాపనగాను, బాగుగా పెంచునట్లునర్పి, వెంట్రుకలను కుద్రముగా నుండునట్లునర్పను. వెంట్రుకలను బాగుగా పెంచునట్లునర్పి, చుండును నిర్మూలించును. వెంట్రుకలకు పరియైననూనె లవపరమైనప్పుడు ఈ వెన్స్ లెమ్మ అందు గ్లి పరికాయే సర్వోత్కృష్టమైంది. కేమిష్టు లందరివద్దను దొరకును.

ఈ వెన్స్ లెమ్మ అండ్ గ్లి సరిన్

Made by ఈ వెన్స్ లెమ్మర్ అండు వెబ్ లిమిటెడ్ లండన్, లివర్ పూల్. వివరములకు పోస్టుబాక్సు నెం 318, బొంబాయి

5209

శ్రీకృష్ణాజిల్లా శకంఠరి పారశాలల ఉపాధ్యాయ సంఘము

శ్రీకృష్ణాజిల్లా శకంఠరి పారశాలల ఉపాధ్యాయ సంఘ సమావేశము శ్రీకృష్ణాజిల్లా విద్యాధికారియైన మహారాజరాజ ప్రచావలి సూర్యప్రకాశరావు వంతులు బి. ఏ. యల్. టి. గారి యజమాన్యమున ఈనెల 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము విజయవాడ మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు భవనముందు సమావేశమయ్యెను. వివిధపాఠశాలలనుండి ముతూరు ఎనుబదిమంది శ్రుతినిధులు హాజరయిరి. సదకు హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులయిన ముల్ రాల్ శ్రీ అత్తిలి గరుమూర్తి వంతులుగారు ప్రతినిధులకు ఆహ్వాన మొసంగిరి. అన్యత్వము వ్యక్తి వధురవాక్కులతో ఉపాధ్యాయసంఘమును గురించి ఉపన్యసించిరి. శ్రీయత దాను తివిక్రమరావు వంతులుగారు (బారిష్టర్, బెజవాడ) ఉపాధ్యాయ ధర్మములను గురించి గంభీరవశ్యానము గా విందిరి.

లోగడ ఏర్పాటు కాబడిన సహాయ కమిటీవారితో తయారుచేయబడిన చిత్తు నిబాధనలు స్వల్పముత్వలతో ఆమోదింపబడిన. అనంతరము శాస్త్రవిద్యార్థులకవ్వ సభ్యుల ఎన్నికలు జరిగెను. అందు బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ ఉన్నతిపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులయిన శ్రీయత అత్తిలి గడుమూర్తి వంతులుగారు బి. ఏ. యల్. టి. అన్యత్వముగాను, జగ్గయ్య పేట బోర్డు ఉన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులయిన శ్రీయత విన్నకోల రంగారావు వంతులు బి. ఏ. యల్. టి. ఉపాధ్యక్షులుగాను, తొడంకి బోర్డు ఉన్నతపాఠశాల ప్రధానసహోపాధ్యాయులయిన శ్రీయత మాచిరాజు నరసింహారావుగారు యం. ఏ. యల్. టి. కార్యదర్శి, లోక్మాకారిగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

సభాకార్యక్రమము ముగిసిన 7 గంటలకు అన్యత్వముల నందినచు క్లింబులోకి వెళిపెను. సభ 5 గల జనాభిగానా సమావేశమగుచు.

పి.వి.లేఖరి

శ్రీ హిందీ కుటీరము, కాకినాడ

పై కుటీరముయొక్క అష్టమ వార్షికోత్సవ సందర్భమునను, శ్రీ మైదా శ్రీరామకృష్ణయ్య వెంకటశారాయణ సోదర జనాంబాదలవారిచే స్థాపింపబడియున్న ఉచిత హిందీ పాఠశాలయొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవ సందర్భమునను, 25 నవంబరు 1928 సం॥ ఆదివారం సాయంత్రము 5 గంట (శ్రీ గణపతి పుష్కభాండారమున) ఒక పారమహాజనసభ జరగనై యున్నది. అందు హిందీలో ఉపన్యాసములను సంభాషణయొక్క క్రిందటిపంత్సరమున హిందీ పరిక్షలలో ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థులకు ప్రమాణత్రములును, బహుమతులును, ఇచ్చుట, మొదలగునవి జరుగనై యున్నవి.

హిందూదేశముయొక్క సర్వజనికభావ యైన హిందీ భాషాభివాసలైన శ్రీశ్రురుషు తెల్లను ధర్మ దయచేసి మా ఉత్సాహమును వృద్ధిపరచుదురు గాక యని కోరుచున్నాడను.

కె. ఎం. కృష్ణమాచారి (హిందీప్రచారక) కార్యదర్శి.

శ్రీనారిసింహ నాట్యసభ, చిట్టిగూడూరు

పైసభకురు (కళాశాలా విద్యార్థులు) శారసింహకళాశాలా శాస్త్రకనిధికారకు 1.12-28 శనివారమున బందరు బుట్టయ్య పేట హాలులో విశాఖురైత మహావిప్రవీతమగు మద్రాసు తనము అను నాటకమును సంస్కృతమున బ్రదర్శింతురు.

ఇందలి ప్రధాన పాత్రధారులు

- 1. చాంత్యదు-వి. సంపత్కుమారాచార్యులుగారు.
2. రాక్షసుడు-వి. వి. నరసింహాచార్యులుగారు.
3. చంద్రకల్పదు-వి. వి. రామానూజాచార్యులుగారు.
4. మలయకేశువు-కె. చింతల శాస్త్రిగారు.

ఎం.ఎస్. టి. జి. వరదాచార్యులు, యి. ఏ.

చార్యులకు, శ్రీస్థిరాలు.

నైమనుసభావిచారణ

కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల సాక్ష్యము

ఎనంట్లీయందు పార్టీలవద్ద - నియమితనభ్యుల వైఖరులు

(అ. ప్రె. సైమన్ సర్వీసు)
విడిదీలు

డిసెంబరు 29:- సర్ జాన్ నైమనుగారు భార్య వై సా యుగారి కార్యదర్శి అతిథులుగా నున్నారు. తక్కిన సభ్యులందఱును ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల యొద్దలోను కార్యదర్శులకు అతిథులు గను, వేసినట్లు బయటికి వెళ్ళుచున్నారు. హార్టు సెరనుగా భార్య నువ్వైయు సర్ రీసీగారింట, బర్నూచీయు శంకరశాస్త్రిగారు నూతన ఆర్థిక సభ్యునింట, ప్రొఫెసర్ కోనా (కృష్ణ) సర్ పారిటీయం గౌరవాధిపతి యి, ఎం. వి. క్రమగారింట, మేజరు అట్టి చంపయ్య (క్రీడాకారు) అతిథులుగను, కాడగను లేనప్పాన్సు గార్లు పూర్వకాలముగా గింటను, రాజ నవాబాలిగారు సర్ హుబ్బుల్లాగారింట, ఎం. సి. రాజాగారు డెన్సిటుగారింట అతిథులుగా నున్నారు.

నైమను సభవారు రాష్ట్రీయోపసంఘము లేకుండ సమాజకమగుటకు సేదీ (ప్రథమము). ఇచ్చట విచారణ యంతయు కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు సంబంధించినదే యగుటచే కమిషను సభ్యులును కేంద్ర ఉపసంఘ సభ్యులు మాత్రమే సేతు మధ్యాహ్నము కాసనసభా మండపమునందు సమాజకమై విచారించిరి. హార్టు సెరనుగా రాలేదు. కేంద్ర ఉపసంఘమునందు కిరాభాయి ప్రేమనందుగారు గూడ సేతు వచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వపు హోమసెక్రటరీ హేగుగారును, ప్రత్యేకోద్యోగిగ నియమింపబడిన డెన్సిటుగారు పరిపాలనావిధానము గూర్చి చాఖలు జేయబడిన సాక్ష్యపత్రముల విషయమున విచారించబడిరి. సేతు వారి విచారణ ముగియలేదు. సభామండపముమట్లును పోలీసు వాడు లాటిలు చే బూని కా ప లా కా యు మం దిరి. సేతు ప్రధమ సాక్షి హేగు గారిని విచారణకు విలువకమందు కమిషను సభ్యులును కేంద్ర ఉపసంఘ సభ్యులును సమాజకమైయు రుప సభ్యుగ ఆశించిచుకొనిరి.

సర్ జాన్ నైమనుగారు ముందుగ ప్రస్తుత రాజ్యాంగ నిర్మాణముగూర్చి చెప్పుచు సేవాధిపతిగాక ఆర్థిక ప్రభుత్వ సభ్యులు గలరు. సభ్యులసంఖ్య చట్టమునందు నిర్ణయించబడలేదు.

పదేండ్లు ప్రభుత్వోద్యోగముజేసిన అనుభవజ్ఞులు ముగ్గురైనను సభ్యులుగ నుండవలెను. అనుభవజ్ఞులగు లాయరు ఒకడుండవలెననియు గలరు. ఈ ఆచార మెట్లు వచ్చెనని నైమను గారు ప్రశ్నింప సాక్షులు జవాబుచెప్పటకై గ్రంథములను తీయజేయించుచుండిరి. ఇంతలో నైమనుగారే యిట్లు జెప్పిరి. మాటు ఘర్షణ నివేదికయందు భారతీయ సభ్యులను నియమించుటకు కొన్ని మాచలను గావించగా జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీవారు బానిస తన నిబంధనల సేర్పరచి, ముగ్గురికి తక్షణముగా కుండ భారతీయులు వైస్రాయి సభ్యులనును దుండవలెనని నిర్ణయించిరి.

ప్రజా ప్రతినిధులను నియమించుకుందుట

సర్ సయ్యునుగారు:- ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము ఆమోదనకు వచ్చిన 1921 సం॥ నుండి గవర్నరు జనరలుగారి కార్య నిర్వాహక పద్ధతులుగ కేంద్ర కాసనసభకు ప్రజలచే నెమ్మదిగా జరిగిన ప్రతినిధుల నెవ్వరిని నియమింపలేదేమి?

సాక్షి:- లేదు. సర్ ప్రభూ, సర్ బి. ఎం. శర్మ గారును ప్రజా అధికారము ఇచ్చిరియని కొన్ని సభ్యులుగ నియమించబడిరి.

సయ్యునుగారు:- రాష్ట్రీకాసనసభలో ఎన్నిక సభ్యుల ముందే రాష్ట్రీకాసనసభా సభ్యులను నియమించుచుండినను కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల కట్టు నియమింపవలెనుట కోరెను.

నైమనుగారు:- భార్యను ప్రభుత్వమువారి జవాబు దారిని కొమ్ముచేసినదా? భేదాభిప్రాయముగా జేసినదా?

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు:- దీనికి ప్రత్యుత్తరము చెప్పట మిక్కిలి కష్టము. ఏదైన నొకటియు ప్రత్యుత్తరమైనప్పటికి ప్రజలకు యిచ్చుచున్నామోదేయ, దానికి ప్రతికూలముగా వోటుచేయుట మానవగ్రహణ్యము. విచారణకు తలచెడి విధానమును గవర్నరు జనరలు ఆమోదించలేదు. తప్పనిసరియైనప్పుడు మాత్రము వారు దాని ననుమతించవలెననిచ్చెను. అధిక చట్టములలో రెండుసార్లును యితరసమయములందు రెండుసార్లును వారి అధికారమును చలాయించిరి.

సర్ హరిసింగ్ గౌర్ గారి ప్రశ్నలు

ప్రశ్న:- అనధికార కామిటీలకు సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిలో వోటు చేయకపోయిన మరల నియోజింపబడరను మాట నిజముకాదా?

ప్రజా:- కొన్ని ప్రత్యేక సంఘ కేంద్రములను విజ్ఞాపనచేయు ప్రతినిధులకప్పు సాధారణముగా ప్రభుత్వనియోజిత అనధికార సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిలో కలసి వోటుచేయుచుండిరి.

గౌర్:- ప్రభుత్వమువారిలో వోటుచేయకపోయిన తమ్ము మరల ప్రభుత్వమువారి రాష్ట్రానములకు నియోజింపరని ప్రభుత్వనియోజిత సభ్యులు తలచుచున్నారా?

ప్రజా:- వారు ప్రభుత్వమువారియెడల సభిమానము కలిగియుండుట కడమకారణముని సేను తలచును.

గౌర్:- గవర్నరు మెంటు ఆఫ్ ఇండియా చట్టములో 48 సెక్షను ననుసరించియు, కాసనసభా తీర్మానముననుసరించియు కొన్ని కార్యదర్శులను ప్రభుత్వమువారు నియమించుటలేదను మాట సత్యమేకా?

ప్రజా:- కాసనసభా రట్టి సలహాజేయుచుండలేదు. ఒకసారి చర్చమాత్రము జరిగెను. ఆసమయమున ప్రభుత్వము వారు మద్దదర్శులు కాలేదు.

గౌర్:- కొన్ని కార్యదర్శులు స్వకంఠముగా సేడి యొ చేయబలవలయు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో బడియొండువలెననియు ఆసమయమున ప్రభుత్వమువారు చెప్పియుండలేదా? ఇంకొక సమేగదా కాసనసభ దీని విషయమై తీర్మానించకపోవుట?

సర్ జాన్ సయ్యునుగారు:- కేలము జ్ఞాపకము మీద ఆధారపడుటకుంటే నివేదికలను చూచిన బాగుండునుకదా? గవర్నరు జనరల్ గారి కార్యనిర్వాహక సభలో భారతీయులకు ఆ ప్రామాణ్యమైన కాఖుల నిచ్చిరి కాను వేసిన ప్రశ్నలవలన గౌరవగారు సారాళమును తీసిరి. లామెంబరు కేలము కాసన నిర్మాణకాఖుల చూచుచుండినయొ లాకాఖు జె ప్టి న కా ఖు వో ం డి పార్లమెంటు కు లోబడియున్నదనియు, మరియు విద్యాచంఠ్రు, ప్రావిన్స్ పీయర్ ప్రొవిన్సులలో కాఖులను చూచుచుండినయొ అతడు చెప్పెను.

ప్రజా:- కొన్ని ముఖ్యమైనవి, కొన్ని ముఖ్యము కానివి నా అని పడిగను. ఇవి వీలయితే గవర్నరు జనరలుచేసిన యేర్పాటులు. ఒకసారి యీ విషయము స్టేట్ కొన్సిల్లో చర్చకవచ్చెను. కాఖువిభజనమునందు గవర్నరు జనరల్ గారికి సలహానిచ్చుటకొక ఉపసంఘమును నియమించుటకు ప్రభుత్వములు జరిగెను. కాని అది ఓడిపోయెను.

గౌర్:- సంస్కరణలు అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత గవర్నరు జనరల్ కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో ముగ్గురు భారతీయులుగా నుండవలెననియు, ముగ్గురు ఆంగ్లేయులు

వివిధ పరిపాలనకాఖుల కార్యదర్శుల నియమించుటను గూర్చి బోధకరచినపిదప హేగుగారు యిట్లు చెప్పిరి:- "ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల డొకసభయందుండిననో వానికార్యదర్శి వేరొకసభయందుండును."

నైమనుగారు:- స్టేటు కొన్సిలు సభయందు ప్రభుత్వ సభ్యుడే. స్థిరముగా సభ్యత్వము వహించియున్ననో ఆ సభకు ఎత్తైన గౌరవముండును. వారు ముఖ్యసమయములందుమాత్రమే వచ్చిననో ఆ గౌరవముండదు.

సాక్షి:- ప్రభుత్వ సభ్యులు అప్పుడప్పుడు వచ్చిన చాలు ననియే స్టేటు కొన్సిలు సభ్యులు సంఖ్య ప్రిచెందుచున్నారు.

సయ్యునుగారు:- ఇంగ్లాండులో ప్రభుత్వ సభకు ప్రభుత్వ సభ్యులందు సభ్యులుగనున్నందున సే యెక్కువగౌరవము గలదు. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులు తరచుగా ఎనంట్లీ స్టేటు కొన్సిల్లకు మార్చుచుండుటయే మంచి దని మీయాభిప్రాయము కాదా? అట్లయిన ప్రభుత్వ కార్యదర్శులు ముఖ్యవిషయములు చర్చించబడినపుడే తమ చాకచక్యము చూపవలెననియుండును. ఆసమయమునకు వాని యజమానియే సభకువచ్చి పార్లమెంటు వాని ఉత్సాహము తగ్గిపోవును.

సాక్షి:- అవును. అట్లే జరుగుచున్నది. కాని కార్యదర్శులలో అన్ని సమయములందుండరు. ప్రభుత్వ సభ్యులకు తీరక యెన్నపుడే రెండవసభకు బోవుచుండును.

ప్రభుత్వ నియమితనభ్యులు

పిమ్మట నైమనుగారు ఎనంట్లీలో సభ్యుల తెగమును గూర్చి ప్రశ్నించిరి.

ప్ర:- రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎనంట్లీ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వారు చర్చలందు ముఖ్యముగ పాల్గొనుచుందురా?

హేగుగారు:- వారిని తరచుగా నుపయోగించుటలేదు. కాని వారు మాట్లాడునపుడు చాల ముఖ్యవిషయములందు మాట్లాడెదరు.

నైమనుగారు:- ఇప్పుడున్న ప్రకారము ఎనంట్లీలో వివిధ పక్షములవారు ఎట్టి ప్రామాణ్యము వహించుచున్నారో యెట్లుపయోగపడుచున్నారో తెలిసికొనుటకు అడిగిరి. ప్రభుత్వ నియమిత రాష్ట్రీయోద్యోగులు అన్ని సభలకు తప్పక వచ్చి ఆసనముననున్నట్లు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఓటు జేయుచున్నారనుటకు సంశయములేదు. అంతటితో వారిపని పూర్తయినదా?

డెన్సిటు గారు:- వారు సామాన్యముగ ముఖ్యవిషయముల చర్చలలో పాల్గొనుచుండురు. నిజము ప్రాసీబరు కోడు మున్నగునవి మార్చునపుడు.

నైమనుగారు:- బర్మా ప్రభుత్వమువారు ఏదేని ఒక పక్షము నుండుటకు ప్రతికూలముగ నున్నారనుచు, బర్మా ప్రభుత్వోద్యోగి ఎనంట్లీలో ఆయభిప్రాయమును తెలియిచ్చువా?

డెన్సిటు గారు:- బరులుచెప్పుచు పక్షము నిధింపునయియును ముందుగ రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు సంక్రమించెదము. కాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సంబంధించిన విషయములలో రాష్ట్రీయ సభ్యులు వారి కనుకూలముగ నేమాట్లాడి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు అనుకూలముగ ఓటుజేయుటగూడ కలదు.

నైమనుగారు:- ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగ ఓటుజేసినను గూడ తిరిగి నియమింపబడుట గొప్పవిషయమే.

హేగుగారు:- కామిటీలకు సభ్యులు సదా ప్రభుత్వమువారిని బలపరచుననియే నమ్మకము.

నైమనుగారు:- కాని అట్లు జరుగుచున్నదా? సాక్షి:- జరగకుండుట సే నెరుగను.

సర్ నైమనుగారు:- భారత కాసనసభలో ఎన్నుకొని బడిన అనధికార సభ్యుల అధికముగనున్నది. అధికార సభ్యుల సంఖ్య అల్పముగనున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారు ఏవిధముగ తమకార్యమును చక్కచెల్పుకొనుచున్నారో తెలిసికొనవలెనని కటాహలముగా నున్నది.

డెన్సిటు గారు:- వివాదములేనివిషయములందు ప్రభుత్వమువారికి చిక్కుండదు. అట్టి తీర్మానములనుగాని బిల్లులనుగాని తీవ్రముగ ఆక్షేపించువారు యెక్కువగనుండరు. వివాదాంశములు చర్చించునపుడు ఇతర సభ్యుల సహాయమును సంపాదించుకొని ప్రభుత్వమువారు అత్యవసరము అధిక సంఖ్యతో సెన్సుందురు. ఆంగ్లేయులు అనుకూలముగనున్న విషయములందు ఆంగ్లేయ సభ్యుల సహాయమును మహమ్మదీయుల కనుకూలముగ విషయములందు మహమ్మదీయ సభ్యుల సహాయమును ప్రభుత్వమువారికి లభించుచున్నది. ఈ విధముగ ఎవరి సహాయమును పొందుటకు వీలులేనపుడు ప్రభుత్వమువారు ఓటుట సంభవించుచుండును.

సర్ నైమనుగారు:- రాష్ట్రీయ కాసన సభలయందు మంత్రులు నున్నారు. కాసన సభ్యులలో మంత్రుల పక్షమునకు చేరినవారు తలుపురుండురు. మంత్రులపక్షం పొంది ప్రభుత్వమువారు తమకార్యక్రమము నిర్ణయించుకొనుట రాజకీయ సంక్రమణమై యున్నది. మంత్రులు తమ పలకుబడి నుపయోగించి ప్రభుత్వమువారికి అవకాశము కలుగకుండు పని జేయుచుండురు. ఈ విధమున రాష్ట్రీయ కాసనసభలలో మంత్రులపలకుబడి తగ్గినంతకాలము ప్రభుత్వమువారికి యిబ్బందిలేదు. కేంద్ర కాసనసభ పరిస్థితులు వేరుగనున్నవి ఈ సభలో మంత్రులులేరు. అయినను ప్రభుత్వమువారు సాధారణముగ తమ కార్యక్రమమును నెగ్గించుకొనుచున్నారు.

హేగుగారు:- అవును. సాధారణముగ ప్రభుత్వకక్ష నాయకుడు ప్రతికూలత నాయకులతో సంప్రదించి వారి కనుకూలముగవిధమున ప్రభుత్వము తమకార్యక్రమమును మార్చుకొనుచుండురు. కొన్ని సమయములందు సెలెక్టు కమిటీవారు కాసన సభ్యులకు అనుకూలముగవిధమున కావించినమార్పులతో ప్రభుత్వపుటిలులు ఆమోదించబడుచుండును. ఈ విధమున కాసనసభ్యుల అభిప్రాయములకు అనుకూలముగ ప్రభుత్వమువారు పోవుటలే, యీ యా ను కూ ల క ర్య వ సా న ము న కు కారణ ముని చెప్పవచ్చును. 431 పర్యాయములు భారత కాసనసభయందు ఓట్లు పుచ్చుకొనబడినయొ, 289 పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారు నెగ్గరనియొ, 192 పర్యాయములు ఓడిరనియొ ప్రభుత్వమువారు తమ సాక్ష్యపత్రమునందు చెల్లియున్నా రని బర్నూచీయు ప్రభుత్వ

సీమకమలములు, నగలవర్ణములు కోటామునిరత్నం
తెట్టి అందు నన్ను ప్రొత్తిటరు ఉత్తరక్రియలు

కీర్తిశుభైశ కోటామునిరత్నం తెట్టిగారి ఉత్తరక్రియలు అత్యంత విశుద్ధముగా, కాస్త్రాక్షమగా సోమవారమునాడు జరిగినవి. ద్వితీయశ్రేణి వస్త్రధారణములు, రజితపాత్రలు స్వర్ణవస్తువులు, భూదానము, హిరణ్యదానములు విరివిగా నివ్వబడినవి. అందరికిని శుభద్రవ్యపరమాన్నములతో వింకాపగ జరిగెను. ఇంకయు వారియొక్క కాంతి, మోక్షము గలుగుటకై కాస్త్రాక్షమగా చేయబడిన క్రియలన్నియు అతిభక్తి, శ్రద్ధతో గురుగ సంపన్నులును, పదాచార సంపన్నులగు వారిశాస్త్రాచరణముచే ఆచరించబడినది.

గారు చదివి వినిపించిరి. గ్రాంటు దిమాండులలో 48 పర్యాయములు శ్రభుత్వమువారు గలిచిరి. 56 పర్యాయములు ఓడిపోయిరి. బిల్లులలో 189 గలిచెను. 91 ఓడిపోయెను. శ్రభుత్వమువారి తీర్మానములలో 52 ఆమోదించబడినవి. 45 నిరాకరించబడినవి.

శ్రభుత్వము గెల్పుటకు 15 ఓట్లు చాలును ఎన్నికొనబడిన పర్యాయలలో 15 గురు తమ పక్షము చేరన శ్రభుత్వమువారు గెలువగలుగుదురని డన్నటుగా రనిరి.

భారత కాపన పథలో శ్రభుత్వమువారు ఏ విధముగ తమ కార్యక్రమమును నెగ్గించుకొనుచున్నారో వివరించుచు డన్నటుగాడు యిట్లు చెలిపిరి.

“భారత కాపన పథలో బలవంతముగ ఒకటే శ్రుతికూల పద్ధతు లేదు. ప్రతికూలపద్ధతునందును వివిధపక్షములవారికి అన్ని సమస్యలందును ఏకీభావము కలుగుదు. అంతేగాక యీ పార్టీల నిర్మాణమే చక్కగ లేనందున శ్రభుత్వమువారు ఒక పక్షమునందలి కొద్దిమంది పర్యాయులను తమవైపు మరల్చుకొన గలుగుచున్నారు. కొన్ని సమయములందు ఒక పక్షమును పూర్తిగా తమ వైపు తిప్పుకొనుచున్నారు. 58 ఓట్లు తమపక్ష శ్రభుత్వమువారు గలిచెదరు. ఎన్నుకొనబడిన పర్యాయలలో 15 మంది శ్రభుత్వమువారికి అనుకూలముగ పనులు లొపంగిన యితర అధికార పర్యాయ బలముతో గలిచెదరు.

సర్ నైమను:—శ్రభుత్వమువారు తెలిపిన సంఖ్యలు అత్రధానముగ విషయములందు మాత్రమే వారు గెలుచుచుండు రని నూచింపవచ్చును.

డన్నటుగారు:—కాదు, శ్రభుత్వమువారు కాపన పథలో 190 బిల్లులను ప్రవేశపెట్టిరి. 9 బిల్లులు మాత్రమే నిరాకరింపబడినవి. సర్టిఫికేటు అధికారము గవర్నరు జనరలుగారి కున్నను రెండు పర్యాయములు ఆర్థిక చట్టము సంపర్కమునను, యితర బిల్లుల సంపర్కమున రెండు సార్లు మాత్రమే గవర్నరు జనరలుగారు యీ శ్రేయ కాధికారము నుపయోగించిరి. ఈ విధమున అట్టే యిట్లుంటే శ్రభుత్వమువారు తమ కార్యములను నెరవేర్చుకొనుచున్నారు.

నైమనుగారు:—ఎసంట్ల నిర్ణయములను సగట్టుకు న్నట్లు కాన్సిలుపథ యేవిధముగ ఉపయోగించినది?

సాక్షి:—ఎసంట్ల వారామోదించిన బిల్లులలో కొన్ని పిండిని న్నట్లు కాన్సిలువారు నిరాకరించిరి. కాని బాంబాయి పార్లమెంటరీ కమిటీవారు నిర్ణయించిన విధమున రెండుపథల సమష్టిపరమావేశము జరుపవలసిన అవసరము యంత వరకు కలుగలేదు. (సశేషము)

మాలవ్యాగారికి జ్వరముగా నున్నది
కాన్ఫరెన్సునందు 22:—వండితమాలవ్యాగారు కలకత్తాలో జ్వరపీడితులైయుండి కావచ్చిరి. జ్వరము తగ్గలేదు. ఆయన రెండుదినములు విశ్రాంతి నైకొనవలసిగా డాక్టర్లు పలకా వచ్చుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

శ్రేష్ఠతరమైన మోటారు చమురు

మీరు కొనదగినంత చౌకధరలో దొరకును -

చాలనేపు నిలుచును

జాగరూకతగల శ్రేష్ఠమోటారు చమురను డును తనకారు. ఎంజినులకు వేక్ ఫీల్డ్ కాస్ట్రల్ చమురును తప్ప మరేదియును ఉపయోగించదు.

ఎందుచేతననగా కాస్ట్రల్ మోటారు చమురు సులభముగా జారునట్టిగుణమును గలిగియున్నది. అయినప్పటికిని ఇది మామూలు చమురులధరకంటె ఎక్కువకాదు. కాస్ట్రల్ చాలదూరమువరకు పోవుటకు తోడ్పడుటచే ధనము కూడదలగును. ఏలననగా దీని నుపయోగించుటచే పూర్తిగా జారునట్టి గుణముగలుగును. అందుచే కూడినంతమట్టుకు కార్బన్ ఖర్చు, మరమృత్తుల ఖర్చును తగ్గుచున్నది. ఇప్పుడే కాస్ట్రలును ఉపయోగించ ప్రారంభింపుడు. ఎందువలన శ్రేష్ఠతరమైన మోటారు చమురుకూడ అనుభవములో మిక్కిలి చౌకయగుచున్న విషయము మీరు గ్రహింపగలరు.

Wakefield Castrol Motor Oil

మామూలు మోటారు చమురుల ధర ప్రకారమే ఇది హిందూ దేశమందంతటను దొరకుచున్నది.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ & కో, లిమిటెడ్.,

లూబ్రికేషన్ లో స్పెషలిస్టులు,
వేక్ ఫీల్డ్ పశాను, బాంబాయి.
శ్రీమంతుడు బ్రాంచీలు గలవు.

నైమన్ సంఘ బహిష్కరణ

బహిష్కరణవాదులవై దౌర్జన్యము
డిల్లీ, నవంబరు 22:—నిన్న ఢిల్లీ బహిష్కరణవాదుల వై దౌర్జన్యము చూపబడిన సందర్భమును గురించి వివరములు తెలియపర్చినవి. ఆర్థిక కార్యదర్శి యగు బర్నెట్ గారు తనయవిధులను సర్ ఆర్థర్ పూమ్ గారిని ఆశీర్వాదింపి యింటికి మోటారుబండిలో తీసికొని పోవుచుండగా ప్రజలు దానిపైబడి, చెడగొట్టిరి. బండికిటికీలు బద్దలయిపోయెను. అర్థవ్యవహార నెవ్వరికి చెబ్బులు తగులలేదు. అజనపమూహములో ఢిల్లీవాసులగు కొందరు పెద్దలుగూడ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. జనముతో రైలుస్టేషనులోనికి పోవుటకు వారు కొరగా పోలిను బద్దపెట్టిరి. అందుపై వారికిని వీరికిని ఘర్షణ జరిగెను. (గ్రహదము లేమియు జరగకముందే జనులు యిండ్లకు పోయిరి. (అ. ప్రె.)

పోలీసులు అమిత జాగ్రత్తపడ నవసరములేదు

నైమన్ గారి రహస్యప్రకటన
డిల్లీ, నవంబరు, 22:—లూహార్ లో పోలీసులు యేర్పాటులను చేసినందువలన గడచినదినమున ఇట్టి యేర్పాటులను పోలీసులు చేయవసరములేదనియు ఢిల్లీ ఫీల్డ్ కమిషనరు గారికి సర్ జాన్ పయమకొ గారినుండి రహస్యప్రకటన వచ్చినది. లేజరినపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. నిన్న ఢిల్లీలో పోలీసులు చక్కగా ప్రవర్తించినందుల కిదియే కారణమనిగూడ అపత్రికకు తెలియపర్చినది. ఈ ప్రకటన అన్ని కేంద్రములకు పంపబడినదట. (ఫ్రీ ప్రెస్)

కలకత్తా కాంగ్రెసు

సభల తేదీలు
కాంగ్రెసు సభ దినములు 29, 30, 31 తేదీలయందు జరుగును. అఖిలపక్షపథ 22, 23, 24, 27, 28 తేదీలయందు జరుగును. కాంగ్రెసుపథయొక్క విషయనిర్ధారణపథ 25 తేదీ జరుగును. (అ. ప్రె.)

తిరువల్లి క్షేణి హత్య కేసు

జూరీనిర్ణయము
తిరువల్లి క్షేణి హత్యకేసునందు జూరీసభ్యులు మధ్యాహ్నము 2 గంటల 55 నిలకు, గదిలోనికిపోయి దీక్షలుగ చర్చల 4 గంటల 25 నిలకు తీర్పులోనికివచ్చి తమ నిర్ణయము నీ క్రింది విధముగ చెలిపిరి. 1 వ ముద్దాయి (1) హత్య (2) త్యరికిముగ మృత్యువుగలుగవలసిన చేయటము నేరముల కింద నిర్దోషి (3) హత్యచే సమానముగా ప్రాణహానికరముగ అపాయమును గలుగజేయు (4) అక్రమముగ గురిలో బంధించెను అను నేరముల కింద నిర్దోషి. 4 వ నేరమున 1 ముద్దాయి కి సహాయమునకున్న నేరము కింద 2 వ ముద్దాయి నిర్దోషి. మిగిలిన నేరాలలో నిర్దోషి.
శ్వాసయంత్రా క్షేణిల విషయము ఇరుపక్షముల శ్వాసయంత్రాదుల అభిప్రాయములను విని సోమవారము తీర్పుచెప్పెదనని చెలిపెను.
పట్టుకలగు దొంగలు ఆయాపథాలుపై (మోటారులలో) చిత్రాబాంబులను దోచుకొని పోయిరి.
న్యూ ఫవుండ్లండు మోటారులను సమీప తీసివేయుటకు న్యూఫవుండ్లండు మంత్రివర్గమువారు సక్ష్మియగుకొనిరి.

కాంగ్రెసువారి పరిశోధన
వేతనములు

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుపక్ష కార్యదర్శియగు కా. నాగేశ్వరరావు పరమపూరికి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

భారత కాంగ్రెసుపక్ష కార్యదర్శి జనపరి లాలు నెహ్రూగారు రాష్ట్రసంఘమునకు యాదిన ప్రకటన కంటే "మీ రెవరైన శిష్యాత్వమును దొరికిన తెలుగుగోత్రముని" వ్రాసిరి:-

ప్రకటన

"మీరే కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు కాంగ్రెసునందు ప్రత్యేకముగ నొక పరిశోధనకాళి స్థాపించి నిశ్చయించిరి. ముందుగా యిరువురు పరిశోధకలను నియమించుట. ముమ్మందు సంఖ్య హెచ్చించుట. ప్రథమమున (1) కార్మికులు కృషీశులు ఆర్థికపరిస్థితులు (2) భారతదేశమునకు యితరదేశములకు గల రాజకీయ ఆర్థిక వ్యాపార విజ్ఞానసంబంధములు అను యీ రెండు విషయములగుర్తి పరిశోధన చేయవలసియుండును."

"పరిశోధన చేయువారు ఈ తా న్న మా ముగల యవకులై కాంగ్రెసు కేంద్ర స్థానమునందుగాని వేరెచ్చట పనిచేయవలసిన అచ్చటగాని రెండు మూడేండ్లుండుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. సాధారణముగ ప్రతి ఒక విద్యార్థి నెలకు రూ 100 ఓవంగవలెను. ప్రత్యేక ఘనతలన్న ప్రత్యేకసంవర్ధములందు ఎక్కువవలెను."

"దరఖాస్తు ప్రధానకార్యదర్శి భా. కాంగ్రెసు సంఘము, 52 హిమటూరు, అలహాబాద్ అని వ్రాయవలెను. అర్హతగూర్చి శిక్షణగూర్చి ఇవివరము జేసిన పని విదేశభావలభాన మెంతగలదో లేకనేన ఇవివర కేరీరిగ నొనర్చియుండెను. అనునవి వివరముగ చెబువలెను." కాంగ్రెసు పరిశోధన కాళి" అని దరఖాస్తు యింపవలెను."

వై ప్రకటన ననుసరించి ఆంధ్రదేశమునందలి ఎవరైన ఆధ్యక్షులు దరఖాస్తులను రాష్ట్ర కాంగ్రెసు వ్యవహార సంఘములో చూడకంబరుచున తే దీ తో పునగా వేరను వ్రాసిపంపిన కేంద్రసంఘమునకు పంపెదను.

కా. నాగేశ్వరరావు,

ఆం. రా. కాం. సంఘకార్యదర్శి,

మదరాసు.

ఆయాస వడవద్దు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాలబిడ్డను శూలనొప్పి నివారిణిని ఉపయోగించిన తర్వాత బిడ్డను నే బాధనుండి విముక్తిపొంది సౌఖ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాలా సమర్థమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదించబడుచున్నది. మందులంగల్గి న్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమున దంతెటును శూలనొప్పి లకు, తిండి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొట్టికడుపునకు బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి కారణమగుచున్నది. వెంటనే దాని నునుగించును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము లేనవలెను.

చేంబర్లెన్సు శూలనొప్పినివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,
Des Moines, Iowa U. S. A.

8919 ఇందులో మత్తునదార్థములు చేరుటలేదు.

CHAMBERLAIN'S

శూలనొప్పి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారిణి.

క్రమశాస్త్ర ప్రకటనవారిణి

శరభరాజీయము

శ్రీమక్త్యుల రాజాగారిచే పోషించబడుచున్న 'ఆర్ష వైద్యగ్రంథముల' ప్రథమ కుశుమముగా ప్రకటింపబడినది. కర్త తుట్టూరు శరభరాజు. ప్రాచీనముగ తెలుగు వైద్యగ్రంథము. అసనరాజీయమునందలిది. తేట తెలుగున వైద్య విషయములన్ని దెలుపుట. మంచియంచి జ్ఞాపకయోగములు గలవు. ప్రథమముద్రాపుటకులు చెల్లిపోవుటచే, తిరిగి ముద్రించి ప్రకటించుచున్నాము. ముచ్చిగ్గూ కాగితములు. 344 పేజీలు. నెల నిండుకాగితకొరెందు. 1-8-0 అట్ట బైండు. 1-4-0

చారుచర్య:- ముద్రియవ్వనచే రచించబడినది. ప్రాచీనము. ఆశోగ్యనిధులన్ని పోషించును. నెల. 0-6-0

కూటముదరము:- మాధవ కంఠీర నిరచితము. త్రివీపసిద్ధాంత విమర్శము తెలుగుటికతో నెల. 0-4-0

విలాసము:- ఆర్షవైద్య గ్రంథముల ముక్త్యుల, (కృష్ణ)

కార్లెకర్ గ్రాండు సర్క్లస్

ఏలూరు, 13-11-28

పై సర్క్లసు కంపెనీవారు యీ పట్టణముందు ఒకవారము దినములనుండి ప్రదర్శనములను గావించుచుండిరి. ప్రజలు తలకుతేలుగ విచ్చేసి, విగుల ఆనందించుచుండిరి. సర్క్లసునందు జనరల్ మేనేజరు ప్రొఫెసరు శంకరరావుగారి ప్రైవేటు క్లెరికురీ ఆయన బి. ఐ. ఐ. శాయుడుగారి ఆధీనమున ఏర్పాట్లు బహుచక్కగా నొనర్చబడెను. క్రిందటి రాత్రి కడసారి ప్రదర్శనము గావించిరి. ప్రొఫెసరు శంకరరావుగారికి, ప్రైవేటు మెడికల్ ప్రొఫెసరునైన డాక్టరు, అనంత శాస్త్రుడుగారు ఒక బంగారు పతకమును బహూకరించిరి. కంపెనీవారు యాదినం సాయిత్రం స్పెషల్ ట్రెయినింగ్ సామర్థ్యకొలత పరీక్షచేసిరి.

ప్రొఫెసరు శంకరరావుగారియందు ధైర్యసాహసము అను దేశతల మూర్తిభవించినది. అదని జంతువులను మచ్చిక చేయుటయందు వీరి ఆసమానమైన ప్రజ్ఞ హిమనత్ పర్యవసానము కన్పించుచున్నది. వీరు మృగరాజును బిరుదు సారకముగ అడవికృశ్ణులను తన యిచ్చనచ్చినట్లు అతిశయభక్తిగా కడు నిపుణతతో శాట్లు మాడించిరి. వీరి వర్తమంతయు కడు భక్తిశ్రద్ధలు గలిగి ప్రేక్షకులయొడ కడు మర్యాదగా వర్తించిరి.

ఈ సర్క్లసునందు గమనించదగిన ముఖ్యవిషయ మె య్యది యన, కనలూనర్చువారు చాలమట్టుకు చున హిందూ పోదరులే. ప్రొఫెసరుగారు హిందూ యజ్ఞతులను మరికొందరు చేర్చుకొని వారిచే పవనానర్చించుట విగుల వాంఛనీయమని విషయము.

ఈ సర్క్లసువారు సామర్థ్యకొలత, విశాఖబట్ట, విజయనగరం, జరేపురం నదరు ప్రాంతములకు విచ్చేసి ఆవుటివారందరు ఇట్టి ప్రదర్శనములను చూడగలందులతో అపకాశ విచ్చేదరు. రాబోవు కాంగ్రెసునకు కలకత్తాయందు మరికొంతమంది యెరికాయందు సేర్పడును రావించి యాదినరతో చూడని గోప్ప ప్రదర్శనములను గావించెదరు. గనుక హిందూపోదరులందరు విరివిగా విచ్చేసి ఎల్లచోట్లను సదరు సర్క్లస్వారికి ప్రోత్సహము గలిగించగలందులకు కోరుచున్నాను.

యం. కోటయ్యనాయుడు.

లండనులో నైటుకల్లబులందు జరుగుచున్న లంచగొండి తనమును మాన్యుటకు వింగుప్రభువు పనిచేయుచున్నాడట. తదనుగుణముగ కొందరు పోలీసువారిదగ్గర డబ్బు కన్పించెదట.

కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘసభ

జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క సాధారణ సమావేశము ఈనెల 25 తేదీనాడు నందలూరునందు శ్రీయంత ఆర్కాడు పరకురామ రావు (జం. యల్. సి.) గారి యింటియందు పమావేశమగుచు. సభ్యులెల్లరు దయచేయి ప్రార్థితులు. ఇంతవరకు కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరవలసినవన్న సభ్యులు వారి చందా 0-4-0 తో సహా సభకు దయచేయి బ్రాండులు. ఆంధ్ర రాష్ట్రముందు సమస్తమండలములవారు మండల కాంగ్రెసు సంఘములు పునఃసంఘటింపబడి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము సాగించుచుండ, కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘమునందలి శేఖండట కడుశోచనీయము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై దేశమునందలి సమస్తకాంగ్రెసు సంఘములవారు కృషిపలుపుచుండ, కడప జిల్లాలో కాంగ్రెసుసంఘములైన లేకపోవుట విచారకరము. కాన ఈవిషయమై ఎల్లరు శ్రద్ధసహించి పథకుదయచేయుదురు గాక!

కార్యక్రమము.

(1) ఈ సంవత్సరం జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమునకు అధ్యక్ష కార్యదర్శులయొక్కయు కార్యనిర్వాహక వర్గముయొక్కయు ఎన్నికలు.

(2) ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యుల ఎన్నికలు.

(3) కలకత్తా కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల ఎన్నికలు.

(4) ఇతర విషయములు.

గుంటూరు కమ్యూనిస్టు పరిగృహ,

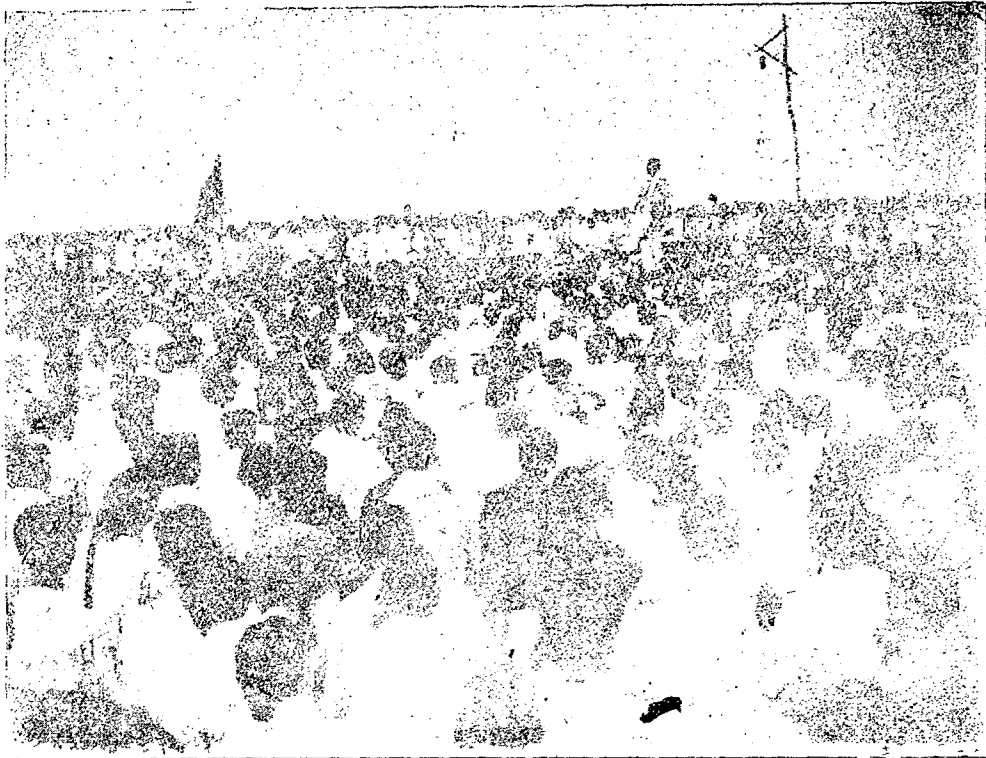
విద్యార్థిసంఘ పూర్వసభ్యుల కొక విజ్ఞాపన

గుంటూరు కమ్యూనిస్టు పరిగృహ, విద్యార్థిసంఘ పూర్వ సభ్యుల సమావేశముకంటే ప్రతిపత్సర మున్న బాగుండు నది కొంతమందికి ఉద్దేశమున్నది. పూర్వవిద్యార్థులసంఘ మొకటి ఉన్న ప్రతిపత్సరము సమావేశమునకును ఇతర విధముల సమాఖ్యినికీ సమర్థిగా తోడ్పడుటకును అవకాశముండును. గుంటూరు పరిగృహ సమావేశమునకు, తెరచి పందర్బమునగాని వాటిక సమయమునగాని ప్రథమసమావేశము జరిపి సంఘము సేర్పాటుచేయువిషయ మాలోచించుట అవసరము. పై సంఘ పూర్వసభ్యులు తమ పూర్తివిలువనామాలను తమతమ అభిప్రాయములతో యీక్రింది విలువనామాలకు తెలుప ప్రార్థితులు.

జంపాల సాంబయ్య చౌదరి లాడ్జి,

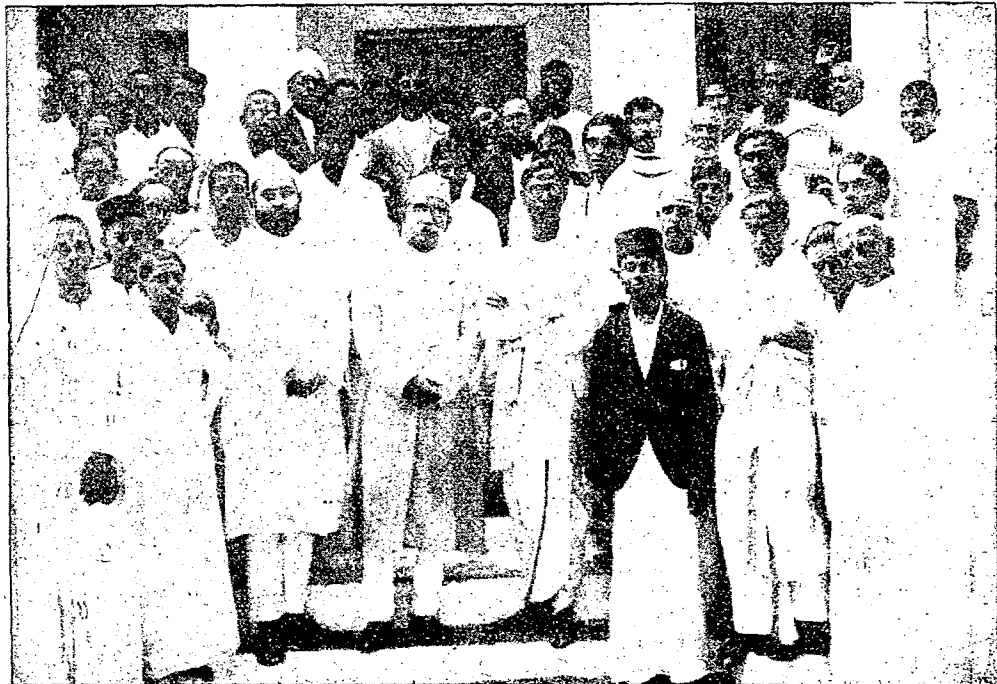
మాంజి, నైదాపేటపాడు, మదరాసు.

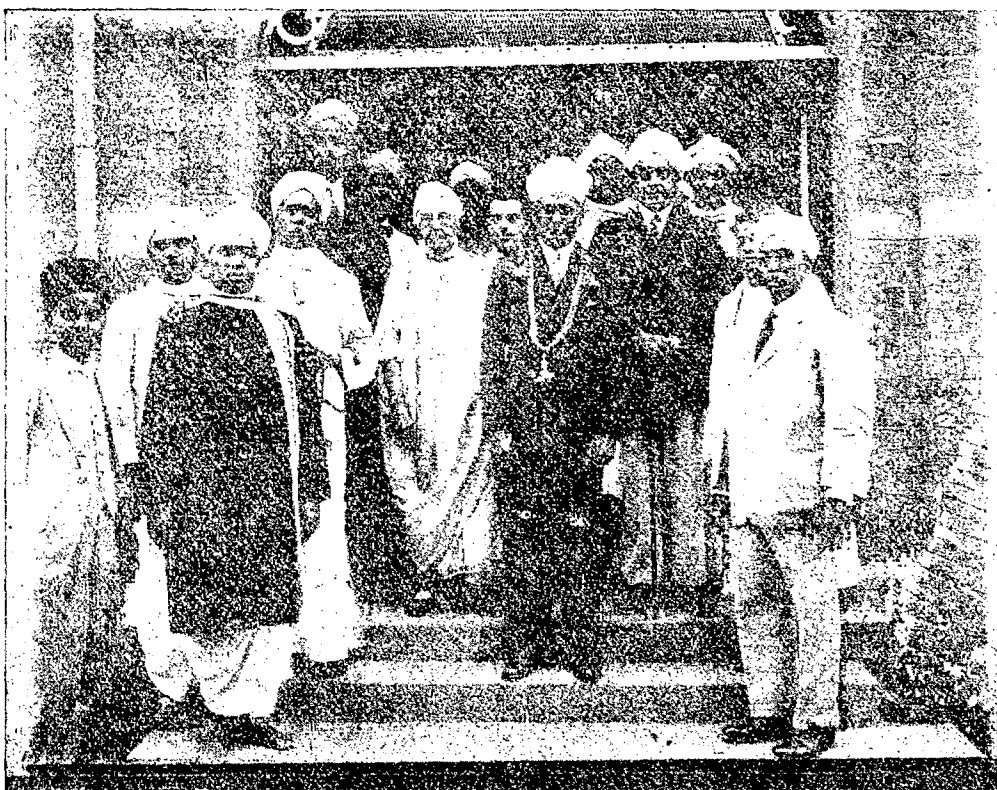

మదరాసు బహిరంగ సభ

తిలకుఘాటునందు కీ శ్రీ లాలా లజపతిరాయగారి మరణముసందర్భమున డా॥ అన్నారిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన మదరాసుపౌరులసభ. (పి. ఎన్. ఎ.)

డా॥ ఎం. ఎ. అన్నారిగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు మదరాసు వచ్చినపుడు మైలాపూరునందు మువకులసభలో నువన్యసించిరి. డా॥ జాకి హుస్సేనుగారు, డా॥ అన్నారిగారు, ఆర్. కె. పన్నుగం చెట్టిగారు మధ్య నిలిచియున్నారు. (పి. ఎన్. ఎ.)

గౌ॥ జి. ఎ. నరేశనుగారికి గోఖలే హాలునందు విం దొనగబడెను. (ఎ రత్న)

పంజాబు దౌర్జన్యముగూర్చిన ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పోలీసువాగ. నిర్దోషులట - మామూలుపాటయే

పంజాబులో అనగా లాహోరులో లాలాజీ మున్నగు వాయకులను పోలీసువారు కొట్టి బహుగూర్చి పోలీసువారు నిర్దోషులని పంజాబు దౌర్జన్యమునకు ప్రకటించిరి. పోలీసువాగను పైనికొలుసు ఎట్టి నిర్దోషులను జూపినను, వారి శరమును మరువదలచినట్టి ప్రాతికర్థికిని యిప్పటికిని దౌర్జన్యమునకు రహించబడుచున్నాడు. ఇది దెట్టివింతయునులేదు. దౌర్జన్యమువారు యెంతకాలము ప్రజాభిప్రాయమును వివరమునకు తెక్కచేయక పండితులతో, అధికారులమును ప్రభుత్వము పోలీసు - సైనిక దళములకు లోబడియే యుండవలసియుండును.

దౌర్జన్యమువారు చేయదలచిన కాళాపంబంధ మగుచున్నారగుడ కనికట్టే ప్రజల విశ్వాసమును బడచుచులని సంఘమువారియెడల లాలాజీ మున్నగు వాయకులు నాత్యమువలగుట కెటు లంగీకరింప గలుగుదురు? నిజమును కనుగొనినయే దౌర్జన్యమువారు కోరియుండినచో, శ్వాసస్థానస్పృశా వముగల ప్రతినిధిసంఘమునే యేర్పరచి యుండును. ఆ ప్రతినిధి ప్రజలవిశ్వాసమును బడచు గలుగును. వారి పరిష్కారమును ప్రజల లాభానికంద గలుగుదును. ఈ సంఘమును బహుమతిని లాలాజీ మున్నగువారు నిశ్చయించినందులకు నేను వారి నభివేదించెదను. లాలాజీ కూడ తన ప్రతిజ్ఞను ప్రకటించెను. తనపైని మానవత్వమునకు దావాను తెచ్చినచో తాను రజావులరచెదనని లాలాజీ ప్రకటించెను గాని దౌర్జన్యమువారా ప్రతిజ్ఞను గమనింపలేదు.

దౌర్జన్యము వారు నిజమును జూపుచేయ గలుగునంత కాలమును లాలాజీ తెలిపినవిషయములే దేశీయులకు విశ్వసనీయము లగును. దౌర్జన్యము తన బాధ్యతను గుర్తింపనపుడు ప్రజలకర్తవ్యమేమి అనునదియేగొప్ప విషయము. దాస్యమును మహావ్యాధికి దౌర్జన్యమును దర్శనమును లక్షణములు. ఈ అర్థమును వ్యక్తముయొక్క కాళులు రావడానుగని కలలనలే ఎన్నిసార్లు నరకనను మరల మొలచుచునే యుండునుగాన మూలచ్ఛేదమునకే మనము ప్రయత్నింపవలెను. అనగా ప్రధానవ్యాధిని నిరోధించుటకు తగిన బలమును మనము గడింపవలెను.

సాధనములనుగూర్చి నే నెవల వివరింపజాలను. నాసాధన మందరికిని తెలిపియే యుండినను, దానినిగాని మరయుక దానినిగాని ఆవలంబించవలెనని నేనిచట నూచించబూనలేదు. దేశీయతాయకు లందఱు బాగుగా నాలోచించి విశేషము ఆ క్రమమును తొలగించుటకు శీఘ్రముగా నవలంబించదగినట్టియు ఫలప్రదమునట్టియు సాధనమును నిర్ణయింపవలెననియే నేను నూచించెదను. మే క. గాంధీ ఎంపు యిండియా 15-11-28.

పరిశ్రమవిద్య

చేతిపనులు శిష్యులొకవారికి ఆర్టిస్టు, ఫోటోగ్రాఫర్ ప్రాసెస్ ట్రైగలర్ ఆవశ్యకత నగు ఎన్. గోపాల్ వారినిచే ననుభవించును ఇట్టి వ్రాసిన గ్రంథములు. యిందు ప్రతిములు వనల కుపయోగించు రీతిని యుండుటచే నితరుల సహాయము లేక శిష్యులయ్యును.

ఛాయాగ్రహణతంత్రము 1 భాగము:—ఇందు ఫోటో ఆరీయువిధము, డెవలపింగు రీతినిగు కదతు లున్నవి. నెల కి ఆజాలు డిటో 2 వ భాగము 1 వ భాగమున ఆభ్యాసులకు కఠినము లని విడిచిన బ్రామెడె ఎక్లార్జి, ప్లాటిన్యోటైప్, వివిధ త్రి ఫోటోలు, చేతిగుడ్డుపై ఫోటోలేతుట, కంటికి కనబడక నిలుండి కావలసిన కనబడునటుల చేయు వివిధతంత్రము లున్నవి నెల కి ఆజాలు.

విద్యార్థులు 1 వ భాగం:—లోహముల చేయుట, ముద్రాక్షర సిరాలు, వ్రాతసిరాలు, పబ్బులు, నెంట్లు, రబ్బరు స్టాంపులు, ఎలక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, టెట్, ఎలెక్ట్రిక్ టైపు, టైటు, గిల్ట, ఎచ్చింగ్, కొవ్వొత్తులు, ఆగ్నిపుల్లలు, మనమే చేసికొన శిష్యులు. నెల కి ఆ. డిటో రెండవభాగం:—ఫోటోలకు కావలసిన సామానులు, ఎలక్ట్రిక్ కనెక్షనులు, క్రుతిపెట్టెలు, రకం వారిపబ్బులు, వివిధమైన నెంట్లు, సిరాలు, పన్నీరు, ఆత్మక, వార్మిషులు, లైండింగుపనులు, ఇంకా ఆ నేకవిధములైన పనులు గలవు. నెల కి ఆజాలు. 5288

చిరునామ ఎన్. గోపాల్ అందు కంపెని, 18. రామానుజయ్యరు పిడి, సామలకాడుపేట, మదరాసు.

ఇండియా ప్రభుత్వవిధానము

శాసనసభ

పైమనుకమిషనువారి తవరకు గావించిన విచారణ రాష్ట్రములకు సంబంధించి యుండెను. దీనియందు బయల్పడినంతవరకు సాంఘిక వైషమ్యములే ప్రాముఖ్యము వహించెను. భావి సంస్కరణము తెలుసుండవలయునో ఆ విషయమై విస్తరించి జెప్పినవారు గనుపించరు. డిల్లీలో నిన్నటి దినము ప్రారంభమయిన విచారణమాత్రము ఇండియా ప్రభుత్వవిధానముగూర్చి జరిగియుండెను. ఇందు రాజ్యాంగ విధానమునకు సంబంధించిన సమస్యలు కొన్ని బయల్పడెను. కమిషను సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలబట్టియు ప్రభుత్వోద్యోగు లిచ్చిన సాక్ష్యము బట్టియు చూచిన ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమును మార్పు తలంపు ఏమాత్రము గనుపించదు. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగానే యుండవలెననియు భారత శాసనసభ కిప్పుడున్న హక్కులు గూడ కొంతవరకు తగ్గవలయుననియు సభిప్రాయము ప్రబలియున్నటుల దోచును. బ్రిటీషు ప్రముఖులును, బ్రిటీషు పత్రికలును ఇండియా ప్రభుత్వ విధానమున ఏమాత్రము మార్పు గలుగ గూడదని చెబియుండిరి. పైమనుకమిషనువారును అట్టిసిఫార్సునే గావించెదరని దోచును. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు సైన్యాధిపతిగాక, ఆర్థికసభ్యులుండరు.

శాసనము మాత్రము సభ్యుల సంఖ్యకు మితి గల్గింపలేదు. జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీవారు ముగ్గురు సభ్యులకు తక్కువగాకుండ భారతీయ సభ్యులుండవలయునని విధించియుండిరి. సంస్కరణము లారంభమయిననాటినుండియు, భారతశాసనసభలోని ప్రజానియక్త సభ్యులెవరిని ఇండియా ప్రభుత్వమునందు సభ్యులుగా నియమింపలేదని ప్రభుత్వ సభ్యులంగీకరించిరి. ఇటుల నియమింపకుండుట కెట్టి శాసనము అడ్డుపడదు. అయినను, ఇంతవరకు భారతశాసనసభలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో నెవరిని గూడ ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యునిగా నియమింపకుండుట, పైమనుగారికి గూడ వింతగ గన్పట్టెను. సంస్కరణ విధానమిచ్చిన అవకాశములను గూడ, ప్రభుత్వము వారు వినియోగింపరనుట కిది ప్రబల నిదర్శనము. ప్రభుత్వమునందు నియమింపబడిన భారతీయసభ్యుల కయినను, ముఖ్యశాఖల నొనగట్టలేదు. ప్రజాపతి నిధుల సంఖ్య భారతశాసనసభలో విస్తారముగ నున్నను, ప్రభుత్వమువారు తమ సంకల్పము నెటుల నెరవేర్చుకొనుచున్నారో యని, పైమనుగారు ఆశ్చర్యము చూపిరి. ప్రభుత్వమువారి కష్టములపట్ల వీరు సానుభూతి చూపిరి. కాని, ప్రభుత్వమున

కేమాత్రము కష్టముగ లేదని, ఇండియా ప్రభుత్వము తరపున హెయిగుగారును డన్నెట్టుగారును చెలిపి, పైమనుగారి దిగులు దీర్చిరి.

ఎట్టి సంస్కరణముల నిచ్చినను, అధికారులు వానిని నిష్ఫలము గావించ గలుగుదురు. ప్రజాధికారములు బెరుగకుండ చేయగలుగుదురు. వివాద గ్రస్తముగాని విషయములు, ఎట్టి యభ్యంతరము లేకనే శాసనసభవారిచే నంగీకరింపబడును. ఇక వివాదగ్రస్తములగు విషయముల నయినను, అధిక సంఖ్యాకబలము మూలమున ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింపగలరని డన్నెట్టుగారు చెలిపిరి. యూరపియను సభ్యులెవ్వడును ప్రభుత్వమున కనుకూలముగ వోటుజేయుచుండు రని, వీరు చెప్పిన విషయము చూచిన, అధికారులతో మాత్రమే యూరపియనులు చేతుల గలిపెదరనియు, ప్రజాప్రముఖులకు వీరు తోడ్పడరనియు తేలుచున్నది. మహమ్మదీయసభ్యులు ప్రభుత్వమున కనుకూలముగ నుండురని, వీరు నుడివిరి. యూరపియనుల, మహమ్మదీయుల, నామినేటుడు సభ్యుల సహాయము ప్రభుత్వమువారికి సామాన్యముగ లభించుచుండును. పదునైదుమంది ప్రజానియక్తసభ్యుల సహాయము ప్రభుత్వమువారికి లభించుచో, వారింతము నెక్కునని డన్నెట్టుగారు యభిప్రాయము. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మూలమున వచ్చిన సభ్యులను, ప్రభుత్వమువారు వశపరచికొనగల్గుదురు. డన్నెట్టుగారు సూచించినటుల ప్రభుత్వమువారి చేచిన్ని పక్షమునయినను, లేక వివిధపక్షములందలి వ్యక్తులనయినను తమ కనుకూలముగ వోటుజేయునటుల బ్రయత్నించెదరు. ప్రభుత్వమువారు గోరినపుడు లొంగువారెందరో లభింపకమానరు. డన్నెట్టుగారి సాక్ష్యము బట్టి విభజనపద్ధతి పూర్తిగ నవలంబింపబడుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

ఏకారణముచే నయినను ప్రభుత్వప్రయత్నములు కొనసాగనిచో వారికి అసాధారణాధికారములుండనేయున్నవి. వీటో యధికారమును సర్విశిక్టు అధికారమును ఎప్పుడు బట్టిన నప్పుడు నుపయోగింప వీలగును. భారతశాసనసభలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులసంఖ్య ఎక్కువగ నున్నను వీరు ప్రభుత్వమువారిని ప్రేరేపింపజాలకున్నారు. తమ యిచ్చను నెరవేర్చుకొనజాల కున్నారు. అధికారము లేని పలుకుబడివలన భారతశాసనసభ కేవలకీచారంగమై పరగుచున్నది. భారత శాసనసభకు ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించియున్నచో నిట్టి దురవస్థ దాపరించియుండదు. శాసనసభ్యులకు సంఖ్యాబలమున్నను తమ యభీష్టమును నెరవేర్చుకొన లేకుండుట ఎంత నిస్సహాయ స్థితియో యూహింపవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వమునందు సంపూర్ణ బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టినగాని యిసుమంతయు ప్రయోజన ముండజాలదు. రాష్ట్రప్రభుత్వప్రాతినిధులు భారతశాసనసభలో ప్రాముఖ్యముగ పాల్గొనుటలేదని హెయిగుగారంగీకరించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వపు వోటింగు బలమును పెంపుజేయుటకే వీరక్కరకు వచ్చుచుండును. నామినేటుడు అధికారులు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిన నిదర్శనములేదని హెయిగుగారు సూచించిరి. నామినేటుడు అసభి కారులస్థితియు యిటులనే యున్నది. వీరిని మరల నామినేటు జేయరనుభయము సభ్యుల కుండునని

హెయిగుగారంగీకరించిరి. నామినేటుడు సభ్యులలో నొకానొకరు స్వతంత్రముగ వోటుజేసిన నిదర్శనము లేకబోలేదు. కాని ఇది మిగుల నరుదు.

కలనల్ లేను ఫాక్సుగారికి, భారతశాసనసభలో నిందరు ప్రజాప్రాతినిధులుండుటగూడ నిష్ఠము లేకున్నది. అధిక సంఖ్యగల వోటరులకు వీరు సరియగు ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు సాధ్యపడదుగాన, వీరుబాధ్యత లేనివారుగ ప్రవర్తింపరా యని, ఫాక్సుగారు ప్రశ్నింపగ, అటులనే ప్రవర్తించెదరని, హెయిగుగారు రనిరి. కాంగ్రెసు మున్నగు ప్రతిష్ఠాపనలకు సభ్యులు బద్ధులయ్యెదరుగాని, నియోజకవర్గమునకు గారని, హెయిగుగారు చెలిపిన సంగతి వారికి కాంగ్రెసు పక్షముపట్ల గల ఏవగింపును తెలుపుచున్నది. కాంగ్రెసు పక్షమువారు, తాము కాంగ్రెసు ఆదర్శముల ననుసరించెదమని, వోటరులకు బహిరంగముగ చెప్పుచున్నారు. ఓటరులు ఆనంతరి గుర్రెగియే వారి నెన్నికొనుచున్నారు. ప్రత్యక్షపు ఎన్నికలను దీసివైచి, పరోక్షపు ఎన్నికలను భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టవలయునని హెయిగుగారు కోరుట ఎంత వింతయో యూహింపవచ్చును. ఓటరులలో పలువురు కాంగ్రెసుపక్షమువారి నభిమానించుచున్నారని, వీరు భయపడుటచేతనే, వీరిట్టిసూచన గావించుట తటస్థించెను. కాంగ్రెసుపక్షము శాసనసభలో ప్రవేశించిన పిమ్మటనే ప్రభుత్వమువారు తమ పంతమును పూర్వమంత సులభముగ కొనసాగించుకొన లేకబోవుచున్నారు.

ఫాక్సుగారు రడిగిన ప్రశ్నల చూచిన, భారతశాసనసభాధికారమును విస్తరింప జేయకుండుటయే గాక, నియోజకవర్గమును గూడ సంకుచిత పరచి ప్రజల ఎన్నికహక్కులకు భంగము కలిగించు నుద్దేశ్యముగూడ కనుపించును. భారతశాసనసభ యనిన, ఫాక్సుగారి కిప్పుడే భీతిగనున్నది. శాసనసభ్యులను బాధ్యత లేనివారని, హెయిగుగారును, కలనల్ ఫాక్సుగారును సూచించుట, ఎంతటి యపనింపయో యూహింపవచ్చును. భారతశాసనసభలో సరియగు పక్షములు లేవని యూహింపచుట, నిరర్థకము. అన్ని పక్షములును, స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునే ప్రధానముగ నెంచుచున్నవి. వీరవలంబించు పద్ధతులలో మాత్రమే కొలది భేదముండును. ఇంగ్లండు మున్నగు స్వతంత్రదేశములలో, సరియగు రాజకీయపక్షము లేర్పడగలవు. వీనికి భిన్న కార్యక్రమము లుండును. హిందూదేశమునందు, భిన్న కార్యక్రమముల నేర్పరచికొనిన నేమి ప్రయోజనము? స్వరాజ్యములేనిది, ఎట్టి కార్యక్రమముల నయినను సాధించుటకు సాధ్యపడదు. హిందూదేశమునందు గూడ స్వరాజ్యము లభించిన పిమ్మటగాని, సరియగు రాజకీయపక్షము లేర్పడజాలవు. అటుల జరుగలేదని, విదేశీయుల యూహించుట ప్రయోజనకరము గాజాలదు. మేజరు అట్లీగారు, ఇంగ్లండులో గల పక్షములతో, హిందూదేశ పక్షములను పోల్చుచుట, వ్యర్థప్రయత్నము.

అసాధారణాధికారము లుండుటవలన ప్రభుత్వమువారు జాగరూకులుగ నుండురా లేక జాగరూకత లేకుండురా యని పైమనుగారు రడిగిన ప్రశ్నచాల ముఖ్యమయినది. సామాన్యముగ భారతశాసనసభలో గావింపబడెడి చర్యల చూచిన హేతు

వాదము ప్రజా ప్రతినిధుల పక్షమున నున్నటుల గనుపించును. ప్రభుత్వసభ్యులు శాసనసభ్యుల వాదముల నెదుర్కొనుట కంతగ ప్రయత్నించు చున్నటులదోచదు. ప్రభుత్వమువారు తరుచుగ అపజయముల గాంచుటవలన వారికి నిరుత్సాహము గలుగదా యని సర్ జల్ ఫిక్ కరుగా రడుగగ ప్రభుత్వమువారు తమ సంకల్పము నెటుల నయినను నీడేర్చుకొన గలరని హాయిగుగారు బహుశెప్పిరి. అట్టితరి. వారి కెటుల నిరుత్సాహము గలుగును? ప్రభుత్వము శాసనసభకు బాధ్యతవహించినగాని అనకూలఫలము గలుగజాలదు. ప్రజారక్షణచట్టము గూర్చి జరిగిన దీర్ఘచర్చకు హోంమెంబరుగ క్రేకారు గారు కొలదిగమాత్రము జవాబిచ్చి యూరుకొనిరి. దీనిని బట్టియే అధికారసభ్యులు జాగరూకులుగ నుండ రనియు అసాధారణాధికారములనే నమ్ము కొందురనియు గ్రహింపవచ్చును. నిష్పక్షాతుల వారిని మరికొందరు సభ్యులుగ నేల నియమింప లేదని అడుగగ శాసనసభలో చోటులేదని ప్రభుత్వ ప్రతినిధి శెప్పిన జవాబు ఎంత వింతగనున్నదో యూ హింపవచ్చును. మొత్తము మీద ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమునందు సంపూర్ణముగ బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టినగాని, పరిస్థితులు మార్పుకెందజాలవు. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండునంత వరకు, రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చినను ప్రయోజనముండదు. స్వరాజ్యమునకు అంతరములను బెట్టుటకు వీలులేదు. రాష్ట్రములలోను కేంద్రస్థానమునందును ఒక్కమారే బాధ్యత చేకూరవలయును. నెహ్రూ రిపోర్టు యీసంగతిని స్పష్టపరచెను. సైమను కమిషను సభ్యులయొక్కయు, ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులయొక్కయు వైఖరి జూచిన, ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమును కదలించుట కుద్దేశ్యములేదని విదితమగును. దాని నింకను సంకుచితపరచిన పరుపవచ్చును.

ఆంధ్రానుగారు : గాంధీమహాత్ముడు

గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతముల గూర్చి ఆంధ్రానుగారు మాంచెస్టరులో ప్రసంగించుటయందు విశేషము లేకబోలేదు. మాంచెస్టరు బట్టలమిల్లులకు పుట్టినిల్లు. ఇక్కడి మిల్లులే, హిందూదేశవస్త్రవ్యాపారము నడుగంట జేసినవి. యంత్రములతో బనిలేకుండ, రాటమును మగ్గమును ఉపయోగింపవలయునని, గ్రామజనలకు గాంధీమహాత్ము డెటుల బోధించుచున్నాడో, ఆంధ్రానుగారు వివరించిరి. గ్రామపరిశ్రమ లభివృద్ధి కెందజుటకును, గ్రామప్రజలలో నూతన ప్రబోధము ప్రబలుటకును, మహాత్ముని సిద్ధాంతములు తోడ్పడు చున్నటుల ఆంధ్రానుగారు చెప్పినవాక్యముల గాంచి మాంచెస్టరు ప్రజ లేమని భావించిరో తెలియదు. మహాత్ముడు పశుబలప్రయోగమును తిరస్కరించి, నైతికబలము నెటుల నుపయోగించుచున్నాడో, ఆంధ్రానుగారు గారు విశదపరచిరి. బ్రిటీషు ప్రజలకు మహాత్ముని సిద్ధాంతముల గూర్చి గల అపోహలను, ఆంధ్రానుగారు కొంతవరకును పోగొట్టగలరని తలంపవచ్చును. కాని, హిందూదేశము మహాత్మునిపద్ధతుల ననుసరించి, స్వరాజ్యము బడసినగాని, ఇతర దేశములు వీనిని గౌరవింపవు. నిన్న గోక లేహాలులో జరి

గిన సభలో ముచ్చటించుచు, యువజనులు కద్దరును విధిగ ధరింపవలె ననియు, కద్దరే జాతీయ చిహ్నమనియు, డాక్టరు అన్నాగారు గావించిన హెచ్చరిక చాల ముఖ్యమనది. ఖద్దరుధారణము, ప్రజలకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమునే గాక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునుగూడ ప్రసాదించు ననుటకు సందియములేదు.

డీల్లీ బహిష్కారము

డీల్లీనగరము సైమనుకమిషను బహిష్కారమును కయప్రదముగ స్వీకరించెనని, నాయకులు కొనియాడుచున్నారు. ప్రధాననాయకులగు డాక్టరు అన్నాగారి ప్రభుత్వము డీల్లీలో లేకున్నను, తక్కుంగల వారు బహిష్కారమును పట్టుదలతో స్వీకరించుట ప్రశంసార్హము లజపతిరాయిగారి మరణ సందర్భములు, ప్రజల పట్టుదను మరింత హెచ్చుకేసెను. తాము ప్రజల కయిష్టులుగ నున్నారనుని, సైమను గారు విచారణమధ్యను నడుపుటచే వీరిపును సత్యమును గ్రహించినటుల దోచును. లాహోరు పోలీసువారు అవలంబించిన చర్యల నితరచోటుల నవలంబింపవలదని, సైమనుగారు డీల్లీ కమిషనుగారికి వ్రాసినటులను, అందుచే ఎట్టి సంఘర్షణము జరుగకుండ ఏర్పాటులన్నియు శాంతముగ జరిగిపోయినటులను, టెజ్ పత్రిక చెలుపుచున్నది. అధికార నిర్బంధములవలన, తమపట్ల ప్రజలకు గల ఏవగింపు మరింత పెరుగునని, సైమనుగారు గ్రహించినటుల దోచును. రాజధాని నగర మగు డీల్లీనగరము తన బాధ్యతను ప్రశంసార్హముగ నిర్వర్తించినది. సైమనుబహిష్కారమువిషయమై గలనందియముల నెల్ల బాసినది.

భారత శాసనసభాకార్యాలయము

భారత శాసనసభకు ప్రత్యేకకార్యాలయము నేర్పరచు నిమిత్తము గావించినసూచనను, ఇండియా మంత్రిగారు నిరాకరించినటుల శ్రీ వైస్సు వార్త చెలుపుచున్నది. పీలు ప్రభువుగారు ఇంతకన్నను ఎక్కుడు దూరదృష్టి జూపెదరని తలంప వీలులేదు. ఈ విషయమై భారత శాసనసభలో, చర్చ కడు దూరము జరిగియుండెను. వివిధపక్ష నాయకులును కలిసి యోచించి, రాజీగ నొక విధానమును తయారుజేసిరి. ఇ య్యది, శాసనసభాభ్యుత్థులు సూచించిన విధానమునకును, ఇండియా ప్రభుత్వ విధానమునకును, మధ్యపూర్ణమును సూచించెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గూడ రాజీ ఏర్పాటు నంగీకరించి, ఇండియామంత్రిగారి ఆమోదము నిమిత్తము దీని నంపియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభయు నంగీకరించినను గూడ, ఇండియా మంత్రిగారు నిరాకరించుట జూడ, హిందూదేశ మెట్టి నిస్సహాయస్థితియందున్నదో కనుగొనవచ్చును.

అవమానము

లజపతిరాయిగారినిగూర్చి బొంబాయిలో జిన్నాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో డాక్టరు అరంజేలుగా రుదాహరించిన లజపతిరాయిగారి వాక్యములు చాల ముఖ్యములు. "నేను ఇంగ్లండుకు వెడలియుంటిని, ఫ్రాన్సుకు బోతిని. ఇతర యూరపియను దేశములకును అమెరికాకును బోయి

యుంటిని. కాని నేను ఎక్కడకు బోయినను పరాధీన జాతి కుండు అవమానమును నేను భోంపవలసి వచ్చె"నని లజపతిరాయి గారు వెనుక నుడివియుండిరి. అట్టిదుస్థితి లజపతిరాయిగారి నెల్లపుడును చింతాక్రాంతుల జేయుచుండెను. లజపతిరాయిగారికి గనుపించిన యవమానమే, భారతీయు లెల్లరకును గనుపింపక మానదు. అట్టి యవమానమును తొలగించుకొని, దేశమాతను స్వాతంత్ర్యభరితముగ గావించుట, భారతీయు లెల్లరకర్తవ్య మగు చున్నది. లజపతిరాయిగారి జీవితము, ఇట్టి ఎచ్చరికనే గావించుచున్నది.

బెంగాలీల పటాలము

బెంగాలీల పటాలము అపజయము గాంచెననియు, వారిని సైన్యమున జేర్చగూడదనియు, సర్ డెమర్ హయత్ ఖానుగారు సైమను కమిషనువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరు నుడివిన వాక్యములు అసత్యములనియు, నిరాధారము లనియు, కలకత్తా ఇండియను అసోసియేషనువారు ప్రకటించుచున్నారు. సర్ డెమర్ హయత్ ఖానుగారు బాధ్యతతో గావించిన ప్రసంగ మింతవరకు గనుపింపదు. శాసనసభలోనేమి, పెలుపలనేమి, వీరిటులనే పలుకుచుందురు. అధికారులకు ప్రక్కతాళము వాయించుటయే, వీరి జీవితాశయముగ గనుపించును. అందుచే, వీరి ప్రసంగముల నెవరును ఎంచదగినవని భావించుటలేదు. ఇండియను అసోసియేషనువారు రయినను కలవరపడ నక్కరలేదు.

పండిత మాలవ్యాగారి అస్వస్థత

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారికి కలకత్తాలోనే జ్వరము తగిలెననియు, జ్వరముతోనే వీరు కాశీకి బోయిరనియు వీరు రెండుదినములు విశ్రాంతి గైకొనవలయు నని వైద్యు లాజ్ఞాపించి రనియు వార్తలు చెలుపుచున్నవి. మాలవ్యాగారికి త్వరలో స్వస్థతగలుగుగాక యని వై వమును ప్రార్థించు చున్నారము. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున మాలవ్యాగారి సంతతపు తోడ్పాటు, రాజకీయ రంగమున ముఖ్యవశ్యక మగుచున్నది.

జయపురం మహారాజు

ఆంధ్ర జింఖానావా రిచ్చిన స్వాగతపత్రము
శ్రీరామచంద్రదేవ్ ఎం. ఎల్. సి. జయపురం మహారాజావారికి బెజవాడ ఆంధ్రజింఖానా సభ్యులమగు మేము మీకు సుస్వాగత ముదరుచున్నాము.
మీరు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రోఫెసరుగా నున్నందులకు మేమెంతయు సంతసించుచున్నాము. మీకాలమున యీ విశ్వ విద్యాలయము మిక్కిలి యభివృద్ధిచెందినదని మేము కృతఃకృయులమై యున్నాము. మీరు వివిధ విద్యాపంథుల కొపరుచున్న విరాళములను గూర్చి మేము గమనించుచున్నాము.
మీరాకచే గౌరవింపబడిన యీ ఆంధ్ర జింఖానా పంఠము ఆంధ్రవ్యాయామ పంఠములతో ముఖ్యస్థానమున జేరువకొనియున్నది. మొదటిసంఘటియ యీ పంఠమువారు విద్యావ్యాపారమువిషయములలో కృషిని పలుపుచున్నారు. మీరాకచే దీనిలో నింకను అనేకపంఠములు చేరి సాంఘిక ధైర్యమత్తము సభివృద్ధిచేయునని మేము విశ్వసించుచున్నాము.
ఆంధ్రజింఖానా సభ్యులు.

విదేశవార్తలు

సార్వభౌమునకు

కొంచెము జ్వరము సోకుట

లండన్, నవంబరు 22:—సార్వభౌమునకు జ్వరము వేసి నదనియు కొంచెము జ్వరముగా నున్నదనియు ప్రకటించిరి. ప్రక్కమీదనే యున్నారట.

* * * *

ఒకటి రెండు రోజులలో పూర్తిగ కులాసాగా నుండును

ఆరోగ్యపరిస్థితులు పూర్తిగ తృప్తికరముగ నున్నవి.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

రుగ్వీ, నవంబరు 23:—సార్వభౌముని ఆరోగ్య పరిస్థితులు పూర్తిగ సంతృప్తికరముగ నున్నవని బకింగ్ హాం మందిరమునుండి వార్తలు దెలుపు చున్నవి.

కొంచెము రొంపమాత్రమే బాధించుచున్నది. కాని ప్రక్కమీదనే యుండెను. ఒకటి రెండు రోజు లలో పూర్తిగ ఆరోగ్యపరిస్థితు లేర్పడు ననుకొను చున్నారు.

జాననాథములో సార్వభౌమునకు 68 సంవత్సరములు నిండెను. చాల చురుకైన అనగా నృధాప్యపు మందములేకుండ పనిచేయుచున్నారు. మూడు సంవత్సరములక్రింద ఆయనకు ఇకపులుబాజ్వరము వచ్చినది. వాటికి నేడు మరల ఈ అస్వస్థత గల్గెను. బకింగ్ హాం మందిరమున కావల నేడు జనన మూహము విస్తారముగ నున్నది. పోలీసు సిబ్బందిని ప్రత్యేకము గ కావలిపెట్టిరి.

లండన్, నవంబరు 22:—సార్వభౌమునకు జ్వరము వడవ తుండా కాయలుచే రోజంతయు కష్టముగా నుండెనని ప్రక టించినటుల లండనువార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఒక ఊరికిత్తి గూడ బాగులేదట, చాలకాలము బాధిచక్రవర్తిగారి వైద్యు లచటనే యుండిరి. కొంత చిక్కులుగానున్నను రాజమందిర మున ఎవరికిని భయముగ కన్పించలేదు.

యజ్ఞరాజు గృహస్థుల ప్రభువుల వారి పయనము ను మానుకొని రమ్మని తిరిగివెళ్లవలసివంత అగత్యము లేదను కొనిరి. వారి సంచారమును ముగించుకొనేవచ్చెదరని యనుకొను చున్నారు.

సార్వభౌమును రాజాలకపోవుటచే చక్రవర్తినిమాత్రమే స్వీకరింపజేయు మాటలు, వందల మార్లును తెరచెను. లింక ఘోష ఇచ్చు లాలాకు మందిరమునుగూడ తెరచెను. ఇన్ని ఒంటా వేగ ప్రతిఘటనలేయుట కామె కిదియే ప్రథమము.

ఆరోగ్యపరిస్థితులు

రుగ్వీ, నవంబరు 22:—సార్వభౌమున కెట్టి ప్రమాద ములేదు. జలుబుగా యులడుచుచే వైద్యుల పలహామీద పక్క లోనేయుండిరి. క్రమముగా ఆరోగ్యమును గాంచుచున్నాడు. నిన్న రాజుగారిని చూచుటకు ప్రత్యేకము తీర్మానము వచ్చిరి. ఈ మేరకు, ఇరాకు, హేలీంగ్ ముగ్గుడ వచ్చిరి. కొద్ది శోజులలోనే సంప్రదించుకొని గాంచెదరనుచున్నారు. ఈ ఆరోగ్యప్రకటనను రాజీ యు త్రవ్వమీద ప్రకటించిరి. పుటులాం పంచముల వాటిని ప్రతికలలో ప్రకటించుట అక్రమమని తీర్మానించుటచే ఇకమీదట అట్లు చేయకుండుటకు అన్ని ప్రతికలును నిశ్చయించుకొనెను.

ఉత్తరములకు వెళ్ళిపోవలసి, (వెళ్ళిపోవుట అంటిం చుట) ప్రవేశపెట్టుటకుకొనలేదనియు, (ప్రవేశపెట్టిన 62500000 పౌనులు నష్టము గల్గునని నిర్ణయముగా దెలిపిరి.

నాయువార్తా సముద్ర తిరిగివచ్చి పిల్లులు 80,000,000 పౌనులకు మించియుండరానని ఆర్థికవిభాగము చెబుచున్నాడు.

భారత మహిళాసభ

ఈ సభవారు శ్రీమతి బ్రజిలాలు నెహ్రూగారికి 20 తేదీన విందు గావించిరి. ఆసభకు వచ్చిన ముఖ్యవ్యక్తులు, శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు, సోదరి సుబ్బలక్ష్మమ్మ, జనరాజదానగారి నతి, శ్రీమతి బ్రజిలాలుహో, దేవదాసుగారి నతి, డాక్టరు స్వామినాథనుగారి నతి, శ్రీభాగీరథి శ్రీరాముగార్లు కూర్చోనియున్నారు. (వె. భా. వీ.)

బొంబాయి క్రొత్తగవర్నరు

బొంబాయికి బయలుదేరెను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 22:—సర్ : ఫెడరల్ ప్రెస్సిడెంట్లు లు తమ చిన్న కొడుకు నిన్న బొంబాయికి బయలుదేరిరి. అయి దు సంవత్సరముల పాటు ఇండియాకు పహాడుచేయుటకు ప్రయత్నించ యవకాలము తమ కిష్టమును గల్గించుటకు పంత సిండుచున్నార మని యాటకతో దెలిపిరి. అధికారము స్వీక రించెదరు.

నాభా మహారాజు ప్రతిపత్తి ఎట్టిది?

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 22:—ప్రభువుల పర్యాయ ఆర్థిక ప్రభువు నాభా మహారాజు ప్రతిపత్తి ప్రతిపత్తి ఎట్టిదనిగా 1928 లో ఆయన కిచ్చిన మాక్కులు గతి ఫిబ్రవరిలో రద్దయిన వనియు, అతని కిచ్చుట సంస్థాన పరిపాలనముతో సంబంధము లేదనియు బిజనసుకు వాంఛించరాదనియు, పూర్వము జూపు గౌరవమును తేవనియు, ప్రభుత్వము వాసుండి భృతినిబొంద వాక్కులేవనియు పిలుచుచు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

సర్ ల్యామింగ్ వర్మింగ్ ఈవన్నుగారు విలువను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

రుగ్వీ, నవంబరు 23:—ఈసారి ఎన్నికలకు తాను నిలవ దలచుకొను లేదని సర్ ల్యామింగ్ వర్మింగ్ గారు దెలిపిరి. అతని ఆరోగ్యము బాగులేదనియు తన ధర్మములను నిర్వహించు బాలనెను. లండనుకు గర్బరగా చిక్కులులేని స్థానమునకు అతని నిలబెట్టెదరట.

సామ్రాజ్య తంతివార్త చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

రుగ్వీ, నవం 22:—సామ్రాజ్య తంతివార్తచట్టమును సామ్రాజ్య వాదులవార్తాపత్రికలుగాని సిఫార్సు చేయవలసిందే నెందునారి క్యాబ్జులుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. కమ్యూనికేషన్స్ కంపెనీకి విక్రయించుట కధికారము ఈచట్టము ఇచ్చునట. పసిమీకు సముద్ర తంతివార్తాసంఘము నెత్తికేసెదరు. వీరు పోస్టునుగూర్చి ఈచట్టములో ఏమిచేసెదరు వాయువార్తా వీడువర్గము పోటీచే మూడువర్గములకు నష్టముగల్గెను. ఈ బిల్లును అంగీకరించవలెనని రాంకే మగ్నోవాల్డుగారు బలపరచిరి.

పన్నులను కాపాడుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

రుగ్వీ, నవంబరు 22:—దిగుమతి పదార్థాలపై పన్నులను బాగా విధించుటచే పనివాండ్రు తీవ్రనోపాధి ఎక్కువగా లభించినది. ఎక్కువ ఉత్పత్తికి కారణమయినది. పన్నులు విధించబడిన పరిధిలందు ఇంగ్లండులో ఉత్పత్తి ఎక్కువగా జరిగె ను. ప్రభుత్వమువారు ఆహార పదార్థాలమీద పన్నులను విధించరని అభిప్రాయించిరి. మొట్టమొదటియు ప్రభుత్వమువారు దిగు మతిపదార్థాలను శాస్త్రాయుగమునే విధించుచున్నారు.

1928 నియోజకవర్గమువారి ఆజ్ఞనే ఆహ్వానించెదరు. సంతకపద్ధతిని ఆహ్వానించలేదు. అపుడు వారి కట్టియుద్దేశ్య ములేదు. ఇప్పటికిని దానిని ప్రవేశపెట్టు దలంపులేదు. ప్రభు త్వమువారు తిగుమతి పన్నులనే విధించి సంతకపద్ధతిని కల్పించెదమని ప్రకటించిరి.

బట్లరుకమిటీ

సంస్థానప్రజల విజ్ఞప్తి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, వాలిఫోర్స్ సంబంధములు బట్లరుకమిటీ విచారణలోనివి కావని ప్రకటించిరి.

రాయబారులకు పిదను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

రుగ్వీ, నవంబరు 21:—నిలింపర్వము ఉద్యోగుల కిచ్చి నటులే రాజురాజులకుగూడ పంచముల నీయవలెనను కిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు రామన్నసభవాన పన్నుించిరి.

నౌకాదళ నిర్ణయము

రుగ్వీ, నవంబరు 22:—నౌకాదళ నిర్ణయమును గూర్చి అమెరికాకు జవాబు ప్రభుత్వము మరితర పథకముల ప్రత్యుత్తరము రాగానే అచటనే సెదరని లాకరు ల్యాంప్స్ గారు కామన్నసభలో ప్రకటించిరి.

వ్యవసాయపరిశోధన

రుగ్వీ, నవంబరు 22:—వ్యవసాయ పరిశోధన నిమిత్తము ప్రచారక ఉత్తర ప్రత్యుత్తర సంఘముల శేర్కాటు లేయు విషయమై అలోచించుట దోమినిముడు కార్యములు నూన ఆర్థిక పరిశోధన సంఘమువారు మొదటి పర్యాయము గూడిరి.

పాబ్ కోర్టులు

అన్ని పనులకు వయోగవదును.
మీడియంకు సరియైన విలువను పొందనగును.
పాబ్ కోర్టులు ఎట్టి విషయాలకును పాతనను,
వాసలకైనను, పగలుటగాని, కాంతి తగ్గుటగాని,
లేక చాలకాలమువరకు నుండును.
వివరములు కోరుచారలకు ప్రముఖునిచే నల
హాలు ఉచితముగా నివ్వబడును. ఈ ఆపూర్వతరుణ
మును పోగొట్టుకొనకుడు. వెంటనే వ్రాయుడు.
మాస్ట్రీ అండ్ కో లిమిటెడ్,
5168 పోస్టుబాక్సు 80, మద్రాసు.

దీపావళి విందు

బర్మాను మహారాజును మాట్లాడసేయకుండ జేయుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 22:—సినలు హోటెలులో దీపా
వళి విందును సర్వీరి. తత్సందర్భమున బర్మాను మహారాజుగారు
మాట్లాడుట ప్రారంభించిరి. కాని మాటలు తొందరపడినవి.
అచట గూడిన భారత యువకులు చక్కలుగొట్టి మాట్లాడుట
కు పీలులేకుండ జేసిరి. చాల గంధగోళమైనది. పకలత్వాల
గారిని మాట్లాడవలెననిరి. ఇండియాను సోమలక్ష్మి బుద్ధి
కొకి నాటి సభాధ్యక్షులకు భువనగిరిగారు ఆ యల్లరికి సమాధాన
ము జెప్పవలెనని గోరిరి. కాని అతడెట్టి సమాధానమును జెప్ప
క కల్లు సంఘములో చాలమంది భారత యువకులున్నారని
జెల్పినెను.

సంస్థానాధీశ్వరులు

ప్రజలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 22:—సంస్థాన ప్రజలు, సంస్థానాధీశ్వ
రులు రాయబారములను జరుపుచున్నారను వార్త యుద్ధము.
తనా తరిసిగియు కామన్వెథలో కార్మిక పక్షముతో తమ
సంగతిని మాట్లాడిరి. ప్రభువుల పథలో ప్రముఖులను గూడ
గలిసికొనిరి. నేను పీలు ప్రభువును, వింటర్టన్ ప్రభుని
రామచంద్రరావుగారు కలిసికొనుచున్నారు. ఇండియా కా
ర్యాలయము వాడుకున్న మొట్టు వర్తకువారు సంస్థాన ప్రజ
ల కజ్జ ప్రియ బాగుగనే అదరించెను.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు

నిర్బంధితులు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 22:—న్యూఢిడరుపత్రిక ఇట్లు వ్రా
యచున్నది:—బెంగాలు ఆర్డినెన్సులను ఆమోదించినపుడు
కార్మికపక్షమునా రెండుల అదుల ప్రత్యేకవాదులైరి. అయినను
బెంగాలు ఆర్డినెన్సు బిల్లను విడుదలజేయవలెనని వారు గోరు
ట కొంచెము మంచిదే. కొద్దిచందమాత్రమే బందీల గ నన్నా
రని వివటకు కొంత సిద్ధతగలవచ్చును. ఇట్లు పిరిని నిర్బంధములో
యందుట భారతీయుల విశ్వాసమును నాశనము జేయుట
యగును.

లండన్లో (గ్రీన్ ఇన్స్టిట్యూట్ బుడిగ సాసయిటీలో
విషయమును చర్చించుచున్నది. పోలీసు గారితో క్షణ విలివి.
ఆతినిరాక ఆ సభమువారి కయ్యవచ్చును. అందుచే ఆ సభ
స్వాగమును చూసిరి. లెక్కెనాడ్ ప్రభువు ఆక్రింగు
కోదాన అచట విందుకేసిన ఫలిత వివర.

షెఫర్డు కన్య

ఇండియాలో స్త్రీని ఒక వ్యక్తికి జాతీయ ఒక్కపురు
మడే లెఖగ తరిగజించబడుచున్నారనియు అది మగవాని
చాలునే యుండవలెనను వారనియు ఇంగ్లండులో స్త్రీకి
వ్యక్తిత్వము నిచ్చుచున్నార ననియు షెఫర్డు కన్య నడినెను.

విద్వంతులరపున లండన్ హై కమిషనరుగ స్పీడ్గారిని
నియమించెను.

రక్తమూలము, నరముల అతి బలహీనత, తీవ్రమైన మలబద్ధకము

మొదలగు పురాణ, మొండివ్యాధులకు
అద్భుతనివారిణి

ప్రస్తుతము మద్రాసు, ఎన్నూరునందు, గంగురెడ్డికోడ్డు
లో నెం 51 దు భవమునందు గల పండిత స్వామి, ఎస్.
శ్రీనివాసయ్యగారిచే ఇవ్వబడుచున్న ఆయుర్వేద బోధము
లందుగల అద్భుతమునైన గణమును గుఱించియు, వారిచే అద్భు
తముగ కదుర్చబడుచున్న వ్యాధులను గుఱించియు ప్రజలకు
తెలియబరచుట వాధర్మ్యముని సంతపముతో తెలియజేయుచు
న్నాను. వేడితులవారి ఆసామాన్యమైన సావధ్యమునుగురించి
విచుటచే నేను ఈవిషయ తెలుపబడిన వ్యాధులకై వారివద్ద చికి
త్సకై వెళ్ళితిని.

కడచిన 12 సం॥ ల నుండి కఠినమైన రక్తమూలము,
నరముల అతి బలహీనత, తీవ్రమైన మలబద్ధకము మొదలగు
వాటివలన బాధపడుచుంటిని. ఇంకను నాజీవమునందు గల
కణుపులందు భరించరానంత నొప్పి యుండెను. పిటిచే నేను
కొన్ని గజముల దూరమునకు నడవ పీలులేనంత దుర్బలడ
నైతిని. నాస్థిలి విక్లిలి హీనముగా నుండెను. నాకు ఇవి
కుదురునాయని కూడ సంబంధించితిని. నాకు సమృద్ధితకుం
డెను. అనేక రాత్రులు నిద్రలేకనే గడపితిని. ఈ సందర్భ
ములో మరెయిదవిషయముకూడ తెలియజేయుచున్నాను.
చాలకాలమువరకు నుపద్రుద్ధులైన ఆంగ్లవైద్యులయొద్ద కూడ
బోషధమును నేదించితిని. అయితే వాటివలన తార్కాలిక
గుణమైనను గలుగలేదు.

అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా ఒక నెలలోగా వండి
తులవారు నా వ్యాధులన్నిటిని పూర్తిగా కుదిర్చిరిని సంతోష
ముతో తెలుపుచున్నాను. ప్రస్తుతము ఘోరవ్యాధులనుండియు,
ఇదివరకుండిన ఇతరవ్యాధులనుండియు విముక్తడనైతిని. నాకు
మామూలుబలము గలిగినది. ప్రస్తుతము స్వల్ప ఆయాసమైనను
లేక చాలదూరము నడవ కక్కిగలదు.

ప్రస్తుతము నాకు వ్యాధు లేమియులేవు. మంచి ఆరో
గ్యశిలిలోనున్నాను. అట్లండియు స్వామిజీవారు ఇంకొక
నెల తర్వాతము బోషధనేప చేయవలసివట్టు నన్ను ప్రోత్సహి
తరచిరి.

వారు వ్యాధుల లక్షణములను కనుగొనట విక్లిలి
ప్రశంసించదగియున్నది. వారికి సరప్రసాదము గలదను విషయ
మును నమ్మకపోవుటకుపీలులేదు బోషధములు విలువగలవైనను
అమామమైన గూము గలదు. వారు నా కొసగిన నూతన
ప్రోదానమునకు విక్లిలి కృతజ్ఞుడను.

వారు వ్యాధిగ్రస్తులకు నేపచేయ భగవంతుడు వారికి
దీర్ఘాయువు నొసగవలె నని నా ప్రార్థన.

బి. జె. మోరన్,
మద్రాసు } ఎల్కెక్వికో నూవర్ వై జరు.
22-11-28 } గవన్న మెంటు టెలిగ్రాఫ్ దిబాల్తుమెంటు,
మద్రాసు.

గుంటూరు ఆ॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 822/28.

వాది:—కుండా కృష్ణయ్య
మఱియు

ప్రతివాది:—నిరాఘటం రామకోటయ్య

నదరు నెంబరులో వాది ప్రతివాదిమీద ప్రో
నోటు బట్టి దావారు 79-0-8 లకు చేయగా,
ప్రతివాదికి దావా నోటీసులను మూడుపర్యాయ
ములు చేసినను నదరు ప్రతివాది సమ్మతులను
పుచ్చుకొనకుండా తప్పించుకొనుచున్నాడు. నదరు
దావా 30-11-28 తేదీ వాయిదా అయివున్నది.
నదరు తేదీన ప్రతివాది కోర్టుకు రానియెడల ఎక్స్
పార్టీ చేయబడును.

గోవిందరాజు సత్యనారాయణ పంతులు,
నెం 5393 వాదితరపున స్టేడరు.

ము

విమానములమీద గూడ సామా
ను గొంపోవుటకు అధికారము నీయవలెనని పార్లమెంటును
రైల్వేకంపెనీలు గోరెను.

కుల్లిపోవునను భయమున్న సరుకులను మాత్రము క్వరగా
విమానములో రవాణాజేతురట. ఇతరత్రా అనసరమునబట్టి,
అలోచించెదరట. కోడ్డు సర్వీసుకుగూడ అధికారము నీయవలె
నని బిల్లును తయారుజేసిరి. ఆయ్యడివుడు పార్లమెంటులో
నున్నది.

జర్మను ప్రభుత్వము-నిపుణులు

మిత్రముండలి జర్మను ప్రభుత్వమునకు పరిహారములను
గూర్చి నిపుణులను ఎంతమందిని నియమించెదరో, ఎచట పథను
సర్వేదకో ఇంతవరకు నిశ్చయించలేదు. పీమ్పు ప్రత్యుత్తరము
లో ఎవరికిని భిన్నాభిప్రాయము కన్పించదట.

రష్యన్లుకు విలియంసుగారిలేఖ

ది॥ బి॥ రామచంద్రరావుగారి ప్రత్యుత్తరము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 22:—న్యూఢిడరుపత్రికలో రష్యన్లుకు
విలియంసుగారు వ్రాసిన లేఖకు రామచంద్రరావుగారిట్లు ప్ర
త్యుత్తరమిచ్చిరి. సంస్థాన ప్రజలపథలం సంస్థానముల కావలనే
జరగవలసియున్న సంగతి అందరకును తెలిసినవిషయమే. అట్టి
పథలను సాధారణమున సంస్థానములందు అధికారులు జరుపుట
కిష్టపడరు. అట్లు బడుటచేసికొనుటకు కారణమిదే. నవనగరు
మున్నగు సంస్థానములు ప్రజలపథలోనే నిచ్చేధించిరి. తనపరి
పాలనముగూర్చి ప్రజల యభిప్రాయమును ఆలోచించుటకు
సిద్ధముగ నున్నారనుని సంస్థానాధీశ్వరులకుచే సంతోషమే.
ఈవిషయమై రష్యన్లుకు విలియంసుగారు రాయబరమిష
నును నియమించెదరా?

లభవల్ రాయగారి సానుభూతిసభ

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 22:—లండన్ దేశీయ భారతమహాజన
సభవారు లభవల్ రాయగారిమరణమునకు సానుభూతిని జూపు
టకు సభను కనివారము సర్పదగు. కర్నలు వెడ్జిక్ డ్ బ్రిడ్జిమన్
పరిపూర్ణా ర్థవస్థనించెదరు.

“బట్లరుకమిటీ అక్రమము”

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 22:—బట్లరు కమిటీవారు సంస్థాన
ప్రజల సంగతిని దీర్ఘముగ సాంతముగవిని ప్రజల విజ్ఞప్తిని ఆ
లకించకపోవుట అన్యాయమనియు వారికిగూడ సవకాశము నీ
యవలెననియు స్ఫూర్తిజర పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డాక్టరు ల్యూంగుగారు క్యాంటర్బరీ ఆర్చి బిషపుగ
-నియమించబడిరి.

మదరాసువార్తలు

మేజర్ టి. ఎస్. శాస్త్రిగారు ఐ. ఎం. ఎస్.:- టిరికి ఏకరేణి జీతము పైని ఎనిమిది మాసములు చదువుకొనుటకు యీ దిశకు 1 తేదీనండి నెలపు కాంక్షను చేయబడినది.

బ్రిటీషు ప్రెమానికులు:- ఆగు నెలలు, విన్నెలు గార్లు తమ మానములతో నేటి యదయమానము మద్రాసు వచ్చిరి. వీరు నేటిరాత్రి కొలంబోకు ఏగారు.

డా॥ అన్నారీగారు:- నిన్న రాత్రి మద్రాసుండి బొంబాయి కేరి. ఆచటనుండి భూపాలమునకు పిదప ఢిల్లీకి ఏగుదురు. తరువాత నీహరులో పర్యటనము చేయెదరు. రాబోవు దిశకును నెల మూడవవారమున కలకత్తా కేగెదరు.

తిరువల్లిక్కేణి కృష్ణగారు సభ:- ఈ సభవారి యాజమాన్యమున ఈనెల 24 తేదీ సాయంత్రము 4-30 గంటలకు నెం. 1 రు వెంకటాచలం చెట్టిపిట్టలో శ్రీమతి శరణాయకి (తిరుమారు) గారిచే గానప్రదర్శనము జరుపబడును.

రాకపోకలు:- డర్ ఎ. పి. పాత్రో, డర్ శార్మిష్ఠా మల్లారావు, బి. రామారావు జిల్లాజడ్జి గారు నేటి ఉదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

సావి వెంకటాచలంకెట్టిగారు కోయంబుత్తూరునకు, గా॥ రామదాసువంతులుగారు బొంబాయికిని గతరాత్రి మద్రాసుండి యేగిరి.

పితాపురం మహారాజావారు నిన్న రాత్రి మద్రాసుండి పితాపురమున కేగిరి.

డా॥ అనిబిసెంటుగారు వి-నివరావుగారిలో నేటిరాత్రి తిరుచనాపల్లి కేగెదరు.

గా. వి. జె. పట్టుగారి రాక:- వి. జె. పట్టుగారు మద్రాసు వచ్చి ఇచ్చటనుండి దినములలో ఏ బహిరంగ కార్యములందు పాల్గొనరని ప్రకటించబడినది. దానిపై మద్రాసు కార్పొరేషను వారొసగదలచుకొన్న స్వాగతపత్రము విషయమై తమ యభిప్రాయమును దెలుపలేనని గా॥ సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు పట్టుగారికి తెలిసెను. దానికి జవాబుగా కార్పొరేషను స్వాగతపత్రమును నైకొనుటకూడ కేన్పించేయవలెనని వట్టుగారు తంజి నిచ్చిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

డికెంబరు 1 వ తారీఖున మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు గంటూరులో చేరబడ్డ కొండ వెంకటప్పయ్యగారింట్లో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగెను. కాన ప్రభుత్వాలకు తప్పక దయ చేయ ప్రార్థనలు.

విషయము

1. కలకత్తా దేశీయమహాసభకు డెలిగేట్లు నిన్ను కొనుట.
2. ఆఖరి భారత కాంగ్రెసుసంఘమునకు విగిలిన భారీ తమ భక్తి కేయలు.
3. ఇతర విషయములు.

మదరాసు, 28-11-28. కా. నాగేశ్వరరావు, కార్యదర్శి.

మద్రాసు సంగీతసభ:- ఈ సభవారి యాజమాన్యమున యీనెల 24 తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు వై. ఎం. సి. ఎ. హాలునందు డెలివ్వా. దొరస్వామిఅయ్యంగారు నాటకమునకు కావలసిన సంగీతమునుగురించి యుపన్యసించెదరు. రా॥ సా॥ పి. సంబంధమొదలియారగారు అధ్యక్షతవహించెదరు. పిదప జి. వి. శారాధునిస్వామిఅయ్యర్ గారు, శి. ఎల్. బాలకృష్ణమూర్తిగారు గానముజరుపుదురు. మధుర సురస్వామి అయ్యర్ గారు ఫీజీలును, కె. రాజమణిగారు మృదంగమును వాయిచెదరు.

ఈ నెల 26 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జి. వి. శారాధునిస్వామి అయ్యరుగారు నేటి సంగీతాభివృద్ధిని గూర్చి యుపన్యసించెదరు. ఎల్. విజయరాఘవాగారు అధ్యక్షతవహించెదరు. పి. వి. శుబ్బరావు భాగవతార్ గారు మహావీణానాదమును గావించెదరు. అందరూ ఉచితముగ హాజరు కావచ్చును.

కలకత్తా కాంగ్రెసు వస్తు ప్రదర్శనము

బర్నూ అందు కో, మార్బిను అందు కో, తాతా కంపెనీ మున్నగు వర్తకపు కంపెనీల ప్రదర్శనములు జరుగును

కలకత్తా, నెం 22-11-28 తా కాంగ్రెసు వస్తుప్రదర్శనము జరుగును. ప్రదర్శనమునకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నది. ప్రదర్శన స్థలములయందు ఏర్పాటు చేయబడినది ఇతర గ్రామముల నుండి వచ్చినవి కే భావ సౌకర్యములకై మహాసభ గృహమును నిర్మించిరి

ప్రదర్శనములలో ఒక్కొక్క మందిరము 12½ అడుగుల పొడవు 12½ అడుగుల వెడల్పు ఉండును.

తాతా కంపెనీగారి ఉక్కు పాదములు ఇనుప సామానుల ప్రదర్శనములకై ఒక విశాలభవనము నిర్మించబడుచున్నది.

సింధియా శావిగేషను కంపెనీవారు తమ స్త్రీవరుల ప్రయోగసౌఖ్య మెల్లండనో నివరించుట కొక ప్రదర్శన రంగమును ఏర్పరచిరి.

హిందూస్థాన్ కోఆపరేటివ్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ సాపైటీవారు నేరొక కార్మికయ మండలమును ప్రదర్శనార్థమై నిర్మించిరి.

కలకత్తాలోని బర్నూ అందు కంపెనీ వారును చార్మిను కంపెనీవారును తాము తయారుచేసిన విస్తృతమైన జంకాలను నిర్మించుచున్నారు.

దేశబంధు మండలము అను నొకకాల నిర్మించబడుచున్నది. కేశబంధు సి. ఆర్. దాసుగారి సంచితకార్యము లొక రాతి పీఠముపై చెక్కబడినవి. మండల మంతయు విద్యుద్దీప్తముతో శోభించగలదు (ఫ్రీ. ప్రె.)

చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు-ఒక నవరణ ఉత్తరార్కాడు మండలమునది "కంగుండ్లము" నందును, పరిపరకాతములందును ఆంధ్రు లెక్కకడ నివసించుచుండుటచే బహుళశా సౌకర్యముకొల కద్దానిని కత్తురు మండలమునకు కేర్వలబ్రహ్మత్తులు జరుగుచుండునటులవదంతి గలదు. ఆప్రాంతములందలి ఏ కొందలవరానో ప్రతిభూలప్రచారము గావించుచున్నాడు. కాని వారి యభిప్రాయములను పాటించక ప్రభుత్వమువారు భాగమును చిత్తూరును-డూములో కేర్వల ప్రత్యేకము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

NOTICE.

Tenders for the supply of Science apparatus, Furniture, Books, Maps and Charts for the Board Middle Schools, Nidadavole and Akividu will be received by the undersigned before 4 P.M. on 15-12-28 at Ellore. The forms and the list of stationery will be furnished on application before 30-11-28.

Ellore Sd/- P. PEDDI RAJ, 19-11-28. President.

నవ యశావ్యస్ రిజిస్టరు

25 మాత్రలు సీసా రు 2-8-0.

నీరైపోయిన తుక్లమును గట్టిపరచుటకు ముద్రానిధి మొదలి. ముద్రానిధిని, నపుంసకత్వమును తొలగించి, నవయశ్వరమిచ్చును. నరములకు బహుము కలిగించి, సంతోషమును మనస్థిమించు నటుల చేయును.

మిపు త్రురములు రహస్యముగా నుంచెదము. కా మొ ప క ర జి

చెడిన నరములను బాగుచేయుటకు ప్రెహార మందు గ్యారంటీగా పనిచేయుటలో, ప్రసిద్ధిపొందినది. వి. పి. చార్మిశేరు. సీసా 1 కి రు 1-0-0.

ఆనందబావాజీ ఆశ్రమం, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

మాలవలి:- 3 సంపుటములు రు. 3-0-0

నాయకురాలు:- నాటకము రు. 1-0-0

కొద్దికత్తులు మాత్రమే యున్నవి. శాక్రిందివారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనుదు.

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు.

మహమ్మదయును
రు సైకిలువలన తగిలిన
బడిను.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నో టీ సు

నార్తు - ఈస్టు లైనుపైన ఈనడుము గలిగిన గండ్లు చాలునంతవరకు మరమ్మత్తు చేయబడినది. మద్రాసు, వాల్తేరు స్టేషనులకు మధ్య మామూలుగా పోవుబండ్ల రాకపోకలు పూర్తిగా సాగుటకు వీలుగలదు. ఈదిగువ తెలుపబడిన విషయములు తప్ప 1-10-1928 తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చిన బహిరంగ కాలపరిమితిపట్టికలో తెలుపబడిన మేరకు మద్రాసు, బెజవాడ, వాల్తేరు స్టేషనులనుండి అన్ని బండ్లు పోవుచున్నవి.

నెం 1 రు మద్రాసు - కలకత్తా డౌక్ మెయిలు మద్రాసుండి రాత్రి 8 గం 30 నిమిషములకు బదులు రా 7 గం 10 నిమిషములకును, బెజవాడనుండి ఉదయం 5 గం 45 నిమిషములకు ఉదులు 4 గం 25 నిమిషములకును బదులులేకు చున్నది.

నెం 2 రు కలకత్తా - మద్రాసు అప్ మెయిలు వాల్తేరు నుండి వగులు 12 గం 55 నిమిషములకు బదులులేదను, బెజవాడనుండి రాత్రి 9 గం 55 నిమిషములకు బదులు రాత్రి 11 గం 40 నిమిషములకు బదులులేదను.

నెం 10 రు వాల్తేరు - మద్రాసు అప్ స్టాషంజరు వాల్తేరునుండి సాయంత్రము 5 గంటలకు బదులు సా॥ 4 గం 45 నిమిషములకే బదులులేదను.

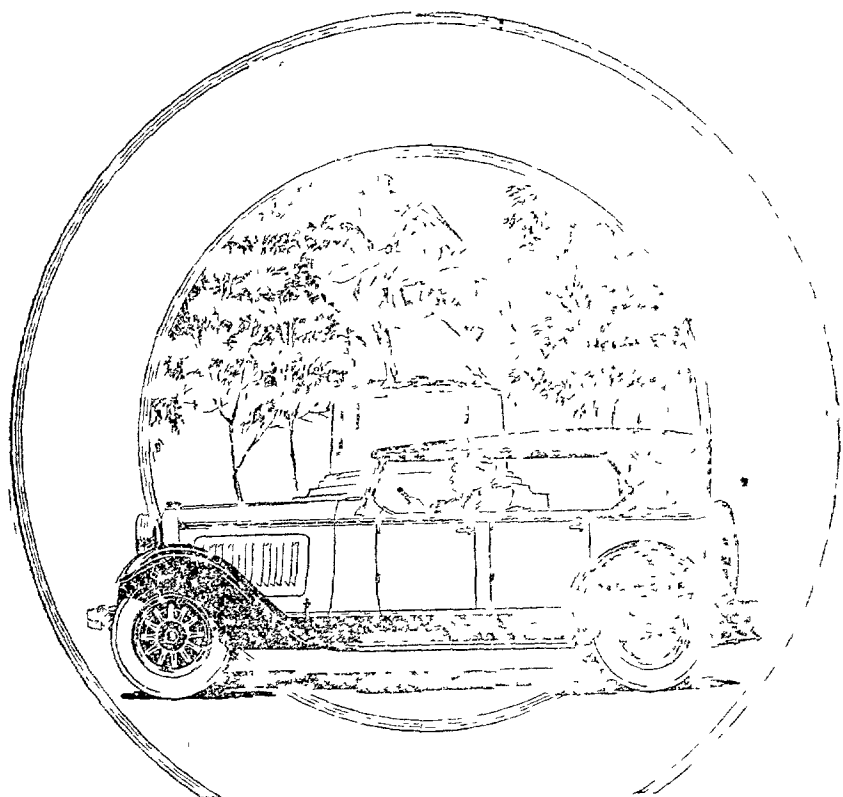
నెం 38 రు బెజవాడ - వాల్తేరు డౌక్ స్టాషంజరు బెజవాడనుండి ఉదయం 6 గం 30 నిమిషములకు బదులు 6 గంటలకే బదులులేదను.

యలమంచిలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P. నె 21/28 రున

కొప్పి శెట్టి నూకరాజు వగైరాలు తమతల్లి శేటు కొప్పి శెట్టి సూరమ్మకు రావలసిన రుణములు విషయమై వారనత్వపు నర్సిఫిట్టు కోరి వాఖలుచేసిన పిటిషను 17-12-28 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నందున దానికి ఆక్షేపణ యున్నవాళ్లు సదరు తేదీని కోర్టుయెదుట తెలియచేయవలెను.

యలమంచిలి, } గుంటూరు శ్రీహరి,
22-11-28. } నెం 5394 పిటిషనర్ల ప్లీడరు.

దివ్యముగా పనిచేయును

డాడ్జ్ బ్రదర్స్ విక్టరీ సిక్సుకు పూర్తిగా నవీనకారునకు నుండు శ్రేష్ఠతరమైన లక్షణము లన్నియు గలవు.

ఇందుతో నహా, ఇదివరలో ఇతరకారులందు లేనట్టి ఒకేమాదిరి నిర్మాణము, అద్వితీయమైన చాసిస్ ఈ నూతన సుగుణములు దీనికి గలవు.

ప్రయాణము చేయునప్పుడు గల సౌకర్యము హెచ్చింపబడి యున్నది. అనవసరమైన బరువు తీసివేయబడినది. గమనవేగము హెచ్చుట, వంగెడు గుణము మొదలగువాటితో నహా మితవ్యమును చేర్చబడుచున్నది. ఆధారమైన ఎంజినిరింగు అభివృద్ధుల ననుసరించి వేగము భద్రపరచబడి యున్నది.

డాడ్జ్ బ్రదర్స్ పూర్తి ప్యానెలు బండ్లవర్గమునందు స్టాండర్డు సిక్సు, క్లబ్ సిక్సు, సీనియర్ సిక్సు మొదలగునవి చేరి యున్నవి.

ADDISON & Co., Ltd.,
MADRAS.
Bangalore, Calicut, Trichinopoly.

DODGE BROTHERS

VICTORY SIX

పునస్సంధాన వయోనిర్యయ సంఘము

పూర్వాచారపరాయణుల సాక్ష్యము

నిన్న ఉదయము పునస్సంధాన వయోనిర్యయ సంఘము వారు పర్ ఎం. వి. జోషిగారి యన్వేషితక్రింద మద్రాసు కాసనభా మండలమున సమావేశమై సాక్ష్యమును గైకొనిరి.

వైసంఘమువారియెదుట సాక్ష్యమొసగుచు పండిత యు. పి. కృష్ణమూర్తిగారు (కాశీ) హిందూ ధర్మశాస్త్రముల ప్రకారము బ్రాహ్మణులు రజస్వలాత్వార్థవివాహములే గావంపవలెననియు, రజస్వలానంతరము శీఘ్రముగ గర్భాధానము జరుగవలెననియు, యిప్పుడు గావంపదలచుకొనిన చట్టము మతాభిప్రాయములకు విరుద్ధమనియు, అట్టి చట్టము పాశ్చాత్యదేశములందువలె సాంఘికదురాచారముల సధికముచేయుననియు, సాంఘికవిషయమున నెట్టి చట్టమును ప్రీనల్ కోడును గావంప బడగూడదనియు, బ్రాహ్మణులు రజస్వలానంతరవివాహమును గావించుచో యజ్ఞదులందు పాల్గొన నవర్తలగుదురనియు, శిశుమరణసంఖ్య అధికముగ నుండుటకు బాల్యవివాహము కారణము కాదనియు, యాదీకున రజస్వలాత్వార్థ వివాహములను, రజస్వలానంతరమున శీఘ్రముగ గర్భాధానము లను జరుపుటయు జీవశాస్త్రమును, కారీరక శాస్త్రమును అను

సరించియు యున్నవనియు వినినవలె ఆరోగ్యమేమియు చెడుట లేదనియు, ఈవిషయమున చట్టము గావించుటకంటె శ్రీశ్రుతములలో యశావహుల పవిత్రమగుతేమియులనగడపుటకు బ్రయత్నించుటయే మేలనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట హరివర్మోత్తమరావు ఎం. ఎల్. ఎ. (కాలికట్టు) గారు సాక్ష్యమొసగుచు హిందూవులలో సగ్రహ్యములవాని క్రమక్రమముగా రజస్వలానంతర వివాహములు గావించునది తినివేయవలెననియు మహర్షి రచయిత అట్టివశేషములనూ నివాహనగర్భాధానముల వయస్సును ఎత్తవలయుటకు చట్టము చేసినచో అత్యవసరమునందేదనియు యజ్ఞాంతరములను అని నంత ఆరోగ్యము బలముకలవాడై యుండుననియు గర్భాధానమును జరగవూడదని తమయభిప్రాయ ములను, బాలికల గర్భాధానకాలమునకు 18 ఏండ్ల వయసు ఉండవలెననియు చట్టము నల్లంఘించి ప్రవర్తించువారికి శిక్ష స్వల్పముగ నుండవలెననియు వివాహమును బాలికలకు 14 ఏండ్ల వయసు వలెననియు చట్టము పూర్వార్థములను తొలగివేయవలెననియు చట్టము నల్లంఘించి ప్రవర్తించుచు అనియగ నందుననియు ను చెప్పిరి.

పండిత కె. జి. ఎల్. కృష్ణమూర్తిగారు ప్రభుత్వమువారిపై శోక్త్యమును సాంఘిక విషయములందు కలగవలెననియు చట్టము గావించుటకు మాన్యులేదనియు యిప్పటి గూర్చాములే తనకు సంకృష్టికరముగ నున్నవనియు వొక్కవక్కాటికి నీ ఆంధ్రపత్రికతో నాటి విచారణ ముగిసెను.

సాము ద్రిక శాస్త్రము

గుంటూరునం దుపన్యాసము

ఈ నెల 25 లేదా సాయంత్రము 6 గంటలకు గుంటూరులో శ్రీ కృష్ణ విజయశాస్త్రి లాడ్జ్లో జి. కె. వి. దేవయ్య, బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు సాముద్రిక శాస్త్రమును గురించి యువనవ్య సేవలెనెన.

ఆంధ్ర పద్ధతి సంఘము

సావిత్రీ నాటక ప్రదర్శనము

ఆంధ్రవికాస్ సంఘమువారు గౌ. ఎం. ఆర్. నేతురత్న ముద్దుగుగారి ఆగరణమునను సమతుల్యమున రాబోవు డిశంబరు నెల 5 లేదా సాయంత్రము 5-30 గంటలకు విక్టరీయాపల్లెటూరు హాలునందు సాగ్రా నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

ధూమనే వారి యారోగ్యము బాగులేదు.

అంధ్ర వికాస్ సంఘము భారతీయులు పర్ కె. వి. రెడ్డి సాయముగారిని నియమించుకొనుట కొంతయు నంతరించిరి. అంతకంటె ఇంకొకరు సమర్థులు కన్పించ రురీ.

ఆదవాని

కలరా దేవత (మారెమ్మ) యూరేగింపుతటి

హిందు, ముసల్మానుల తగవులు

నవంబరు 16— హిందు, ముసల్మానుల తగవుల పందర్బా మున ఆదవాని పోలీసు పరిశ్రమ ఇన్స్పెక్టరు 18 గురు, ముసల్మానులపై నున్న 1 పి. కోర్టు 148, 149, 825, 295 మరియు 824 కేసులకు సంబంధించి యుండగా క్యాబ్ కేసు నంబరు 71-27 లో ఆదవాని సబ్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు విచారణలో 1. కైకసాయి అబ్దుల్లా సాహెబు 2. మునిషి ఇబ్రహీం సాహెబు 3. కలై గోపాల సాహెబు 4. బాసవినసాబు 5. బేల్లూరు అమీరు సాబు 6. నాలంబండు అమ్మదసాబు 7. మీరుసాబు కొడుకు దాదాసాబు 8. కైకసాయి హక్కా సాబు 9. బహదూరు సాబు, ప్రతి ఒక్కరు 6 నెల ఖయ్యు ననభ వియ్యురు 80-0-0 జరిమానా చెల్లించులాగునను హిందువులగు రెడ్డి వెంకోబరావు ఇంకను 11 గురి వైన ఇ. పి. కోర్టు 147, 148, 828, 149 కేసులకు సంబంధించి క్యాబ్ కేసు నంబరు 88/28 లో ఆదవాని సబ్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు విచారణలో 1-రెడ్డి వెంకోబరావుకు 6 నెలల కఠిన ఖయ్యును, 2 రాబోటి రామయ్యకు రు. 500-0-0 ల జరిమానా చెల్లించులాగునను 10 వ మద్దాయి బోయ్ నానుమకు రు. 50-0-0 ల జరిమానా చెల్లించులాగునను ఇచ్చిన జడ్జి మెంటు యుత్తరవువైన హిందు ముసల్మానుల మద్దాయిలు పెన్ను జడ్జిగారికి అప్పీలు చేసికొన్నందుకు బరిజన్ కేసులో ముసల్మాన్ మద్దాయిల తరపున మ-రా-శ్రీ హరిదాసు నాయుడుగారు బి. ఎ. బి. యల్. హైకోర్టునకు వెళ్లిన గోవిందరావుగారు (ప్రీడరు) కవుంటు కేసులో మద్దాయిలను హిందువుల తరపున మ-రా-శ్రీ, పి. శివరావు బి. ఎ. బి. యల్. యల్. యల్. సి. మరియు డి. యల్. చెట్టి, బి. ఎ. బి. యల్. హైకోర్టునకు హాజరు అయి యుండిరియు పెన్నులో మ-రా-శ్రీ, హరిదాసు నాయుడు పి. శివరావుగారు చాలా సమర్థతతో హిందువుల చేసినట్లు తెలియచెప్పిరి.

క్యాబ్ కేసు 71/27 లో 1 కైకసాయి అబ్దుల్లా సాబు 2 మునిషి ఇబ్రహీం సాబు 3 కలై గోపాల సాబు 4 బాసవినసాబు 5 బేల్లూరు అమీరు సాబు, 6 నాలంబండు అమ్మదసాబు, 7 మీరుసాబు కొడుకు దాదాసాబు, 8 కైకసాయి హక్కా సాబు, 9 బహదూరు సాబు వీరికి పెన్ను జడ్జి దొరవారు ప్రతిఒక్కరికి రు. 80-0-0 ల జరిమానా ఖాయపరస్తూ, చెరి 6 నెలల సాధారణ ఖయ్యును కఠిన ఖయ్యుగా ననభ వియ్యులాగున 18-11-1928 తేదీనను కవుంటు కేసు నం 88/28 లో 1 మద్దాయి రెడ్డి వెంకోబరావుకు క్రిందకోర్టువారు విధించిన 6 నెలల కఠిన కేసును 2 వ మద్దాయి రాబోటి రామయ్యకు విధించిన రు. 500-0-0 ల జరిమానాను ముఖి చేసి విడుదల చేసి 14-11-28 తేదీలు జడ్జి మెంటు చెప్పినట్లు తెలియచెప్పి చున్నది.

(స్వకీయ విలేఖరి)

రామచంద్ర పురము

(స్వకీయ విలేఖరి)

రిలక్ స్మార్క చిహ్న పురమందిరము

కాకినాడ, నవంబరు 19— ఈ నెల 18-వ తేదీ రామచంద్రపురంలో రిలక్ మెమోరియల్ రిడింగు యామ ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. ఈ పురమందిరమును కట్టించుటకు 22,000 రూపాయలు వెచ్చించబడెను. ఇతివరలో రామచంద్రపురం జమీందార్లైన శ్రీరాజా కె. రాజగోపాలనరసరాజు బహదూరుగారు ఆసక్తికర కథనము చేసిరి. ఆచార్యులలో ఉద్యోగములు, పెద్దలు సమీప గ్రామములనుంచి రైతులు, భూస్వాములు సభ కరమైరి. ప్రముఖ రామచంద్రపురం కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ల్యాంక్ కార్యదర్శియైన మ-రా-శ్రీ జోన్నయ్య రామచంద్రరావుగారి కార్యదీక్షలను విక్రియి అందమై, విశాలమైన ఈ భవనము నిర్మామైనది.

మ-రా-శ్రీ బిక్కిన వెంకటరత్నం చంద్ర ఎం. ఎల్. సి. గారు శ్రీరాజుగారిని పురమందిరము తెరువవలసి నదిగా కోరుచు వారి తండ్రిగారైన శ్రీరాజా కె. రామచంద్రరాజు బహదూరుగారు ఆ సలహాకొనుటకై గొప్ప విరాళమును 2000 రూపాయలను ఇవ్వబట్టియే ఈ కార్యము సాధించగలిగి మని వారు రాజువారిని ప్రశంసించిరి. రాజుగారు పురమందిరమును తెరువవలసిన కాకినాడ వాస్తవ్యులైన మ-రా-శ్రీ దుర్గిరాల మూర్త్య ప్రకాశరావుగారిని శ్రీరాజా రామచంద్రరాజు బహదూరుగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచవలసినదిగా కోరిరి. ప్రకాశరావుగారు రాజుగారుచేసిన కార్యములను కొనియాడుచు వారు విద్యాభివృద్ధికొరకు సంఘ పునిర్మామునకు రాజకీయ వ్యవహారములలో వారు విక్రియ ఉత్సాహముతో పనిచేసినట్లును, బ్రహ్మసూత్రములను విక్రియ సానుభూతి అనురాగము కల్గియుండి వారనియు చెప్పిరి. తరువాత రాజుగారిని ప్రశంసించు ముద్దుకవులు పద్యములను చదివిరి.

పిమ్మట జోన్నయ్య రామచంద్రరావుగారి బ్రామైడ్ ఎన్లార్జ్ మెంటు చేసిన పటమును మహారాజశ్రీ సి. కె. గోవిందరావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. హెడ్ మాస్టరు, కేవలం హైస్కూల్ రామచంద్రపురం గారు బహిరంగపరిపిరి. గోవిందరావుగారు రామచంద్రరావుగారి ఉదారత, శరోపకారపరాయణత్వము, స్వార్థ త్యాగము, కార్యదీక్షను కొనియాడుచు, వారిని మినియేపరస్కేలులో లోకమన్న్య బాలగంగాధర రిలక్ మహాశయునిలో పోల్చి రిలక్ స్మార్క చిహ్నముగా సాపేక్షబసిన పురమందిరములో రామచంద్రరావుగారి పటము ఉండవలసినదనుటతో ఆశ్చర్యమేమియు లేదనిచెప్పిరి. తరువాత బి. కరంేశ్వరరావుగారు కొన్ని పద్యములను చదివిరి.

ఇంతలో మారాత్తు గాపిడుగువడినట్లు గొప్ప దేశభక్తుడు న, హిందూదేశములో గొప్ప నాయకుడును, పాంచాల సింహమును అయిన లాలా లజపతిరాయగారు మారాత్తుగారు గాంచిన పత్రికలలో చూచుచుండేనే అందరు శ్రేష్టులయ్యి.

నంద్యాల నభలు

[ఒక విలేఖరి]

ప్రొద్దుటూరు వికలాంగ శరణాలయము

ప్రొద్దుటూరు వికలాంగ శరణాలయమున ప్రధాన కార్యదర్శియగు శ్రీనివాసరావుగారు నంద్యాలపురమునకు వచ్చి యుండిరి. తమ శరణాలయములోని యొక్క గడ్డిబాండు (సంజీవరాయడు) దేవోదారక శ్రీ శాశ్వతరావు పంతులుగారి సమాధిరక్షణకు ఈ నెల 18 వ తేదీ రాత్రి కాస్తా రెన్సుల గడబిడను మరవించుటలు అద్భుతమేధావ్రదర్శనమును గావించెను. ఈ బాండు ఎట్టి లెక్కలనైనను అవలీగ నిమేషముతో జెప్పిలేయును. చదువులానివాడును వతియు జాత్యభిమానును, ఈ మేధావ్రదర్శనము బహుజనప్రదముగా జరిగెను. శ్రీవంతులుగారు వికలాంగ శరణాలయభివృద్ధికై నిరంతరము పాటుపడుచున్న శ్రీయత ఏ. కే. మునిగారిని శ్రీయత యు. శ్రీనివాసరావుగారిని చాల సభినందించుచు నానావిని నిరసమాన ప్రతిభను చాల కొనియాడిరి. తా మజినర కీ యాత్యభివృద్ధికై భూమినిరాళమును దయచేసియుండియు మరల సభలో 15 రూపాయలు ప్రదాని కొనంగిరి. నానాప్రదేశములకు రమ్మని పలువురు పెద్దమునుష్యులు ఈ మేధావంతుని ఆహ్వానించిరి. ఆతడు చేసిన మేధావ్రదర్శనమునకు సభ్యులందఱు చాల శాశ్వతపడిరి. శ్రీవంతుల కంకర శర్యుగారు మున్నగు పెద్దమునుష్యులు భూమినిరాళములను వికలాంగ శరణాలయభివృద్ధికై త్వరలో బంపుదుమని వాగ్దానములు చేసియున్నారని, ఈ సభను జయజయముగా జరిగించిన ఆంధ్రనాయకులందఱును వందనీయులు. శ్రీలక్ష్మీస్వామి బార్-అట్-లా గారును భూమినిరాళము నొసంగిరి. శ్రీయత టి. ప్రకాశం పంతులుగారు ఈ మేధావంతుని ధాయాపటమును దీసికొనిపోయిరి.

క్రొత్తబ్యాంకు నోట్లు ఇంగ్లండులో 21 నుండి ప్రచుములోనికి వచ్చినవట.

FOR SALE.

(I. L. R.) Indian Law Reports original editions all in good conditions (Second-hand Volumes).

All. 1, 4, 8 and 15.

Bom. 10, 16 and 18.

Cal. 3.

Mad. 13 and 19.

Calcutta Law Journal Vol. 19.

Prices Moderate on request.

To those who take the whole lot will have very cheap.

Please apply to:—

JAYALAKSHMI VILAS LODGE,

326, Thambu Chetty Street,

MADRAS.

5386

రెండవ కూర్పు !

6 చిత్రపటములు !

సుమారు 300 ల పేజీల రహస్య గ్రంథరాజము !

ఆనంద సామ్రాజ్యమునెడ మీకు వాంఛ గలదా?

అటులైన మీ రీ గ్రంథమును చదువుడు.

దాంపత్య రహస్యములు

కృతికర్త:—సారథి.

అనుకూల దాంపత్యము పెంపొందవలయునన్న యీ గ్రంథము యునిటీ యువకులందఱును చదివీరవలయు. చాలమంది వైద్యులు, పండితులు, యీ గ్రంథమును కొనియాడియున్నారు. ఇందలి కొన్ని యంశములు:—
వివాహము - అందలి మర్యాదలు - యువదంపతులు - సుఖవ్యాధులు - వ్యభిచారము, దేశదేశములలో వర్తతులు - స్త్రీపురుషుల సంబంధములు - నాయకాచారములు - కులక్షత్రములు, వర్ణరహిత - వడకటింటి మచ్చలు - స్త్రీ పురుషుల కలయిక కేసములు ముంచిడి - ఆరోగ్యము - సత్సంతానము. పంతాననిరోధము, మున్నగు నవి యందలి కొన్ని విషయములు. రెండవ కూర్పులో నూతనాంశము లన్నియు చేర్చబడినవి.

వెల గ్రంథము రు 1-కి 1-0-0 మాత్రం

పోస్టేజీ కలు.

ఎన్. వి. గోపాల్ అందు కో.,

37 తిరుచిల్లిపేరి, మదరాసు.

మద్రాసు అందు నదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

నోటీసు

5370

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

1928 సం॥ నవంబరు 26 వ తేదీన

తిరుత్తనీలో జరుగు కృత్తికా ఉత్సవము

మద్రాసునుంచి పడరు ఉత్సవమునకుపోవు ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము మద్రాసునుండి సాయంత్రం ౫.౦౦-౫.౩౦ ని॥ బయలుదేరి ఆర్కోణం 7-30 చేరు ఆర్కోణం ప్యాసెంజరు 1928 సం॥ నవంబరు 25, 26 వ తేదీలలో ఆది, సోమవారములందు తిరుత్తనీవరకు ఈగడప తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

ఆర్కోణంనుండి బయలుదేరుట 7-40 తిరుత్తనీచేరుట రాత్రి 8-0 సోమ, మంగళవారములందు 26-11-28, 27-11-28 వ తేదీలలో తిరుగు ప్రయాణమునకు 18 నెంబరు ప్యాసెంజరు తిరుత్తనీ నుండి మద్రాసునకు యాక్రింద నుదహరించిన వేళలకు పోవును.

ఉదయం

ఉదయం

తిరుత్తనీనుండి బయలుదేరుట 7-20 ఆర్కోణం చేరుట 7-40 ఆర్కోణం బయలుదేరుట 7-50 మద్రాసు చేరుట 9-45 జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజర్ ఆఫీస్ } ఏ. డబ్ల్యు. పార్సన్ను మద్రాసు, 15-11-28 } ఆక్టింగ్ జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజర్

భారతసారము

నాగపూడి కుప్పస్వామయ్యగారిచే విరచితము

ఈ యాంధ్రసంఘము భారతకథలను నీతులను సంగ్రహముగా వివరించునది. పరిశుభమును కులభయము నగు మృదు మధుర తెలివి వ్రాయబడినది. దీని తెలి సాంపును ననే కపండితులు పొగడియున్నారు. ఇది టెక్స్టుబుక్కుకంటే వారిచే పరిశీలించబడినది. తమ పాఠశాలలో బహుశః ఆంధ్రముగా నిర్ణయించుటకై యనేకులు హైస్కూలు పండితులు పలుమారులు కోరుటచే నిది యిపుడు ముద్రాపకబడినది. ఈయంత్తమగ్రంథము పాఠశాలలోని బాలికలను బాలికను బలింపజేయునది. పకల జనమును జదివి యానందింపఁ దగినది. కల ఒక రూపాయి.

5349

వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అందు నన్ను

292, ఎన్.పి.సీడ్-మద్రాసు అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును బొంబాయి లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ (స్థాపితము 1908)

సభాధ్యక్షుడు, సర్ లాలూభాయ్ నమోద్ దాస్ Kt.

C 1 E., J. P. మేనేజరు యన్. వి. కార్తూనాస్థర్ ఇండియా దేశపు భీమాకంపెనీలలో కల్ల అన్నివిధముల పాలసీసౌకర్యముల నివ్వగలదియే. ప్రత్యేక సదుపాయములు 4845 తక్కువ ప్రీమియములు. ఎక్కువ బోనస్లు. స్వల్పవరకులు.

మంచి మేనేజ్మెంటు.

ఆటోమొటర్ సాక్ ఫర్ ఫీచరు. పాలసీదారు హక్కులకుంటే చెల్లించుట. వివరములకు వ్రాయుడు.

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary Madras Branch, P. B. No. 337, Mount Road MADRAS.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

2113

ఈగ్రంథములో జర్మనీగారి, హస్తలాభము, ఆంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, ధూతస్త్రధ్యము, యంత్రములు, చీట్ల తేక తమములు, విశేషవిధ్యలు మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవములో సమాధియగుట, కరీరము లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. కల రూ. 4. 'వండివి' తాయత్తు దీని ధరించిన ఆరోగ్యము, బలము, తెలివి అందము, అధ్యక్షమునిచ్చును. కరీక్షలో జయము కలుగును. గొప్పవారిదయ లభించును. పని చేయగలను. వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేకమంది మెప్పుపొందినది 1 కి రూ. 1-రి పి. ఆర్. జనార్దనంశాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా.

జిందూ పార్లమెంటరీ వర్క్స్ లిమిటెడ్,

బొంబాయి.

ఆయుర్వేద ఆవుపథములను విస్తారముగా తయారుచేయువారు. గోదావరిజిల్లాలో మాకు నబ్ ఏజంట్లు కావలయును, ఏజంట్ రూల్సుకున్న మా క్యాటలాగుకున్న యాదిగవ విలసమునకు వ్రాసుకొనుడు.

మెసర్స్ ఈశ్వరదాస్ అందు కో.,

5350

మేజిరోడ్డు, రాజమహేంద్రవరం.

ప్రత్యేక క్రిస్మిస్ సదుపాయము

అమోఘమైన పనితనము గల అన్నిరకముల ట్రాపీలు మిక్కిలి చౌకగా దొరకు భవనము.

ది ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్,

నగరపేట:- పోస్టుబాక్సు నెంబరు 40, బెంగురుపూరు సిటీ.

4003

మనస్థిరమైన సామగ్రితో నేపథ్యముగా నగరం యీ సంఘమువారు శ్రమించుచున్నారు.

నంద్యాల

ఆంధ్రమహాసభా తీర్మానములు

1. ఆంధ్రకర్మ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఆకాల మరణమునకు ఈ సభవారు చింతించుచు వారి యాత్మకు శాంతి నొసంగ నీశ్వరుని ప్రార్థించుచు, వారారంభించిన రాషుదండు ఉద్యమమును నెలకొల్పవలెననియు వారు దలచెట్టియందీ న రామాయ నీర్వాణమును నెరవేర్చవలెననియు నీ సభవారాంధ్రదేశసేవకలను హెచ్చరించుచున్నారు.

2. దత్తమండల వాస్తవ్యులయిండి యటుపిమ్మట కృష్ణామండలమందలి తునికేగి యసహాయోద్యమమున కృషిచేసి కారాగారప్రాప్తి నుండి వలంబులుబడి యిటీవల ననువుల గోల్పోయిన రాష్ట్రపత్ర కాళన్నగారి మరణమునకై చింతించుచు వారి యాత్మకు శాంతి నొసంగ నీశ్వరుని ప్రార్థించుచు దమ యనతాపము నీసభవారు కీర్తికేళుల కలుంబుమునకు రెండుచున్నారు.

3. ఆంధ్ర నిర్వాణమునగుంచి మద్రాసు శాసనసభ వారు తీర్మానముచేయుచు, గూడ ఫలోన్ముఖము కాలేదు. కనుక ఇండియా శాసనసభలోని ప్రతినిధులు వెంటనే వర్తపు చ్చుకొనవలసినదని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

4. బొంబాయి రిజిట్రేషన్లైన రాష్ట్రములలో శాంఘుల సంఖ్య హెచ్చుగడంబడియు వారికి పాఠశాలలోన కళాశాలలోను వారి మాతృభాషను నేర్పుటకు దగిన యవకాశముల నింకను గల్గింపవలయునని చింతించుచు, అట్టి ప్రయత్నము లికనైన సత్వరముగ గావించబడునని యీ సభవారు విశ్వసించుచున్నారు.

5. ఆంధ్ర సెనేటువారును శాసనసభా సభ్యులమిటీ వారును తీర్మానించిన ప్రకారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానము అనంతపురముగా నంగీకృతముకావలయునని నిర్ణయించుచు నీ సభవారు తీవ్రమయమున శాసనసభా సభ్యులకు నిర్వహించుచున్నారు.

6. ఖరీద్ పూర్ మున్నగు ప్రాంతములలోని యాంధ్ర కార్మికుల లబధివిందుచుండు కష్టములను నీ సభవారు వ్యాదయ పరితాపమున గడులించుచు, వారి స్వాతంత్ర్య పరిరక్షణకుగా సర్వవిధముల సాధ్యమైనట్లు దోడ్పడవలెనని కోరుచున్నారు. నాయకత్వము వహించి వారి సుఖముగా పోషించుచుండు శ్రమయును వి. వి. గిరిగారి డబ్బులు వి. వి. రామలింగం గారిని ఈసభవారు రక్షించవలయుననియున్నారు.

7. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వముచేత ప్రాంతీయమున ప్రతినిధులను పంపవలెనని గాతీక ఆంధ్రసభలై చిహ్నికొన విరుదాన, ప్రపంచ లోని కాలకలంగము లుంకలకు సమీప లగ మేలు పొందిన తాడిపత్రి రాఘవాచార్యుల వారికి శాట్కా కళా ప్రపూర్ణ విశదమును, శాద్ధవరీత నిర్వాణ కళ్యాణి వహించిన దుగ్గిరాల బుర్రామొక్కయ్య చౌదరిగారికి ఆంధ్ర శాద్ధ వాజ్మయ బ్రహ్మవిజయము నొసంగి వారి నీ సభవారు సత్కరించుచున్నారు.

8. గతసంవత్సర మాంధ్రస్థాయి సంఘమువారు, ధనతో పడుచే, దాము నిర్ణయించుకొని యుండిన ప్రణాళిక యందలి యంశములలో నొక్కదానినైన, నెరవేర్చ లేకపోయితి. ఈ సంవత్సరమునను మాంధ్రమహాసభలు తగిరిని ద్రవ్యసహాయ

ముచేసి సాయసంఘముతో నేపథ్యముగా నగరం యీ సంఘమువారు శ్రమించుచున్నారు.

9. రాజకీయతర సభలకు, హైకోర్టువారి తీర్పును పాటించక, నైజాంప్రభుత్వమువారు ఏటేట బేజీకి హుక్మము కావలెననుట, హుక్మమే కోరబడినపుడు సరియైన సమయమునకు దాని నందజేయక పోవుట, నైజాంరాష్ట్రమునందలి యాంధ్రోద్యమవ్యాప్తి సరికట్టుచున్నవని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచు నీకనైక అట్టిసభలను గావించుటకు బేజీహుక్మ ముట్టును పొందవలసిన యవసరము లేనట్లు ఉత్తరవు చేయవలయునని యీసభవారు ఘనకవహించిన నైజాం ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నారు.

10. తమలో పరస్పర సహృద్యము నెలకొల్పుటకు, లోక కల్యాణమునకు సహాయముకొలుకును, కరస్పర సమావేశ సంభాషణము లవసరములగుటచే రాష్ట్రీకరాంధ్ర లెల్లరు నేటేట నొకచో రాష్ట్రీకరాంధ్రమహాసభయను పేర నొక్కసభను సమావేశపరచుచు, నైక కంఠ్యములగు తీర్మానముల మూలమున జనసామాన్యమున కాంధ్రత్వోద్యోగము మొనరింపవలయునని యీ మహాసభవారు రాష్ట్రీకరాంధ్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

11. ఈక్రింద పేర్కొనబడిన వారి మహాసభచే శాంధ్రస్థాయిసంఘ సభ్యులగ నెన్నుకొనఁబడి,

- 1 ఓ. లక్ష్మణస్వామిరావుగారు
2 కే. శాశ్వరరావుగారు
3 వడ్డూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు
4 గాడిచెర్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు
5 వి. యల్. శాస్త్రిగారు
6 కలవరపేట వెంకటరమణాచార్యులుగారు
7 కె. శోభిణిరావుగారు
8 బులును సాంబమూర్తి గారు
9 ఎ. లక్ష్మరాజు నాయుడుగారు, ఖర్గపురం
10 కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు

ఆంధ్రస్థాయిసంఘము తాడిపత్రి 21-11-28 క॥ వెంకటరమణాచార్యులు కాశ్యపర్తి

ప్రాధేనరు శంకరరావుగారి వారకొర్ను గ్రాండు సర్కిసు విజ్ఞాపిల్లు ములో నేటినుండి 31 దినములు వరకు మాత్రమే ప్రదర్శింతురు

సింహములు, పెద్దపులులు, ఏనుగులు, ఎలుగుబంటులు, పశువులు మున్నగు వాటి అద్భుతపనులు చూడతగినవి. వి. వి. వేణుగోపాల్ నాయుడు, జనరల్ మేనేజర్

కద్దరు-హిందీ

యువకులకర్తవ్యము

డాక్టరు అన్నాగారి ప్రబోధము

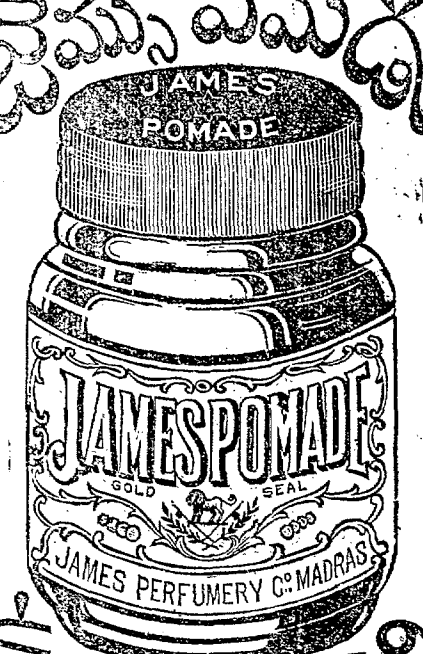
కన్నటి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు గోకలేహియలో జరిగిన విద్యార్థుల సమావేశమునందు డాక్టరు అన్నాగారి ప్రవచనమును కద్దరు ధారణము హిందీ భాషాభ్యాసమునందు యువకులకర్తవ్యమును గురించి ప్రబోధించిరి. శ్రీమంత్ నెస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు శ్రీమంత్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, చభన ప్రారంభించుచు, కద్దరు విక్రయ మధికమునందున్నట్లు తెల్పి, దేవుని ప్రార్థనగా, బహిరంగముగ కద్దరు ధారణము, తమిళ భాషాదునం జనవరకంటె విరివిగ గమనింపబడుచు నున్నది. కాంగ్రెసుపక్షము ప్రతిపాదన, సర్వసాధారణముగ కద్దరునే ధరింపవలెనని నిబంధనగలదు. ఈ నిబంధనను తొలగింపవలెనని ఈ వర్తమానము కలకత్తా కాంగ్రెసులో కొందరు ప్రయత్నించెదరు. ఆంగ్ల రాష్ట్రమున, తమిళ రాష్ట్రమున ఈ విషయమున చాలా హెచ్చరిక నుండవలెను. కాంగ్రెసుపక్షములందు క్రమశిక్షణను నభివృద్ధిపరుచుటకు, దేశీయభివృద్ధిని గీరతరము ప్రతిపాది పూర్వమునందు రగల్గాల్గుటకు, కద్దరు ధారణము చాల అవసరము. ఈ నిబంధనను పడలింపవలెనని కాల మింకను రాలేదు. ఈలోగా తమిళ భాష, కద్దరు నత్తెత్తివేసి, విక్రయించుటలో పంత్వైతిపడి యారాకొనుటవలన లాభము లేదు. ప్రతిపాదన కద్దరు ధారణమునందు అవలంబింపవలెను. ఈ విషయమున, యువకులందఱు నుత్సాహముతో కద్దరు ధారణమునకు గడంగి, పెద్దలు సిగ్గుపడనట్లు చేయవలెను.

కద్దరు మాహాత్మ్యము

డాక్టరు అన్నాగారు, పార్లమెంటుకు లేచి కద్దరు ధారణావ్యక్తతను గురించి వాని మాహాత్మ్యమును గురించియు, ప్రతిపాదన హిందుస్థానీ భాష నభ్యసించవలసిన యావశ్యకతను గురించియు నిట్లు పేర్కొనిరి. "ఈ రెండు విషయముల గురించియు, నేను ప్రతి ప్రాంతమునందును దెలియజేయు లేదు. కద్దరు యొక్క అర్థిక ప్రయోజనమును గురించియు, రాజకీయ ప్రాచుర్యమును గురించియు మిరియిన కనీక మాటలు వినియేయుండురు. వానినే నిపుడు వక్కాణించుట చర్చితవర్తన మగును. కాని ఒక్క విషయమును మాత్రము నేను ప్రస్తావించితిని. క్రమశిక్షణ యువజన సమాసము భారత జాతీయ నైష్యము. కద్దరు భారత జాతీయ నైష్యమునకు సైనిక దుస్తులు. నే పాలియను ప్రపంచములో కెల్ల యుద్ధమునందు నే నానియని అంద రెంగినదే. అతడు తన సైనిక నివాసమునందు క్రమశిక్షణ పంపకములతో నే చేస్తున్నాను. నేను దొక టి సైన్యమున, యుద్ధము చేయువారు కొందరు, వాటికి సరఫరాల జేయు, అవసరము మరెంతయు నుండదు. ఈ యువకులు గూడ, సైనిక దుస్తులనే ధరింపవలెనని యాతడు ప్రార్థన చేసెను. ఈ పంపకము వలన గలిగిన మార్పు అద్భుతము. ఈ యువకులు నిజముగ సైనికులుగా, అంజను, సైనిక దుస్తుల ధరింపగనే, వారిలో సైనికుల ధైర్యసాహసములు, క్రమశిక్షణ వింపెను. వారు గూడ సైనికుల మనియే భావించి, తమ దేశము కొరకును, జాతి కొరకును, ప్రాణముల సర్పించి పోరాడు సైనికులైరి. ఈ విధముగ, అధికారముతోనే ఆతని సైనిక జలము నులభముగ ద్విగుణీకృతమయ్యెను. ఇది యుద్ధ ప్రభావము. యువకులగు మిరందము, భారత జాతీయ సైనికులు. అందుచే మిలో ప్రతిపాదన, జాతీయ సైనిక దుస్తులగు కద్దరు ప్రస్తుతుల ధరింపట మి ధర్మము. భారతీయులందఱొక్కజాతివారకు భావమును పరస్పరాభి ముఖమును పూర్వములందు ప్రేరేపించు మాహాత్మ్య మా కద్దరునకు గలదు. వేలకొలది జనసమూహమున, కద్దరుకట్టి గాంధీ లోపలి ధరించినవాని అక్కడ నైన జూచినయెడల అతడు నా సోదరుడను అభిమానము నా పూర్వ యువకులందఱు ముగ గగల్గుచుండును. ఇతడు లకం తెలతడు నాకర్తవ్య పన్ని హితుడను భావము గలుగును. కద్దరు ధరించిన ప్రతివారికినీ గూడ ఇట్టి భావములే గలుగుచుండును. ఇట్టి జాతీయ భావము ఇట్టి స్వాతంత్ర్యోత్సాహముకంటె భారత జాతీయపురోభివృద్ధి కెక్కువసాధనధూతములు మరెవ్వరైన నుండజాలవు. కద్దరువలన పంపకగౌరవము; అభిమానము, సోదర భావము ఏర్పడును. జాతీయతనితమున కివి మూలసాధనములనుటకు సందియములేదు.

కద్దరు ధారణ మెప్పురికిని ఏమాత్రమున కష్టసాధ్యము గాదు. ప్రజల మానసికవృత్తియందు ఇట్టి అమృతపరిణామము గలిగించు కద్దరునుధరింపట మిధర్మముగాదా? కద్దరులో యేవిధకము అభివృద్ధియు, పంపకగౌరవము లేననియు, తగినంత

జేము పోమేడ్

జేము పోమేడ్

మెట్టుకల నభివృద్ధిచేసి పోషించుట యందు యిది దివ్యామృతము. ఇంతే కాదు, కన్నులకును మెదడునకును చలువదనము నిచ్చును. మిక్కిలి నిర్మలమైనది.

ప్రతి బుడ్డి నిర్మలత్వమునకు రు 1000 గ్యారంటి.
బుడ్డి 1 కి 0.5-0 డజన్ 3-0.0.

జేము పోమేడ్

100 అణ్ణాపెన్సివీడ్ ముద్రాను.

సోలు ఏజెంట్లు:— 5281

డి. వి. భద్రం అండ్ M. రామమూర్తి కంపెనీ, కాకినాడ.

చతురగాదనియే సాక్షులదెబ్బకాలము దాటిపోయినది. మీ కెట్టి సన్ననిరకములు గావలసినను, ఏరంగులోగావలసినను, ఏధరలకు గావలసినను లభించుచున్నవి. ఇప్పటికైనను కద్దరు ధరింపవలెను ఏమాత్రమున న్యాయముగాదు.

హిందూస్థానీ భాషాభ్యాసమును గురించి అన్నాగారి టులు నడిచిరి. నాగరీ ప్రచారసభ వా ఆంగ్ల తమిళ రాష్ట్రముల యందు, హిందీ ప్రచార మొనర్చుటకు చాల ప్రయత్నములొనర్చుచున్నారు. కాని, హిందీ ప్రచారము, జరుగవలసినంత త్వరితముగ జరుగుటలేదు. మీ రిరాష్ట్రమున నులభముగ మూడు భాషల నేర్చుకొనుచున్నారు. ఆ భాషా జేరులగు మీకు హిందీ నేర్చుకొనుట అంతకష్టముగాదు. భారతీయులలో 2/3 వంతుకు హిందీయే వాడుక భాష. స్వాతంత్ర్య భారత దేశమున కడయే రాజభాషగా నున్నది. హిందీరానికీ భారతదేశమున దన్ని ప్రాంతములను ప్రయోగ మొనర్చుట ప్రయోజనకరము. యువకులగు మీకు హిందీ భాషాభ్యాసము కడు నులభము. పెద్దలైనవారల నూతన భాషాభ్యాసము బహుకష్టతరమగును. కనుక యువకులగు మీరెప్పుడే, హిందీ భాషాభ్యాసమునకు గడంగవలెను. మీరిక నొకనిమేష మైనను వ్యభిచేయక కద్దరు ధారణమునకును హిందూస్థానీ భాషాభ్యాసమునకును గడంగవలెనని నమ్ముచున్నాను.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు, కద్దరు, ధైర్యమునకును దేశాభిమానమునకును చిహ్నముని నడిచిరి. విదేశ ప్రత్యుధారణము, భీతిత్వమునకును, విదేశ జాస్యాభిమానమునకును చిహ్నము సర్వరాజ్యసాధనమునకు, కద్దరు ధారణమును జాతీయ భాషయగు హిందీయను మూలకందములు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము నా గొప్పవిజయముగా రెల్ల సీరెండువిషయములందును తమకర్తవ్యము నిర్వహించితిమనలెను అని నడిచిరి.

అధ్యక్షునకును ఉపన్యాసకునకును కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

జెస్సీ నాక్ మునిగి విషయమును విచారించుటకు ప్రతినిధులు యుద్ధ మెట్టియు క్రమశిక్షణ నానాభివృద్ధి గూడబునిరి.

కేసరి

గారిదివ్య

షధములు.

కేసరి లోధ, అమృత అర్క-
విద్యా ప్రపంచమునందు "పై
మూడు" మూడురత్నములుగా
పరిగణింపబడుచున్నవి.

✽

వయోవృద్ధులకందరకు చాల యోగ్యమైనది.

కేసరి కుటీరం.

కే మి స్టులు,
ఎగ్నూరు, మద్రాసు.
బెంగళూరునందు బ్రాంచిగలదు. ఎల్ల
చోట్లను ఏజెంట్లుగలరు.

166

"సిల్కువంటి మజిల్లు"

వొరలు ప్రీతిగా వాడెదరు; అన్ని కాలములలోను వాడదగినవి. కాంపిలు తొన 12 గజములు, 6 పెద్ద కమిజు లగును. రూ. 7-8-0. అరు కమిజులు 15 అంగుళములు మెడకొలత వనితనమైనవి. పెట్టె రూ. 9-0-0. పట్టుకమిజులు 8 గజ పెట్టె మిదల అంపిన కొలత ప్రకారం అమర్చినవి రూ. 9-0-0. అక్కరలేనిచో ఖరీదు తిరిగి అంపెదము. ఈధర 30 రోజులే. 5288-2 గుస్తా అందు కో., చికాకోల్ సిటీ.

మద్రాసు

పందెము

1928 - 29.

మొదటి దినము

శనివారం.

5313

డిశంబరు 1 వ తేది.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

నలకులభము! (పోస్టుఖర్చులతో కలిపి) గుణముగలవి!

కేరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి సైత్యకాశం
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశిర్దము, అరుచి, అపులింకలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కిరగు, ప్రేర్ణ, అగులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
భోగిగట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు సేవావాతనొప్పులను నెట్లు సేమానున్నను.
ఇందు అనేక పీడధులు చేసినవి. అనుభవముగలవేదధ
మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

హైదరాబాదువార్తలు

(ఒక విలేఖరినుండి)

డిల్లీ ప్రయాణకారణము

నిజాంగారు డిల్లీకి యెడడువలస పోయినా రూఢిక నిలిచిపోయింది. రాజ్యాంగ సంస్కరణములగుర్తి రాజప్రతి నిధిలో సంభాషించుటకు పోయినది వదలి కలదు. కాని నిజాం సంస్కరణముల ప్రకటితము కాలేదు. నూతన డిల్లీయందు నిర్మించబడిన భవనము చూచుటకే వెళ్లి సారని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్లోద్యమప్రచారము

గత సూర్యాస్తమి ఆంగ్లపత్రికలో తీర్మానింపబడినట్లు ప్రచారమును నియంత్రించుట. ఇప్పుడు మహబూబు నగరు జిల్లాలో పర్యటనము చేయుచున్నాడు. ఇందువలన నెన్నియో గ్రంథాలయములు పునరుద్ధరింపబడునని నమ్ముచుచున్నది.

ప్రీతి విద్యామహాసభ

ఈమహాసభ నవంబరు మొదటివారమున మహమకొండ యందు జరిగినది. బాలరుకు 21 సంవత్సరమునకు, బాలికలకు 18 సంవత్సరమునకు వివాహము చేయవలయుననియు, బాలికలకు నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య ప్రవేశకల్పవలయుననియు, సాంకేతిక పాఠశాలలు స్థాపించవలయుననియు, తీర్మానములు గా వింపబడినవి. ప్రీతిలో కూడ విద్యాసంస్కరణాభిలాష పాడ నూపుట కుభూనాదకము.

స్థానిక ఉర్దూ దినపత్రిక

రహేబరు దక్కా అను దినపత్రిక గత ప్రభావకు విద్యామహాసభ తీర్మానములపై తీవ్రముగ విమర్శించుచున్నది. హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము ఉర్దూభాషయే ఆధారమనియు, ఇతర దేశభాషలను పాఠాభివృద్ధి పాఠశాలయలయననియు, ప్రాసరించుచున్నది. అయినను ఇవటి ప్రభుత్వమున యెట్టివ్యతిరేకాభిప్రాయము వెలువరించకపోవుట శోచనీయము.

స్వార్థత్యాగి కావలయును

ఒక సంవత్సరమునకు జీవితఖర్చులు గైకొని విద్యా ప్రచారము చేయుటకును తన సంపూర్ణావకాశమును విద్యావసమ స్థలకై వినియోగించుటకును స్వార్థత్యాగి యగు విద్యావంతుడగు యావనడు కావలయునని ఇవటివిద్యాభిమానుల ఆభిప్రాయమై యున్నది.

సుజాత

సవిశ్రాంతిపత్రిక యగు సుజాత ఇకముందు సకాలమునకు వెలువడును. స్వంతముద్రణాలయము లేక యెన్నియో యిల్లుందుల కలగుచున్నది. అట్టివరు నవంబరు నెలల పత్రికలు వారమురోజులలో వెలువడును.

సేగు

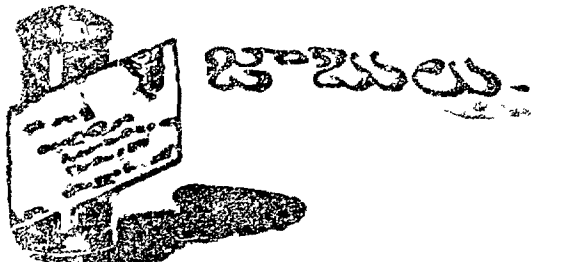
హైదరాబాదు నగరము చుట్టుకట్ల ఈ వ్యాధి పాడ నూపినది. సికింద్రాబాదునందు సత్వము ఒకరిద్దరు మరణించుచున్నారు. జనులు ఊరిబయట క్యాంపులలో నున్నారు.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!
ఇకను మోసపు పుస్తకములనుకొని మోసపోకుడు!!

సతీపతికుమార
రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ విడివర కాంగ్రెస్ భాషలో వెలువడియుండలేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము, సతీపతుల్యోగ్య ప్రేమతో నిర్మలగు విధము, ప్రేమతత్వము, స్త్రీబాతులు, పురుషులు, వాని ప్రవర్తనలు, బాతుల పాఠనములు, వాని యొక్క ఆభిప్రాయము, శిష్యాగృహసహస్యములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంశాసనము గలుగునను విషయము, గర్భవిషయములు, గర్భ స్త్రీలనుసరింపవలసిన విధము, గర్భవతుల యారోగ్యావస్థకర, శిశురక్షణ, అత్తకోడం ద్రవైరములకు గల కారణములు, వానిని కనిపజేయు సుపాయములు, వారికుండవలసిన స్వేచ్ఛావ్యక్తత, మున్నగు 280 విషయములలోను, సంపూర్ణ సారముగల ఆఫ్టోక్, రైజాబాతులు 25 రోజులలో 410 పేజీల పైబడిన నిమకాలికోరోజు చక్కని చైందుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహముడు తప్పక చదివి, తీరవలెను. కొన్నితరులకెగురు. 5/82

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0. రహస్య ఖర్చు 7 ఆదాలు.
రెండుపుస్తకము లొకసారికొనువారికి రహస్యఖర్చు లేదు.
మా చిరునామా:—ఆర్యక బుక్ డిపో,
19 తాండవరాయమొదలిగిరి, రిజిస్ట్రేషన్, మద్రాసు

గుంటూరుజిల్లా దేవాలయ ధర్మకర్తల సంఘము
గుంటూరుజిల్లా హిందూదేవాలయముల ధర్మకర్తల సంఘపు ద్వితీయ సమావేశమున 25-11-28 తేదీ (ఆదివారం, ఉదయం 7 గంటలకు) గుంటూరు, కాంధిపేట, లోకబలమూహాలు (శ్రీ ఆజగీయస్వామివారి ఆలయంలో) జరుపబడిన గాన జిల్లాలోనుండు దేవాలయముల ధర్మకర్తలందు విచ్చేయకొరచున్నాడను.

జూలూరి పెంకటరత్నం,
తత్కాలికాధ్యక్షుడు.

తాజేవల్లి గూడెం తాలూకాబోర్డు
ఈనెల 29 వ తేదీ సురువారంకోడా తీర్ణిశేషులైన లాలూలజవతి రాయగారి స్వార్థక దినముగా శేషాయశలమున సిద్ధాంత చేయబడినందున 29-11-28 తేదీ సురువారము తాజేవల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు పరిపాలనలో నున్న యావత్తు అఫీసులు పాఠశాలలనూ మూసివేసి ఆయా గ్రామములలో సభలు గావించి లజవతిరాయగారి ఆత్మకు శాంతిగలుగునాక యని భగత్పాదనలు జరుపజేరడమైనది.

క. గంగరాజు,
అధ్యక్షుడు.

కాకినాడ లోకల్ కో-ఆపరేటివ్ యూనియను
సహకారోద్యమభివృద్ధికై, కాకినాడ లోకల్ కో-ఆపరేటివ్ యూనియనులో చేసిన సహకారవకర సభకు లయొక్క అందరి పంచాయితీదార్ల సమావేశము ఈనెల 24, 25 తేదీలలో ఆనగా శనివారము ఆదివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు బుగళాలలో ఏర్పాటు చేయబడినందున పంచాయితీదార్లందరు తప్పక దయచేసి ప్రార్థించు.

ఈ సభ్యులను ఏలేరువైరా వరదలవలన, అధిక వర్షములవలన ఈ తాలూకాలోని గ్రామములలో కలిగిన విశేష నష్టములకై సహకారసంఘముద్వారా ఆయా గ్రామములలో చేయవలసిన సహాయమునుగూర్చి చర్చించబడును.

పంచాయితీదార్లకు రాకపోకలయ్యె ఖర్చులు సంఘము సొమ్ములోనుండి ఖర్చుపెట్టవచ్చును.

వర్ణులందరికి భోజనాదినవతులు ఏర్పాటుచేయబడును.

శ్రీపాద బాపన్న,
ప్రెసిడెంట్.

మొలవరపు సూర్యారావు, కార్యదర్శి,
దంతుర్తి శాంతయ్య, లైక్లక్ష.
నరసింహదేవర సత్యనారాయణ,
డిస్ట్రిక్టు ఫెడరేషను కార్యదర్శి, ఆలూరు.

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100
5365 బహుమానము

అద్భుత మూలరోగనివారిణి
మందువల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు చేరు
అత్రేయ ఫార్మసీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

వకతున (20-1)

కోసులు వ్యయముగ వచ్చునాది, గానబాధాకా...
కోసులకుగలవలసిన తెలుపులు చేయవలసి కోసులలో...
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పప్పులు, పిల్లల... విద్యలో...
పుచ్చుకొన ప్రాసీ పంపించుట... (20-1)
దావూరు శ్రీపాద కృష్ణదేవరాయల గుహ... (20-1)

1204 వసంతికుసుమాకర్ము 2123
ఇది ఆరోగ్యమునగోరు ప్రతిమానపును సేవించవలసి.
ప్రమేహము, క్షయ, పొండుపు, మాత్రవ్యాధులు, బాశ్మిక
కుంటు, అందు తీవ్రపదార్థము, వీనినిబోగొట్టును. అత్యుత్తమ
మైన రసాయ, నావధము. నెల తులం 1-కి రు 30-0-0. 5
అర్చనసాయనశాల, ముత్తూరు, కృష్ణా,

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 నంబ నవంబరు 23-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు		
విద్యమంబులు		
మను: లెగార్చి	,, ప 42 కలవి	18 0 0 18 8 0
పల్లూరి	,, డిటో	,, 18 8 0 14 8 0
రెల్ల	,, డిటో	,, 15 8 0 17 8 0
శివూ	,, 184 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0 12 0 0
సవ్వూ	,,	,, 21 0 0 24 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు		
రెండు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0 17 0 0
సెనగలు	,, డిటో	,, 15 0 0 17 0 0
పెసలు	,, డిటో	,, 16 0 0 17 8 0
పిడుములు	,, డిటో	,, 15 8 0 17 8 0
ఉంజలు	,, ర 185	,, 10 8 0 11 8 0
3. నూనెవస్తువులు		
సవ్వూ నూనె బా 1-కి	,,	145 0 0 150 0 0
సెమ్మి నూ 1-కి	,,	14 0 0 21 0 0
జేడ సెనగపప్పు బా 1-కి	,,	49 0 0 50-0-0
జేడ సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 115 మి.నూనె 107		
ఆముడు బా 1-కి	,,	98 0 0 101 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు		
చాచుడుపు బా 1-కి	,,	105 0 0 106 0 0
హరకడుపు	,,	75 0 0 88 0 0
వికరపాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి	,,	70 0 0 84 0 0
గనియలు	,, బా 1-కి	70 0 0 84 0 0
గుంటూరు పాచకట్టు నీలిమండు ముంగు 1-కి రు 40, 45		
కాశవాస్త్రీయకట్టు	,,	,, 50, 55
పెల్లము బా.1-కి	,,	ర 28 0 0 49 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	,,	25 12 0 26 0 0
చింతనండు బా 1-కి	,,	85 0 0 70 0 0
5. ఇనుము		
పట్టారకం బా 1-కి	,,	82 0 0 84 0 0
చదరం	,,	29 0 0 85 0 0
రవ్వండు	,,	27 0 0 85 0 0
6. నూలు		
నెం 20 పెన్సి సింహం యాజీ	,,	ర 8 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	5 8 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
నెం 20 క్షీ రెట్టెస్త్రీలు	,,	7 7 0
నెం 40 జమ్మకు 10 పా	,,	12 0 0
నెం 44 సాందో	,,	6 2 6
నెం 40 రాణి	,,	10 12 0
నెం 4 బెన్నిమనీడు	,,	4 12 8
7. దూది		
కోండాకట్టు రాణం 1-కి	,,	ర 856 0 0
8. రోహములు		
నెం 100 కులం 1-కి	,,	ర 61 8 0 రు 61 12 0
నూనాండులం 1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
నెం 1-కి	,,	13 6 0
ఇక్రడి బా 1-కి	,,	180 0 0 284 0 0
రాసి బా 1-కి	,,	180 0 0 282 0 0
9. రంగులు		
ఆర్యమ... అలవరయ్యా సింహం		
రంగు 1-డిగ్రీల 200 కి రు 58 0 0		
,, నీలిరం 1 కి	,,	1 10 6
,, 14 రతులు	,,	1 10 0
,, 28 రతులు	,,	1 9 0
,, 56 రతులు	,,	1 8 6
,, 1 అందడు	,,	1 8 0
శేర్కటు పొట్టుపొట్టోలేలో ఆనగా (బెల్లీరెట్టు)	,,	3 4 0
కాంగో 8 రి	,,	1 0 0
నడక 4 రి	,,	1 2 0

ఇదివరకు మానద రము చేసిన 5021

వారందరను తృప్తిపెండ్ల మాత్రమే గాక, కఠినత అర్థమైన పంపులయే మానవ్యుగము. నకు ప్రజల నిరర్థకము. మేలైన అవలు పుష్కరాగము నగలు కావలసినవా రందరను ఈడిగన విలాసమునకు దయచేయ గొరెయిల తేక ఉత్తరము వ్రాసిన పంపులమున.

పరిశ్రమశాల:- జరిగం ను బ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందు కో, 96, వరదాము త్రియప్పా వీధి, మద్రాసు; జోయం:- చైనా బహురోడ్డు (పూలలంగడికి ఎదురు) రు బాను.

Advertisement for guns and ammunition. Includes images of a revolver and a rifle. Text: 'ధ ర లు నరనము. క్యాటలాగు ఉచితము. హావావిదములను రివాల్వర్లు ఆరు లెక నదుకోటాల దుక్కులను. [ప్రావీణము గొడవికి పం.]' Also mentions 'కొత్తము 3౨, ౩౮, ౩౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నది కలులో పెట్టుకో సరిగినవికూడ దొరకును. (3068) యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు.'

మైనూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ 4767

జంతుశాలము నవ్వరివారము నిప్పించు నంధ. హెడ్ ఆఫీసు:- బెంగళూరు బనవన్ గుడి. యం.వి. యందంబలను యాక్రింద కనుకరచినచోట్లకెప్పలు కలవు. రైతులుగాని రజేతరుగాని వివరముల గోడ వారు వ్రాసిన బడయగలరు. ప్రశ్నోత్తరములకు తగుక్రమ పహించి నెంట్ చే పదు తరము లివ్వబడును. వికమారు పరీక్షించి చూడగోరెదము. అమలాపురం నెల్లూరు కొప్ప (రాదూరు), రాణిపేట బరంపురము (గంజం) శొట్టాయం (తిరువాన్కూరు) తంజావూరు సుచిత్రకట్టం (కృష్ణాజిల్లా) కలకత్తా మద్రాసా (కూర్గ), విహార్ నగర్ జోర్ హత్ (అస్సాం) నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా) విజయనగరం. సహకారపద్ధతులమీద పనిచేయుటకు క్రియంతులైనవారు కావలెను. జీతముగాని కమీషన్ గాని యివ్వబడును.

ర సాయన చాయశాల మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివారిని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు. అన్నిరకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును. ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు. 5143

శాషిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

పనోషధి శబ్దార్థసింఘంతువు.

మూలకంయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోలైండు నెల ద్వి 3-4-0 లు. భక్తప్రదీపిక ఇందు సమ స్థానికములు పుట్టి చేసి భక్త్యములుచేయు యాగాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు. కులం 1-3 రు 500 కిమ్మరుగల భక్త్యముకూడ గలవు. క్యాలికోలైండు నెల ద్వి 2-0-0 2454-1323 రె డ్డి పో డ రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

ప్రతి గృహమునందు అత్యావశ్యకముగా నుండతగినది! దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయహార కస్మారి మా త్ర లగు

Advertisement for 'Mata Thoka Mayahara Kasmarika Matra Laganu'. Includes an image of a bottle. Text: 'Regd trade Mark తెప్పించి, ఒకదాని వాదిన కొరకు మిక్కిలి తృప్తిపెండ్లవారి మా నిర్మితమైనది. తయారైనది అనుగకరే మాకు వచ్చుచున్న ప్రపంచప్రథమం ఇందుకు వలలు నిరర్థకము. 504, వా 801 ఇవి మేలైనకస్మారి, కంబోమరపువ్వు, అపూర్వమైన పువ్వులు ముదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినవి. రాంబాలములో నాని, నిడిగా నాని ఉపయోగించవచ్చును. కలబిడములు, చిన్నలు, శిశువులు, అక్షిము, పైస, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, క్షిల్లం బడినము, క్షిల్లం తుచ్చు, అగ్ని సూంకము, నలుబర్గ కము, బుహిసత మొదలగువాటికి ప్రభావంగాములె తయారుము. స్త్రీలు పదిపిల్లలం బునలివారు మొదలగువారికి అపూర్వపదము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప పరగ్రహదము. 250-300 మాత్రలు గల బాడి 1 ౩ గర ద్వి 0-4-0, పొట్టు ఖర్చు 0-౬-0. పొట్టిటి ఖర్చుతో 6 పహి ద్వి. 1-8-0, 12 ౩ ద్వి. 2-18-0, 25 ౩ ద్వి 5-8-0 భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు, శ్రీ సీతా రామ వైద్య శాల, మైనూరు. 594

AMRUTANJAN

Prize Areas 10 only. AMRUTANJAN DEPOT. BOMBAY & MADRAS.

శ్రీభగవద్గీత

శ్రీ లెల్లంకొండ రామారామకృత భాష్యార్థ (తాళ వ్యాఖ్యానిలసిత కాంకరభాష్యము గలది. (సంస్కృతము) ఆత్మత్వత్వముయిన గ్రంథము. ప్రథమపట్కము (1-6 అధ్యాయం) రు 2-0-0 ద్వితీయపట్కము (7-12 అధ్యాయం) రు 2-0-0 తృతీయపట్కము అచ్చునయన్నది. ఆంధ్రగ్రంథమాల, 7, తిలలుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

కాశాశ్మత

కా మా మృ త ము 1676

ఈయాశ్మతము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్ర పుచ్చు కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారభా ఖ్యము నీయగలదు. ర్ దినములలో మాత్రములో గలసిగాని, ముందు వెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్క మును దృఢ ముగా నిలిపివేయును. మధ్యన పుంసములు, నరములుబలులు తగ్గి నవారు ఈమందునే వైకి పూతగానూడ నుపయోగించిన విక్కిలి క్రివంతులు కాగలరు. మియు తరములు రహస్య ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత ములుగాగలవు. 20 మాత్రలసేనా రు 2-0-0 అడ్రసు:- అమృతాశ్రమము నెం 1. ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా

జాతక మార్తాండము

8 వ భాగము అమృతయారైనది. యందు ఏలగ్నముకు ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో ఆవివర మంతయు మేషలగ్నములగాయతు మినగ్నము ఆఖరవరకు యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా వోకారములతో పహి వ్రాయబడినవి. నెల దూ 1-8-0. పోష్టుఖర్చులులేరు. ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం. 3849 కొత్తపేటపొన్ను, గోదావరిజిల్లా.

మీరు దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే శరీర మర్తశాస్త్రము

Advertisement for 'Marta Shastra'. Includes an image of a book. Text: 'ఆంధ్రభాషలలో ఇట్టి అపూర్వ రహస్య శాస్త్రము యెవరకు బహిరంగముగా ప్రయోగం చేయలేదు, ఇందులో శ్రీ పురు లలక్షణములు వారి అవయవ విలక్షణము, క్షేంకార రహస్యములు మొదలగు వివరములు పూర్వము మహా పురుషులు మర్కముగా వ్రాసి పెట్ట బడిన పుస్తకములనుండి వ్రాయబడి నవి. ధర రు. 1 పి. పి. చార్జి అ. 6. N B:-ఈ నెల ఆఖరులోగ ఈ పుస్తకము కొనువారి కి ౩, అందుమైన తేడి పుటములు ఇశాం పంపబడును. ఇది విదన కుచ్చుగాన ఇందున శ్రా త్త్రోత్త చిత్రపటమునూ, విశేషమైన గుణములు అవగామి వ్రాయరానివి ఏలగు సంతోష ప రమ పను వివరములంతయు చక్కగా తెలియపరచియున్నది. యం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, నెం. 11 అడ్రసుగంబి, మదరాసు. 2249-4